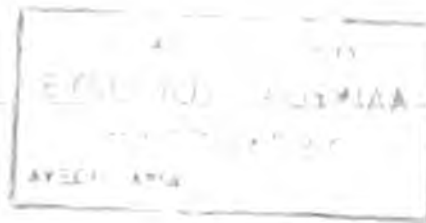

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

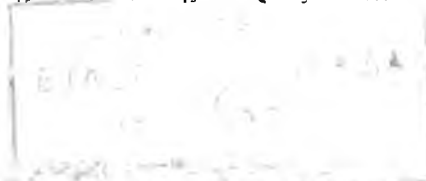
ΕΤΟΣ Ι - ΑΡΙΘ. 1

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

''ΝΕΑΙ ΧΩΡΑΙ...:	Μία προσπάθεια.
ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ :	Νὰ συνδεθῶμεν μετὰ τὴν γῆν.
ΑΝΤ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ :	Ὁ πολιτισμὸς τῶν Νέων Χωρῶν.
ΓΕΩΡΓ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ :	Δηλώσεις περὶ τὴν Βαλκανικὴν Ὁμοσπονδίαν.
Ο. ΤΑΦΡΑΛΙ :	Μία Παλαιολόγος Περγικὴ Πισσα τῆς Μολδαβίας.
LEON SAVADJIAN :	Ἡ ἐσωτερικὴ ἐξέλιξις ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ.
ΜΑΡΙΑΣ Α. ΣΒΩΛΟΥ :	Γύρω ἀπὸ τὴν γυναικεῖαν ψήφον.
ΑΓΓ. Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ :	Αἱ Βαλκανικαὶ Χῶραι ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως.
ΓΕΩΡΓ. Χ. ΜΟΔΗ :	Ἀποξηραντικὰ ἔργα.
ΔΗΜ. ΖΩΤΟΥ :	Ἄνευ ὀδικοῦ δικτύου ἢ Ἴππειρος θὰ νεκρωθῇ.
ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ :	Σκέψεις ἐπὶ τοῦ καπνικοῦ ζητήματος.
S. S. S.	Ἡ ἀναδιοργάνωσις τῆς γεωργίας ἐν Ρουμανίᾳ.

Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν.—
Σημειώματα. — Ἐπιστολαί.— Ἡ δρασις τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας». — Νέα Βιβλία.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ
KOEHLER & VOLCKMAR A.-G. & CO.
 LEIPZIG

ΠΛΗΡΕΙΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ. ΕΙΔΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΔΙ' ΟΛΑ ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

“Απαντα τὰ ὄργανα φυσικῆς καὶ χημείας.—Συλλογαὶ ζῴων, πτηνῶν, ἐντόμων κ.λ.π.—Γεωγραφικοὶ καὶ ἱστορικοὶ χάρται εἰς πλουσιωτάτην συλλογὴν.—Εἰκόνες πάσης φύσεως.—Προπλάσματα ἀνθρωπολογίας, ζωολογίας, βοτανικῆς.—Γεωλογικαί, ὄρυκτολογικαὶ καὶ παλαιοντολογικαὶ συλλογαί.—Μηχανήματα προβολῶν καὶ κινηματογράφων, πλουσιωτάτη συλλογὴ πλακῶν καὶ ταινιῶν μορφωτικῶν.—Προπλάσματα καὶ ἐπιστημονικὰ παρασκευάσματα διὰ πανεπιστήμια.—Διδακτικὰ εἴδη δι' ὅλας τὰς ἐπιστήμας: μαθηματικά, γεωγραφία καὶ σχετικοὶ κλάδοι, παγκόσμιος ἱστορία, ἱστορία τῆς τέχνης, μυθολογία, ἀνθρωπολογία, ὑγιεινὴ, μικροσκοπία, ζωολογία, βοτανικὴ, γεωλογία, ὄρυκτολογία, παλαιοντολογία, φυσικὴ, χημεία κ.λ.π.—Εἴδη διδασκαλίας δι' ἐπαγγελματικὰς σχολὰς.—Γεωπονία, σχεδιαγραφία, γυμναστικὴ, ἄσμα καὶ μουσικὴ.

ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΦΟΙΒΟΣ Β. ΠΑΠΑΧΡΥΣΑΝΘΟΥ

ΤΗΛΕΓΡ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΓΡΑΦΟΥΤΥΠ.", — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 61·13

ΟΔΟΣ ΘΗΣΕΩΣ 12Α — ΑΘΗΝΑΙ

ΚΑΠΝΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ

ΓΕΩΡΓΟΙ

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΙ

Ἄσφαλίσατε

Τὰ προϊόντα σας

εἰς τὸ

Κεντρικὸν Ταμεῖον

Ἄσφαλείας κατὰ

Καλάξης

(ΥΔΡΥΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ)

Δημοκρίτου 11

ΑΘΗΝΑΙ

Τὸ χρησιμώτερο βιβλίον κάθε οἰκογενείας εἶναι ἡ **ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΣΕΛΕΜΕΝΤΕ**. Εἶναι γραμμένον εἰδικῶς γιὰ τὰ ἑλληνικὰ σπῆτια καὶ περιέχει εἰς 470 σελίδες με 250 εἰκόνες μαγειρικὴ καὶ ζαχαροπλαστικὴ.

Τιμᾶται ὥραϊα δεμένον Δρχ. 135

Αἱ τρακόσαι σελίδες τοῦ ἔργου τοῦ κ. **MIX. ΡΟΔΑ**

‘ΠΩΣ ΒΛΕΠΩ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ,

περιέχουν τὴν ψυχὴν, τὴν ζωὴν, τὰς προόδους καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν ἑλληνικῶν ἐπαρχιῶν. Εἶναι ἐντυπώσεις, ποὺ ἔδωσαν τὴν πιστοτέραν εἰκόνα τῆς ἑλληνικῆς ἐπαρχίας καὶ ἀφύπνισαν τὰς Κυβερνήσεις καὶ τὸν πολιτικὸν κόσμον.

“Ὅσοι θέλουν νὰ ἀποκτήσουν τὸ ἔργον αὐτό, ἄς ἀπευθυνθοῦν πρὸς τὸν συγγραφέα: ὁδὸς Πατησίων 69, Ἀθήνας.

Τιμὴ ἐσωτερικοῦ δραχ. 100.— καὶ ἐξωτερικοῦ μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν 1 1/2 δολ. λάριον.

“Νέαι Χῶραι,”

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 14

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 57-08

ΑΘΗΝΑΙ

Κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1930 προτιθέμεθα νὰ ἐκδώσωμεν, με τὸν τίτλον «Νέαι Χῶραι», μίαν μηνιαίαν ἐπιθεώρησιν, ἣ ὁποία θὰ ἐνδιαφερθῆ γιὰ τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μερῶν μας καὶ θὰ ἀσχοληθῆ με τὰ σύγχρονα ζητήματα τῶν βορειῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος, τῆς Βαλκανικῆς καὶ τῶν γειτόνων μας, χωρὶς βέβαια νὰ ἀφίγη εἰς τὸ περιθώριον τὰ γενικὰ Ἑλληνικὰ προβλήματα καὶ τὰ παγκόσμια ζητήματα, ποῦ ἔχουν ἄμεσον σχέσιν με τὸν τόπον μας.

Ἐνχαρίστως σᾶς πληροφοροῦμεν σήμερον, ὅτι ἐξησφαλίσαμεν συνεργασίαν Ἀκαδημαϊκῶν, Καθηγητῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἀνωτέρων ἰδρυμάτων καὶ ἄλλων διακεκριμένων διανοουμένων τοῦ τόπου μας καὶ ξένων, εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι οἱ ἀναγνώσταί μας θὰ ἰκανοποιηθοῦν ἀπολύτως ἀπὸ τὴν ἔλθῃ, ἀφοῦ εἰς τὰς πολλὰς σελίδας τῶν «Νέων Χωρῶν», τὴν κατεύθυνσιν, τῶν ὁποίων θὰ καθορίζει ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ διαπρεπεῖς ἐπιστήμονας καὶ δημοσιολόγους, θὰ εὔρουν ὅλην τὴν γενικὴν πολιτικὴν καὶ οἰκονομικὴν κίνησιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βαλκανικῆς, στατιστικὰς πληροφορίας καὶ ἐν γένει κάθε χρήσιμον καὶ σκόπιμον.

Ἐπειτα αἱ «Νέαι Χῶραι», αἱ ὁποῖαι θὰ κυκλοφορήσουν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Ἰανουαρίου, θὰ γνωρίσουν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν τὸ πολυσχιδὲς ἔργον τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» τῆς ὁποίας θὰ εἶνε ὄργανον, καὶ θὰ συμβάλλουν με τὰ δημοσιεύματά τῶν ὄχι μόνον εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ ἔργου τῆς καλῆς αὐτῆς ὁργανώσεως καὶ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ πρόοδον τῶν μερῶν μας, τὰ ὅποια εἶναι ἀρκετὰ καθυστερημένα ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ γεννηθῆ ἁμιλλὰ μεταξὺ τῶν διανοουμένων, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ πρωτοστατοῦν εἰς κάθε προοδευτικὴν κίνησιν τοῦ τόπου μας.

Τὰ κόμματα καὶ ἡ μικροπολιτικὴ θὰ εἶναι ξένα πρὸς τὰς «Νέας Χῶρας», αἱ ὁποῖαι ὡς σκοπὸν τῶν ἑταξάν τὴν ἐξυπηρέτησιν καὶ διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ.

Εἰς τὴν προσπάθειάν μας ὅμως αὐτὴν μόνονι μας τίποτε δὲν θὰ ἠμπορέσωμε νὰ κάμωμεν, ἂν δὲν ἔχωμεν πρὸ παντός, τὴν πολῦτιμον ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συνδρομὴν σας καὶ δι' αὐτὸ σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ συστήσετε τὰς «Νέας Χῶρας» εἰς ὅλους τοὺς γνωστούς καὶ φίλους σας καὶ νὰ ἐγγράφετε ὅσους ἠμπορέσετε περισσοτέρους συνδρομητάς.

Με τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ θελήσετε νὰ μᾶς βοηθήσετε εἰς τὴν προσπάθειάν μας αὐτήν, σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ δεχθῆτε τοὺς φιλικούς μας χαιρετισμούς. καὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐνχαριστιῶν μας.

Γ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Τὰ χειρόγραφα
κατὰ γενικὸν κανόνα
δεν ἐπιστρέφονται

Τιμὴ Τεύχους Δρχ. 8.

Νέαι Χῶραι

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1930

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ		
Ἑσωτερικοῦ	Δρχ.	100
Βαλκανικῆς	"	150
Ἀμερικῆς	Δολ.	5
Ἑξωτερικοῦ Φρ. Γαλλ.		75

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ 14

ΤΗΛΕΦ. 57.08

ΙΔΡΥΤΗΣ : Γ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΕΤΟΣ I ΛΙΘΜ I

ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Ἡ ἔκδοσίς μας εἶνε μιὰ προσπάθεια. Μιὰ προσπάθεια εἰλικρινῆς διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς ζωῆς ἰδίως τῆς Βορείου Ἑλλάδος, ἡ ὁποία στερεῖται σήμερον καὶ τῶν στοιχειωδεστέρων μέσω ντῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ μας διὰ μιαν ἀνθρωπινωτέραν διαβίωσιν.

Εἶνε μιὰ συνέχεια ἐνὸς ἀγῶνός μας διὰ τὴν κοινωνικὴν, ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Νέων Χωρῶν καὶ ἰδιαίτερος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου, ὁ ὁποῖος ἐνῶ θὰ ἠμποροῦσε νὰ εἶνε σήμερον ἕνας ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους ἔθνημιστὰς τῶν πραγμάτων τῆς χώρας, ἀφοῦ εἶνε ὁ κυριώτερος συντελεστὴς τοῦ πλοῦτου καὶ τῆς εὐημερίας τῆς, μένει ἀκόμη εἰς τὸ περιθώριον, καταφρονεμένος, παραμελημένος καὶ ζητεῖ τὴν σωτηρίαν του ἔξω ἀπ' αὐτὸν καὶ ὄχι εἰς τὴν αὐτοβοήθεια, τὴν συνεργασία, τὴν ἀλληλεγγύην.

Μὲ ὄλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μας, μὲ τὴν πολύτιμον συνεργασίαν φωτισμένων συνεργατῶν καὶ κάθε τιμίου ἀγωνιστοῦ, ποὺ πραγματικὰ πονεῖ καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου μας, θὰ δουλέψωμε διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ παρόντος καὶ τὴν δημιουργίαν ἐνὸς καλύτερου μέλλοντος.

Θὰ ἐρευνήσωμεν καὶ θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν ἐπίλυσιν κάθε ζητήματος, ποὺ ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὰς Νέας Χώρας καὶ ἐπίδρασιν εἰς τὴν πρόοδον αὐτῶν.

Ἡ αὔξησις τῆς γεωργικῆς μας παραγωγῆς, ἡ συστηματικὴ ἐκμετάλλευσις τῶν πλουτοφόρων πηγῶν μας, ἡ πολιτικὴ χειραφέτησις καὶ ἡ κοινωνικὴ ἀποκατάστασις τῶν χωρικῶν μας, ἡ καθιέρωσις τοῦ σωτηρίου θεσμοῦ τῆς αὐτοδιοικήσεως, ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως τοῦ κλήρου καὶ τῶν εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν μας θ' ἀποτελέσουν τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βάσιν τῆς προσπάθειάς μας.

Μὲ τὴν πεποίθησιν δὲ ὅτι μόνον μιὰ ἀδελφικὴ προσέγγισις μὲ τοὺς γείτονάς μας θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν παγίωσιν τῆς εὐημερίας ὅλων μας, θὰ παρακολουθήσωμεν μὲ ἀδιάπτωτον προσοχὴν καὶ ἐνδιαφέρον τὴν ἐσωτερικὴν κίνησιν τῶν Βαλκανίων καὶ θὰ ἐνισχύσωμεν κάθε προσπάθειαν διὰ μιαν Βαλκανικὴν συνεννόησιν, ἡ ὁποία θὰ δώσῃ εἰς τοὺς λαοὺς τῆς τὴν πολιτικὴν των αὐτοτέλειαν καὶ θ' ἀποτελέσῃ ἕνα νέον σταθμὸν, μιαν νέαν ἀφετηρίαν διὰ τὴν μεγάλην ἀποστολὴν ποῦ ἡ γεωγραφικὴ θέσις καὶ ἡ ἱστορία ἔταξε εἰς τὰ Βαλκάνια.

“Νέαι Χῶραι,,

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΝΑ ΣΥΝΔΕΘΩΜΕΝ ΜΕ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τοῦ κ. ΑΝΤ. ΚΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

τ. Ὑπουργοῦ, Προέδρου

τῆς Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας.

Ὁ ταξειδιώτης ὁ παραπλέον, τὰς γραφικὰς Ἑλληνικὰς ἀκτὰς ἢ ὁ διασχίζων τὰ ὄρη καὶ τὰς πεδιάδας τῆς Ἑλλάδος ἀντιλαμβάνεται καὶ χωρὶς νὰ εἶναι γεωργὸς ἢ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας, ὅτι ἡ ὑπαιθρος χώρα οὔτε πυκνῶς τυγχάνει κατοικημένη, οὔτε επαρκῶς καλλιεργημένη.

Ἐάν ἐξαιρέση τις λωρίδας τῆς βορείου, δυτικῆς καὶ κεντρικῆς Πελοποννήσου καὶ δάση τινα παρθένα, παραμείναντα σχετικῶς ἀνέπαφα, ὡς εὐρισκόμενα μακρὰ πάσης συγκοινωνίας, πανταχοῦ ἄλλου προσπίπτει ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ παρατηρητοῦ ἀπὸ τῶν Θρακικῶν συνόρων μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης καὶ ἀπὸ τῶν φυλακίων τοῦ Μπέλεσι μέχρι τοῦ Ταινάρου ἐπὶ ἀτελευτήτων, τελειῶς γυμνῶν ἐκτάσεων ἢ ἐπὶ ἐκτάσεων καλυπτομένων ἀπὸ θάμνους, ἀγριοελαίας καὶ ἄγρια δενδρύλια, κατεστραμμένα ἢ ἡμικατεστραμμένα πάντα, ἀπὸ τοὺς ὀδόντις τῶν αἰγῶν, ἀπὸ τὸν πέλεκυν τῶν ποιμένων καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ τῶν ἐμπρηστών. Ἀπέραντοι δὲ καὶ εὐφοροὶ πεδινὰ ἐκτάσεις αὐτῆς ἀντὶ νὰ ἀπεργάζωνται τὸν πλοῦτον, εἶναι μεταβεβλημένα εἰς ἔλη καὶ μεταδίδουν τὴν νόσον καὶ τὸν θάνατον. Ἄλλαι ἀπεραντοὶ ἐπίσης ἐκτάσεις καλύπτονται ὑπὸ πετρῶν καὶ φερτῶν ἰσλῶν παρασυρθεισῶν ἀπὸ τῶν υπερκειμένων γυμνῶν ὀρέων διὰ τῶν χειμάρρων. Ἡ βροχὴ, ἢ ὅποια θὰ ἔπρεπε εἰς τὸ κλίμα τῆς χώρας μας νὰ θεωρῆται εὐλογία τῆς Προνοίας, καταντᾷ διὰ πλείστας περιφερείας πραγματικῆ θεομηνεία, διότι τὰ ὄρη δὲν καλύπτονται πλέον ἀπὸ γῆν δυναμένην ν' ἀπορροφήσῃ ἔστω καὶ ὀλίγην βροχίην, ἀφοῦ δὲν ἀπέμειναν δένδρα καὶ φυτὰ διὰ νὰ συγκρατήσουν τὴν γῆν αὐτήν.

Ἐάν δὲ παραβάλλῃ τις τὴν εἰκόνα ταύτην πρὸς τὴν εἰκόνα, τὴν ὅποιαν παρουσιάζει ἡ ὑπαιθρος ὄχι μόνον τῶν πλείστων Εὐρωπαϊκῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν Βαλκανικῶν ἀκόμη Κρατῶν θὰ αἰσθανθῆ ἥλιψιν ἐντονωτάτην διὰ τὴν ἀτημελησίαν εἰς

ἢν ἀφέθη νὰ περιέλθῃ ἡ Ἑλλάς μας. Ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἀποδεικνύει ἔλλειψιν πάσης ἀγάπης πρὸς τὴν ἰερόν αὐτὴν γῆν τὴν γενέτειραν τῶν προγόνων μας, εἰς τὴν ὀφείλομεν τὸ παρόν μας καὶ ἐφ' ἧς βασίζεται τὸ μέλλον ὄλων τῶν μεθ' ἡμᾶς γενεῶν, αἵτινες θὰ φέρουν τὸ ὄνομα τοῦ Ἑλλήνου. Σπανίως βλέπει τις ἐκδηλουμένην δι' ἔργων βελτιώσεως πραγματικὴν στοργὴν πρὸς τὴν γῆν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ὁποίας οὐχ' ἦρτον ζῶμεν καὶ τρεφόμεθα. Κατὰ παράδοξον δὲ ἀντίθεσιν τὴν βλέπει τις ἐκεῖ μᾶλλον ἐκδηλουμένην ὅπου μετὰ φειδοῦς παρέχει ἡ γῆ τὰς εὐεργεσίας τῆς, ὡς π. χ. εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου ἢ εἰς μέρη τινὰ τῆς Λακεδαιμόνου.

Ἄτυχῶς πλείστοι χωρικοὶ σπείρουν σήμερον τὰ δημητριακὰ τῶν ἢ φρυτεύουν τὰ καρπὰ τῶν, ἵνα ἀπολαύσουν τὸ μέγιστον δυνατὸν κέρδος ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος, χωρὶς νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην νὰ συνδεθοῦν μονιμώτερον πρὸς τὴν γῆν, προετοιμάζοντες διὰ φυτειῶν ἢ ἄλλων βελτιώσεων πλοῦτον μελλοντικὸν εἴτε διὰ τὸν ἑαυτῶν τῶν, εἴτε διὰ τοὺς ἀπογόνους τῶν. Μόνον διὰ τῶν ελαιῶνων, ἀπὸ παλαιότερων ἐποχῶν χρονολογουμένων ἐν πολλοῖς καὶ τούτων, καὶ διὰ τῶν ἀμπελώνων συνδέεται μικρὸν σχετικῶς μέρος τῶν γεωργῶν μας πρὸς τὸν τόπον.

Παραπονοῦνται οἱ γεωργοὶ μας καὶ οἱ πολιτεῦται μας διὰ «στενότητα γῆς» ἐνῶ ἑκατοντάδες χιλιάδων στρέμματα κατὰκείνται χέρσα, ἀχρηστοὰ καὶ κακοποιὰ. Ἴσως ταῦτα νὰ μὴ ἔχωσι προσφάτως προκαλλιεργηθῆ, ὥστε νὰ εἶναι ἀκόπος ἢ ἐκμετάλλευσίς τῶν, οὔτε εἶναι πάντα κατὰλληλα διὰ τὴν καλλιεργίαν καρποῦ ἢ σίτου, δύναται ὅμως κάλλιστα νὰ χρησιμοποιηθοῦν δι' ἄλλα εἶδη καλλιεργίας (δενδροκομίαν κλπ.).

Ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς κακοδαιμονίας ταύτης εἶναι τὸ ἀδιαπαιδαγώγητον τῶν γεωργῶν μας. Ἐνεκα τῆς ατελοῦς μορφώσεως τῶν γεωργῶν μας ἐξακολουθεῖ ὑφισταμένη ἡ

νομαδικὴ κτηνοτροφία καὶ ἰδίως ἡ αἰγοτροφία, εἰς ταύτην ἀποδοτέα ἢ ἀποψίλωσις τῶν ὀρέων, ἢ διὰ παντὸς μέσου καταστροφή τῶν δασῶν, ἢ ἀγνοία τῆς σημασίας τῶν καρποφόρων δένδρων καὶ ἡ ἀδιαφορία διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων βελτιώσεως πάσης φύσεως, ὑφ' ἑκάστου μικροῦ ἰδιοκλήτου εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ ἀγρούς.

Καίει καὶ κόπτει ὁ χωρικός μετὴν μεγαλυτέραν ἀφέλειαν τὸ υπερκειμένον τοῦ ἀγροῦ αὐτοῦ δάσος, μὴ ἀντιλαμβανόμενος, ὅτι θὰ παρασυρθῆ κατόπιν καὶ αὐτὴ ἡ καλύβη του ἢ καὶ ὀλόκληρον τὸ χωρίον του ἀπὸ τὰ ἀποπλύνοντα τὸ γυμνὸν πλέον ὑψωμα ὄμβρια ὕδατα. Δὲν συλλέγει τοὺς κατακλύσαντας τὸν ἀγρὸν τοῦ λίθους ἢ ἂν τοὺς συλλέξῃ τοὺς ρίπτει εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ γείτονος ἢ ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ, διακόπτων οὕτω καὶ τὴν συγκοινωνίαν ἀκόμη, ἢ ὅποια ἐν τούτοις τόσον τοῦ χροιάζεται διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν προϊόντων του. Βαρύνεται νὰ κρατῆ ἐν καλῇ καταστάσει τὸν διὰ τοῦ κτήματός του, ἀπὸ παλαιότατης ἐποχῆς, διερχόμενον ἀποχτετευτικὸν τῶν ὄμβριων ὑδάτων χάνδακα ἢ τὸν ἐνσωματώνει εἰς τὴν καλλιεργήσιμον ἐκτασιν τοῦ ἀγροῦ του καὶ πνίγει καὶ τὸν ἰδικὸν τοῦ ἀγρὸν καὶ τοὺς τῶν γειτόνων του ἐν καιρῷ πολυομβρίας.

Τὰ ὄμβρια ὕδατα κατερχόμενα οὕτω τῶν γυμνωθεισῶν κλιτυῶν τῶν ὀρέων καὶ ὑψωμάτων, συμπαρασύρουν καὶ τὰ τελευταῖα ἰσπολείμματα τῆς γονίμου γῆς καὶ ἀφήνουν τοὺς βράχους γυμνοὺς. Ὁ σχηματιζόμενος, μικρὸς ἐν ἀρχῇ, ὄραξ, αὐξάνεται κατερχόμενος καὶ παρασύρων λίθους καὶ ἴλην πρὸς τὴν θάλασσαν, πνίγει ζῶα καὶ ἀνθρώπους, καὶ μεταβάλλει τοὺς εὐφόρους καλλιεργημένους ἀγρούς εἰς ἔρημον, κεκαλυμμένην ἀπὸ λίθους καὶ ἄμμον. Ἴδου ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον μικρὰ σχετικῶς ποσότης βροχῆς μεταβάλλει τακτικὰ τὸ χροῖμα μεγάλου μέρους τῆς θαλάσσης τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου εἰς κίτρινον ὄχρον.

Ἐφόσον λοιπὸν ὁ Ἕλλην ἀγρότης δὲν ἀποκτήσῃ τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ εὐημερία καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, ἀλλὰ καὶ τοῦ συνόλου ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πρὸς τὴν γῆν πραγματικῆς στοργῆς καὶ ἐκ τοῦ βαθμοῦ τῆς βελτιώσεως αὐτῆς καὶ ὄχι ἐκ τῆς κομματικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῆς καλουμένης ἀγροτικῆς ιδέας, οὐδεμία μετα-

βολή προς τὰ βελτίω θά εἶναι δυνατή. Ἐάν δ' ἐξακολουθήσωμεν, οἷτως ἀπτόργως πρὸς τὴν ἑλληνικὴν γῆν φερόμενοι, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν θὰ κατοικῶμεν ἀσφαλῶς τὴν βαρβαριωτέραν γωνίαν τῆς Εὐρώπης.

Πανταχοῦ ἄλλοῦ, ὅπου μετὰ στοργῆς προσβλέπει τις τὸ πάτριον ἔδαφος καὶ ὅπου οἱ κάτοικοι σκέπτονται νὰ μείνουν, νὰ ζήσουν καὶ ν' ἀποθάνουν ἐπ' αὐτοῦ καὶ ὄχι νὰ μεταναστεύσουν εἰς τὰς πόλεις ἢ τὸ ἐξωτερικόν, προφυλάσσονται τὰ δάση, ὡς τι πολύτιμον καὶ διασφραζιζόμενον αἱ κάθοδοι τῶν ὑδάτων, οἷτως ὥστε ἀντὶ κατάρας ν' ἀποτελοῦν εὐλογίαν διὰ τὸν Τόπον. Τὰ ὕδατα συλλεγόμενα ἐξασφαλίζουν τὴν ἄρδευσιν ἐκτεταμένων ἐκτάσεων, μεταβαλλομένων εἰς σιτοβολῶνας. Διὰ τῆς χρησιμοποίησεως δὲ τῶν ὑδραυλικῶν δυνάμεων τῶν πτώσεων τῶν ὑδάτων τούτων, ἀποκτώνται τὰ εὐεργετήματα τῆς ἠλεκτροκινήσεως καὶ τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ.

Τὸ πρῶτιστον ὄθεν καθῆκον παντὸς πνοῦντος τὸν Τόπον πρέπει νὰ εἶναι ἡ μέριμνα τῆς διατηρήσεως τῶν δασῶν ἀφ' ἐνὸς καὶ τῆς διασφραζίσεως τῶν χειμάρρων ἀφ' ἑτέρου. Τὸ καθῆκον τοῦτο ἀτελήφθη ἢ παροῦσα Κυβέρνησις ἄμα τῇ ἀναλήψει τῆς Ἀρχῆς. Προεκήρυξε συναγωνισμὸν διὰ τὴν διασφραζίαν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης **Στυμφαλίας**. Τὰ ὕδατα αὐτῆς θὰ χρησιμοποιηθῶν ὑπὸ τῶν πέριξ Κοινοτήτων μὲν διὰ τὴν ἄρδευσιν ἀπεράντων, πτωχῶν σήμερον, ἐκτάσεων, ἐκτεινομένων μέχρι τῆς Νέας Κορίνθου, ὑπὸ τῆς ἀναδόχου δ' Ἐταιρείας διὰ τὴν παραγωγὴν ἠλεκτρικῆς δυνάμεως. Διὰ τῆς διασφραζίσεως ταύτης θ' ἀποδοθῶσι καὶ ἱκαναὶ καλλιεργήσιμοι ἐκτάσεις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Οἰκονομίαν, ἀλλὰ καὶ ὑγεία εἰς τοὺς ἐξ ἑλωδῶν πυρετῶν μαστιζομένους περιοίκους τῆς λίμνης. Ἐπίσης ἔλαβον νομοθετικὴν κύρωσιν συμβάσεις, καθ' ἃς τὸ γνωστὸν ἐν Τεγέα ἔλος **Τάκα**, ὅπερ καθ' ἕκαστον χειμῶνα μεταβάλλεται εἰς λίμνην καλύπτασαν 15.000 καὶ πλέον στρέμματα καὶ ἡ μεγάλη λίμνη **Συνιάς** τῆς ἐπαρχίας Δοιοκοῦ, ἐκτάσεως 34.000 στρεμμάτων θ' ἀποξηρανθῶν, τῶν σχετικῶν ἐργασιῶν ἀρχομένων ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἀνοιξέως. Αἱ δ' ὑπ' αὐτῶν καταλαμβανόμεναι ἐκτάσεις θ' ἀποδοθῶσιν εἰς τὴν καλλιεργίαν καὶ τὴν παραγωγὴν.

Ἄλλὰ καὶ αἱ ὑδραυλικαὶ πτώσεις τῆς **Βεροίας** καὶ τῆς **Ἐδέσσης** ὡς καὶ ὁ ροῦς τοῦ **Ἀλιάκμονος** πρόκειται συντόμως νὰ τυχουν χρησιμοποίησεως, προκηρυχθέντος ἤδη τοῦ σχετικοῦ συναγωνισμοῦ διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν. Ἐκατοντάδων χιλιάδων ἱππῶν δύναμις θὰ παραγῆ καὶ θὰ χρησιμοποιηθῆ πρὸς ἴδρυσιν ἐργοστασίων παραγωγῆς αἷζωτου, χημικῶν λιπασμάτων καὶ ἄλλων προϊόντων καὶ πρὸς ἐγκατάστασιν ἀρδευτικῶν ἔργων.

Μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀρξαμένων ἤδη ὑδραυλικῶν ἔργων **Ἀξιοῦ** καὶ **Σιτυμῶνος**, ἀπέραντοι εὐφορώτατοι ἐκτάσεις θέλουσιν ἀποδοθῆ εἰς τὴν καλλιεργίαν, ἐνῶ συγχρόνως θὰ παύσουν νὰ σκορπίζουν, ὅπως σήμερον, τὴν νόσον καὶ τὴν δυστυχίαν.

Ἄλλὰ διὰ νὰ ἀποδώσουν τοὺς ἀναμενομένους καρπούς τὰ ἔργα ταῦτα εἶναι ἀνάγκη ἡ νέα τοῦλάχιστον γενεὰ ν' ἀγαπήσῃ τὸν γῆν καὶ τὴν καλλιεργίαν αὐτῆς, οὐχὶ μόνον ἐπὶ σκοπῷ τοῦ ν' ἀπολαύσῃ προσωρινὸν κέρδος, ἀλλ' ἐπὶ σκοπῷ μο-

νίμου βελτιώσεως τῆς χώρας, συνδεομένη ἀρρήκτως πρὸς ταύτην. Τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ ἄλλωσειμῆ διὰ συστηματικῆς δειροφυτεῦσεως. Τὴν σημασίαν ὅμως ταύτης δὲν δύναται κάλλιον νὰ ἐνστερνισθῆ ὁ Λαός, εἰμὴ ἐκμανθάνων ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας καὶ μέσῳ καλῶς λειτουργούντων **Σχολικῶν Κήπων** τὴν πρὸς τὰ δένδρα καὶ τὴν γῆν ἐν γένει ἀγάπην.

Ἡ Βορεία Ἑλλάς, εὐρισκομένη ὑπὸ ποικίλους κλιματολογικοὺς ὁρους, ἐπιτρέποντας πάσης φύσεως καλλιεργίας, πεποικισμένη διὰ πλουσίων ἐδαφῶν, πολλαχῶς ἀρδευομένων, εὐμοιροῦσα πολυτίμων πτώσεων ὑδάτων, ἔχουσα μεγάλους ποταμούς καὶ πλούσια μεταλλεῖα ὀφείλει νὰ εὐρηται ἐν τῇ πρωτοπορείᾳ τῆς πρὸς τὸ Πάτριον ἔδαφος ἐπιμελείας.

Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι αἱ «**Νεαὶ Χῶραι**» θὰ συντελέσουν μεγάλως πρὸς τοῦτο διδάσκουσαι καὶ φωτίζουσαι τοὺς νέους.

ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΑΣ "ΝΕΑΣ ΧΩΡΑΣ,"

Ἡθελήσαμεν νὰ ἔχωμεν τὰς γνώμας διαφόρων προσωπικότητων ἐπὶ τῆς ἐκδόσεως τῶν «**Νέων Χωρῶν**».

Ἐλάβομεν πολλὰς ἀπαντήσεις δι' ἑλεῖψιν δὲ γώρου δημοσιεύομεν σήμερον μόνον τὰς κάτωθι.

Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ. **Ἀνδρέας Μιχαλακόπουλος** μᾶς γράφει :

Φίλε κ. Παπαθανασίου

Ἐλαβα τὴν ἀπὸ 11 Νοεμβρίου 1929 ἐπιστολήν σας καὶ ἀπαντῶ εὐχαρίστως εἰς αὐτήν.

Ἡ ἐκδοσις μᾶς μηνιαίας ἐπιθεωρήσεως ἀσχολουμένης εἰδικώτερον, ἐπιστημονικώτερον, καὶ συστηματικώτερον μὲ τὰ ζητήματα τῶν βορείων ἐπαρχιῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Βαλκανικῆς θὰ πληρῶσῃ κενὸν ἀναμφισβήτητον.

Βεβαίως ὁ ἡμερήσιος Τύπος καταγίνεται μὲ τὰ ζητήματα ταῦτα, ἀλλ' ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ, ἐξετάζει αὐτὰ κατὰ τρόπον ἄλλον ἢ μία ἐπιθεώρησις.

Ἐβχομαι λοιπὸν πλήρη εὐδωσίαν τοῦ ἔργου, τὸ ὅποιον ἀνελάβετε.

Μετὰ φιλικωτέρων αἰσθημάτων

Ὅλος Ὑμέτερος

ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ πρῶην Πρωθυπουργὸς καὶ Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως κ. **Ἀλ. Πανααστασίου** μᾶς γράφει :

Φίλτατε κ. Παπαθανασίου

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν σας, διὰ τῆς ὁποίας μοῦ γνωρίζετε τὴν προσεχῆ ἐκδοσὴν τῆς μηνιαίας ἐπιθεωρήσεως «**Νεαὶ Χῶραι**».

Σᾶς συγχαίρω εἰς τὴν ἀπόφασίν σας αὐτήν, ἐλπίζω, ὅτι ἡ ἐπιθεώρησις σας θὰ ἐκπληρῶσῃ σπουδαῖον σκοπὸν καὶ θὰ συμβάλῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ζητημάτων τῶν βορείων ἐπαρχιῶν μας.

Με φιλικὰ αἰσθήματα

Α. ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ὁ Πρῶην Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν κ. **Γ. Κοφινᾶς** μᾶς γράφει :

Φίλε κ. Παπαθανασίου

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν σας καὶ σᾶς συγχαίρω διὰ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ ἀπόφασίν σας νὰ ἐκδώσῃτε τὰς «**Νέας Χῶρας**». Ἡ ἐμπεισίς σας εἶναι πολὺ σκόπιμος καὶ ἐθνωφελής. Σᾶς εὐχομαι ἀπὸ καρδίας πλήρη ἐπιτυχίαν.

Φιλικώτατα

Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κ. **Ἰαν. Βαχαβιδόλος** μᾶς λέγει :

Ἀγαπητέ μοι κ. Παπαθανασίου

Με πολλὴν χαρὰν εἰδιάβασα τὸ γράμμα σας. Χαίρω πολὺ διὰ τὴν ἀπόφασίν σας. Ἡ κυκλοφορία τοιοῦτου περιοδικοῦ θὰ εἶναι πολὺ ωφέλιμη. Δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι θὰ εὐδοκίμησῃτε καὶ εἰς

τοῦτο, ὅπως εἰς δλα καὶ σὰς κάμω προ-
θύμως τὴν δήλωσιν, ὅτι θὰ βοηθήσω καὶ
ἐγὼ κατὰ δύναμιν τὰς προσπάθειάς σας.

Μὲ ἀγάπην

Ι. ΒΑΧΑΒΙΟΛΟΣ

Ὁ Μακεδὼν Καθηγητὴς τοῦ Πανεπι-
στημίου Ἀθηνῶν, Ἀκαδημαϊκὸς κ. Ἄντ.
Κεραμόπουλος μᾶς γράφει :

Ἀγαπητὲ κ. Παπαθανασίου

Ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας τῆς συστάσεως
τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐται-
ρείας» σὰς γνωρίζω ὡς ἓνα τῶν πολυτιμω-
τάτων παραγόντων αὐτῆς. Εἶσθε ὁ δεξι-
ὸς καὶ ἐπιδέξιος θραχίων τοῦ ἀκαμάτου
κ. Προέδρου αὐτῆς.

Ὡς τοιοῦτος ἐργάζεσθε ὑπὲρ τῆς Μα-
κεδονίας καὶ ἡ ἐργασία σας φαίνεται.
Ὅταν δ' ἐργάζεσθε ὑπὲρ τῆς Μακεδονίας
ἐργάζεσθε ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο
ἐλπίζω καὶ εὐχομαι καὶ συνιστῶ νὰ υπο-
στηρίξη καὶ ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Ἑλλάς
ὅλη τὰς «Νέας Χώρας» σας, διὰ τῶν
δποίων θὰ ἐπιδιώξητε ἀτομικώτερον τὴν
ἐξυπηρέτησιν τῶν συμφερόντων καὶ ἀναγκ-
ῶν τῶν.

Μὲ πολλὴν ἀγάπην καὶ τιμὴν.

Α. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Μακεδὼν Καθηγητὴς τοῦ Πανεπι-
στημίου Ἀθηνῶν κ. Ἄλεξ. Σβώλος, ὁ
ἕποιος εἶνε καὶ Πρόεδρος τῆς νεοσυστα-
θείσης Ἐνώσεως ὑπὲρ τῆς Αὐτοδιοικήσεως
μᾶς γράφει :

Φίλε κ. Παπαθανασίου

Εὐχομαι εἰς τὰς «Νέας Χώρας» πλή-
ρη καὶ πλουσίαν ἐδοκίμησιν εἰς τὸ ἐρ-
γον τῶν. Ἰδιαιτέρως εὐχομαι καὶ ἐλπίζω,
ὅτι ἡ ἐπιθεώρησις σας θὰ θελήσῃ νὰ δι-
αδώσῃ εἰς τὴν Βόρειον Ἑλλάδα τὴν ἰδεο-
λογίαν τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως. Ἡ
πίστις πρὸς τὰ σωτήρια διὰ τὸν λαὸν ἀ-
ποτελέσματα τῆς αὐτοδιοικήσεως ἴσως
εἶναι διὰ πολλοὺς, ὅτι ὑπῆρξεν ἡ πίστις
ποῦ ἤγειρε τῆς κλίνης τὸν παραλυτικὸν
τοῦ Ἐθαγγελίου. Ἄλλ' ἡ παγκοσμία πετρα
ἀποδεικνύει, ὅτι τίποτε δὲν εἶναι εὐνοϊκώ-
τερον διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν μεγάλων
καὶ μικρῶν ὁμαδικῶν συμφερόντων καὶ
τίποτε συγχρόνως δὲν ἀποτελεῖ καλύτε-
ρον ἐπανορθωτικὸν τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ
κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῆς συγκεντρώσε-
ως, ὅσον ἡ διεύρυνσις τῶν ἀρμοδιοτήτων
τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως, ὡς καὶ ἡ ἀ-
κνηδεμόνευτος, γενικά, διαχείρισις τῶν το-
πικῶν υποθέσεων ὑπὸ τῶν πολιτῶν. Αἱ
«Νεαὶ Χώραι» πρέπει νὰ καλλιεργή-
σουν μὲ ἐνθουσιασμὸν ἰδίως τὴν ἰδέαν αὐ-
τὴν ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἔτσι θὰ προσ-
φέρουν τὴν μεγαλυτέραν ὑπηρεσίαν. Τὸ
ἔδαφος ἄλλως τε τῆς Βορείου Ἑλλάδος εἶ-
ναι γόνιμον διὰ τὸ ἔργον αὐτό.

Διατελῶ φιλικώτατα

Α. ΣΒΩΛΟΣ

Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως
ὑπὲρ τῆς Αὐτοδιοικήσεως

**Ἡ κορινθιακὴ σταφίδα εἶ-
ναι ἡ πειρὸ ὑγιεινὴ τροφὴ
γιὰ τὰ παιδιὰ σας.**

Ζητήσατε τὴν παντοῦ.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ

τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. ΑΝΤ. Δ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1929 ἠτύχη-
σα νὰ ταξιδεύσω ἀνὰ τὴν Μακεδο-
νίαν καὶ τὴν Θράκην καὶ νὰ γνωρί-
σω ὅσα μέρη αὐτῶν δὲν εἶχον ἐπι-
σκεφθῆ ποτέ, ἂν καὶ εἶμαι Μακεδών.
Ἐπειδὴ δὲ γνωρίζω καλῶς τὴν Πα-
λαιάν Ἑλλάδα, γνωρίζω δὲ καὶ τὴν
πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυ-
σμῶν ὄψιν τῶν πρότερον γνωστῶν
μοι Μακεδονικῶν χωρῶν, ἡδυνήθην
νὰ παραβάλλω τὴν σημερινὴν κατὰ-
στασιν τῆς χώρας πρὸς τὴν πρὸ τῆς
ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυσμῶν τῆς Πα-
λαιᾶς Ἑλλάδος.

Πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν πληθυ-
σμῶν ἦτο δύσκολον νὰ ἔχη τις ἐν
Μακεδονία καθαρὰν εἰκόνα τοῦ πολι-
τισμοῦ τῆς χώρας. Ἐπεκράτει ἀνο-
μοιογένεια φυλῶν καὶ πολιτισμῶν.
Τὰ τουρκικὰ χωρῖα παρεμβαλλόμε-
να ἐν μεγάλῳ ἢ μικρῷ ἀριθμῷ μετα-
ξὺ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἐ-
τάραττον τὰς ἐντυπώσεις. Εἶχον πε-
ριέλθει κατὰ τὸ 1920 τὰ χωρῖα τῆς
Ἐορδίας (Καίλαριων) καὶ τῆς Κο-
ζάνης. Κατωκοῦντο τότε ὑπὸ Κο-
νιάρων ἀπολιτίστῶν καὶ ἀβελτέρων.
Αἱ οἰκίαι ἦσαν κατάκλειστοι, οἱ δρό-
μοι νεκροί· ἀγορὰ δὲν ὑπῆρχε, οὔτε
καφενεῖον ἢ ἄλλο κατάστημα. Διὰ
νὰ ξεκουρασθῶ, ἐκαθήμην εἰς τὸν
πρῶτον παρὰ τὴν ὁδὸν λίθον ἢ ἡρει-
πωμένον τοῖχον. Οὐδὲν ἐπάγγελμα
βιοτεχνικὸν ἦσκουν οἱ κάτοικοι.
Οὔτε κτίσται ὑπῆρχον, οὔτε ξυλουργοί,
οὔτε ὑποδηματοποιοί, οὔτε σι-
δηρουργοί οὔτε ἄλλοι τις βιοτεχνία.
Πάντα κατεσκευάζοντο ὑπὸ τῶν χρι-
στιανῶν τῶν γειτονικῶν πόλεων ἢ
κωμοπόλεων. Οἱ Κονιάροι ἐγνώριζον
νὰ γεωργῶσι, νὰ κατασκευάζωσιν ἀ-
χυρίνας καλύβας, καὶ νὰ ἐκλέγωσι
τὸ κατάλληλον δένδρον διὰ νὰ κό-
ψωσιν ἄροτρον. Ἀλλὰ πρὸς διόρθω-
σιν τοῦ ἰνίου ἔπρεπε νὰ μεταδῶσιν
εἰς τὸν χριστιανὸν σιδηρουργὸν τῆς
πόλεως. Ἡ κατάστασις ἦτο πρωτό-
γονος, οἱ ἄνθρωποι εὐρίσκοντο ἀκόμη
εἰς τὴν περίοδον τοῦ λίθου καὶ δὲν

εἶχον γνωρίσει τὴν κατεργασίαν τῶν
μετάλλων.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ μεταξὺ τῶν χρι-
στιανικῶν χωρῶν τῆδε κάκεισε
ἢ καὶ ἐντὸς αὐτῶν ὑπῆρχον
ἐγκατεστημένοι τοιοῦτοι Τούρκοι,
ἐκυκλοφόρου δὲ καὶ εἰς τὰς καθαρ-
ῶς χριστιανικὰς κώμας, ἦτο δύσκο-
λον νὰ συλλάβῃ τις ἀληθῆ εἰκόνα τοῦ
πολιτισμοῦ τοῦ ἰθαγενοῦς ἐλληνικοῦ
κόσμου.

Τώρα οἱ Τούρκοι ἔφυγον, ἀντ' αὐ-
τῶν δὲ ἦλθον Ἑλληγες ἐκ Θράκης ἢ
Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ πολιτισμὸς τού-
των, ὅταν δὲν εἶνε ἀνώτερος, δὲν
εἶνε ὅμως κτώτερος τοῦ τῶν ἐντο-
πιῶν. Ἐπομένως ἡ εἰκὼν εἶνε μάλ-
λον ἢ ἦτον ἐνιαία καὶ ὡς πρὸς τὸ
σύνολον καὶ ὡς πρὸς ἑκάτερον τῶν
δύο τούτων στοιχείων. Συμβαίνει ἐ-
νιαχοῦ, ὅπου οἱ πρόσφυγες ἀγωνί-
ζονται σκληρότερον τὸν ἀγῶνα περὶ
ὑπάρξεως εἰς τὰς νέας ἐγκαταστά-
σεις τῶν, νὰ βλέπῃ τις κατωτέραν
ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν, ἣν ἐπιτείνει
καὶ ἡ ὄψις τῶν ἀξιοθηρηθέντων τουρ-
κικῶν καλυδῶν, ἃς ἔλαβον ὡς κατοι-
κίας οἱ ὁμογενεῖς ἡμῶν, ἀλλ' εὐθὺς
ἀμέσως ὡς ἀνταλλάξῃ τις ὀλίγας λέ-
ξεις μετὰ τοῦ πρώτου τυχόντος προ-
σώπου, ἀναγνωρίζει ἀμέσως τὰ στοι-
χεῖα τοῦ ἀνωτέρου πολιτισμοῦ, ὅστις
ἀγωνίζεται νὰ ριζοβολήσῃ καὶ εὐδο-
κιμήσῃ ἐν τῇ χώρᾳ, ἵνα δυνήθῃ νὰ
ἀγαπήσῃ καὶ πονέσῃ αὐτὴν ὡς φί-
λην πατρίδα καὶ μητέρα.

Ἐπειτα δὲν συναντᾶτε πλέον τὸ
ἐχθρικὸν βλέμμα τοῦ Τούρκου, ὅστις
πρὸ τῆς ἀπελευθερώσεως ἦτο ὁ τύ-
ραννος, μετ' αὐτὴν δὲ ὁ ὑπουργὸς ἡτ-
τημένος.

Παρομοία εἶνε ἡ ἐντύπωσις εἰς
τοὺς νεοπαγεῖς συνοικισμοὺς.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τούτους καὶ εἰς τὰ
πρώην τουρκικὰ χωρῖα, εἶνε ἀνοικτὰ
τὰ παράθυρα καὶ αἱ θύραι, αἱ ὁδοὶ
εἶνε πλήρεις κινήσεως καὶ ζωῆς καὶ
ἐνιαχοῦ, ὅπου οἱ ὄροι εἶνε εὐνοϊκοί,
τὴν σιγὴν τοῦ νεκροταφείου τῆς ἄλ-

λοτε αντικατέστησε τώρα ή εϋθυμος και εϋελπιδ αναστροφή των νέων μελισσών της κυφέλης. Τάχ' αϋριον έσται άμεινον.

Έάν παραβάλωμεν τον πολιτισμόν της παλαιάς Ελλάδος προς τον της νέας βλέπομεν τὸ εξής:

Όταν τις φεύγη εξ Αθηνών προς τὰς έπαρχίας της παλαιάς Ελλάδος, ὅσον απομακρύνεται των Αθηνών τόσοσν βλέπει μειούμενον τον βαθμόν του πολιτισμοῦ των κατοίκων. Δέν έννοώ δέ πολιτισμόν άπλῶς τήν μόρφωσιν δια της Παιδείας, άλλα τον ὄλον τρόπον του βίου.

Έννοείται ότι και έν τούτῳ τὰ παράλια και αί κεντρικά πόλεις πρέπει να εξαιρεθῶσι, διότι τὰ μέσα της συγκοινωνίας και άλλοι τινές λό- (π. χ. συγκέντρωσις πολλων άρχων, στρατού κλπ.) εξουδετέρωσαν τήν έν της πρωτεύουσας απόστασιν. Αλλ' ή μειώσις του πολιτισμοῦ των άλλων μερών κατά λόγον προς τήν εξ αὐτῆς απόστασιν δεικνύει ότι ὁ πολιτισμός τούτων εἶνε άκτινοβολία των Αθηνών.

Τούτο δέν συμβαίνει εις τὰς νέας χώρας. Αν συνέβαινε, έπρεπεν εϋθὺς ὡς διέλθωμεν τήν Μελόυαν και προχωρήσωμεν βορειότερον, να εϋρωμεν πολιτισμόν, κατώτερον του της Θεσσαλίας. Αλλά τούναντίον εδῶ εϋρίσεται τις έν άλλῳ κόσμῳ.

Αφ' ένδς μὲν τὰ κοινοτικά σχολεία και ή συνετή διοίκησις και εϋδοκίμησις αὐτῶν λαμβάνουσα τούς τούρκους άλλοτε, αφ' έτέρου δέ ή πολυπλάνηςτος ζωή των ξενιτευμένων και έκπολιτισομένων κατοίκων ανέπτυξεν και πολιτισμόν και ευγένειαν οίκων και προηγμένους τρόπους βίου, των ὁποίων τεκμήριον εἶνε άλλανθαστον και μόνη ή ευμάριε, ήν παρέχουσι αι οίκιάι.

Δέν αναιρείται δέ τὸ τεκμήριον τούτο δια του επιχειρήματος, ότι τὸ κλίμα επέδρασε τοιαύτας οίκίας διότι υπάρχουν και μάλλον απόκεντρα χωρία ὄρεινά και μάλιστα ψυχρότερα καθυστερημένα και στερούμενα τοιούτων οίκιων. Υπάρχουσι δέ και βορειότερα χωρία πολὺ ψυχρότερα έχοντα οίκίας, αίτινες μαρτυροῦσι πολὺ ταπεινὸν επίπεδον πολιτισμοῦ. Τοιαῦτα π. χ. εἶνε τὰ 14 χωρία παρὰ τήν Πρέσπαν, τὰ ὁποία έπεδικάσθησαν εις τήν Αλβανίαν.

Ό πολιτισμός οὔτος τελευταῖον εκδηλοῦται εις έντονωτάτην δρασιν σωματείων παγοτίων, οὐ μόνον έπαγ-

γελματικῶν αλλά και άλλων, ὡς φυσικῆς άγωγῆς, αναδασώσεων, μουσικῆς, θεατρικῶν παραστάσεων, φιλανθρωπίας, εκπαιδεύσεως κλπ. Και ταῦτα ὄχι μόνον εις τὰς πόλεις αλλά και εις τὰς κώμας και τὰ χωριά. Εξαιρετικῶς αξιολογούμετος εἶναι ή προσπάθεια μικρῶν κοινοτήτων να συνδεθῶσι δι' άμεινῶτων ὁδῶν προς τὰς κεντρικάς συγκοινωνίας και εἶναι πρωτοφανῆς δημοτελής πανηγυρις ή εμφάνισις του πρώτου αυτοκινήτου. Συγκινείται κανείς προ του θεάματος τούτου κοινοτήτων, αίτινες δέν αναμένουσι τὰ πάντα εκ της Κυβερνήσεως, προ του θεάματος προσφυγικῶν συνορισμῶν, οἵτινες έν ὡ παλαίους τον περι ὑπάρξεως άγῶνα, κτίζουσι δμως και εκκλησίας και γεφύρας και τέμνουσι ὁδοὺς εξ ιδίας πρωτοβουλίας και δαπάνης. Η άμιλλα δέ, αλλά και ή έσκεμμένη αντίληψις των ζωτικῶν αναγκῶν, θά εμφάνιση μετα τινα έτη έν Μακεδονία και Θράκη ένκ νέον κόσμον δραστήριον, παραγωγικόν, πεπολιτισμένον, οἷον δέν εγνωρίσαν τὰ μέρη ταῦτα, αφ' ὅτου επλάσθη ή υδρόγειος.

Η ανάμιξις του πολιτισμοῦ των έντοπίων και των επηλύδων σχηματίζει κράμα επιτρέπον έν τῇ φιλοτίμῳ άμίλλῃ τήν ανάδειξιν των καλύτερων ιδιοτήτων του πολιτισμοῦ.

Η ανεξαρτησία αὐτη του πολιτισμοῦ των βορείων από των νοτίων, επιτρέπουσα ανεμπόδιστον εξέλιξιν της παρθένου ιδιοτυπίας του πολιτισμοῦ αὐτῶν, αποτελεί κατά τήν γνώμη μου δύναμιν του κράτους. Παραβάλατε τήν βόρειον Ιταλίαν προς τήν νότιον και αναμετρήσατε τήν σημασίαν αὐτῆς έν τῷ Ιταλικῷ κράτει.

Η Μακεδονία, μεσόγειος χώρα, αναπτύσσουσα τὰς ἀρετὰς του ισχυροῦ πληθυσμοῦ της άνευ ισχυρὰς επιβολῆς της νοτίου Ελλάδος δια της ισχύος του κράτους, δύναται να αποδώσῃ ἄριστον πολιτισμόν.

Προς τούτο εἶναι ανάγκη δια τινος βαθμοῦ αυτοδιοικήσεως να δοθῇ εις τούς έντοπίους ή ευκαιρία να εκδηλώνωσι τήν σκέψιν και τήν θέλησιν αὐτῶν άμέσως περι των ένδιαφερόντων αὐτοῦς ζητημάτων.

Μή στέλλετε δέ δικηγόρους και ὑπαλλήλους πάντοτε από τήν νότιον Ελλάδα δημιουργήσατε έντοπίους κοινωνικούς παιδαγωγούς και προ πάντων συμπληρώσατε τὸ Πανεπιστήμιον της Θεσσαλονίκης, έν τῷ ὁποίῳ πληθὸς σοφῶν και σφριγώντων και ένθουσιαστικῶν καθηγητῶν εγγυᾶται ἀρίστην απόδοσιν προς ὄφελος της ὄλης χώρας.

ΑΝΤ.Δ.ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Δηλώσεις του κ. Γ. ΚΑΦΑΝΤΑΡΗ

Πρό τινος συνήλθεν έν Βερολίνω τὸ Διεθνές Κοινοβουλευτικόν Συνέδριον. Εἰς τούτο ὁ εκ των Ἑλλήνων αντιπροσώπων, πρώην Πρωθυπουργός κ. Γ. Καφαντάρης υπέβαλε μίαν πρότασιν περι καθιερώσεως ἐτησίων Κοινοβουλευτικῶν Συνεδρίων των Βαλκανικῶν Κρατῶν, δια των ὁποίων θά γίνῃ στενωτέρα ή επαφή των Βαλκανικῶν.

Η πρότασις του Ἑλληνος αντιπροσώπου φαίνεται, ότι ἐπροξένησεν ζωηρὰν ἐντύπωσιν θά εχη δέ ἄμεσα αποτελέσματα ἐπὶ της παρατηρουμένης εἰρηνιστικῆς κινήσεως εις τὴν Βαλκανικὴν, παρὰ τὰ μεμονωμένα και σποραδικὰ ὑπερεθνιστικὰ κρούσματα.

Ἐν σχέσει προς τὴν πρότασιν του ὁ κ. Καφαντάρης ἐδήλωσε τὰ εξής :

Τὸ Διεθνές Κοινοβουλευτικόν Συνέδριον συνέρχεται κατά τετραετίαν, έχει δε σκοπὸν τὴν εξέτασιν διαφόρων οικονομικῆς κυρίως φύσεως ζητημάτων και τὴν ει δυνατόν ὑποβοήθησιν ενιαίων

κατευθύνσεων της νομοθεσίας. Ἐπίσης έχει σκοπὸν τὴν διευκόλυνσιν διεθνῶν κοινοβουλευτικῶν σχέσεων δια της κατά τὸ διάστημα τούτο επαφῆς των αντιπροσώπων των Κοινοβουλίων ὄλων των Κρατῶν. Τέσσαρες ὅμως ἡμέραι κάθε τετραετίαν δέν ἀρκοῦν καλά καλά να γνωρισθοῦν οἱ αντιπρόσωποι και ὄχι ν' ανταλλάξουν σκέψεις ἐπὶ ζητημάτων κοινῶς ένδιαφέροντος δια τὰς χώρας των. Ἐπὶ πλέον ζητήματα κεφαλαῖῶδους σημασίας δια τὰ μεγάλα Κράτη απορροφοῦν ὄλον σχεδὸν τον χρόνον. Δια τούτο ἐσκέφθην ότι μεμονωμένα κατά γεωγραφικά τμήματα Κοινοβουλευτικά Συνέδρια γειτονικῶν λαῶν, ἐπὶ παραδειγματι των Σκανδιναυικῶν, των Βαλτικῶν, των Βαλκανικῶν κ.λπ. θά ἐξεπλήρωον πολὺ πρακτικώτερον των προορισμῶν των, χωρὶς άλλως τε να παρεμποδίζετα και ή κατά τετραετίαν διεθνῆς σύνοδος. Συγκεκριμένως ἐσκέφθην, φυσικά, τὴν Βαλκανικὴν περιφέρειαν, δια τὴν ὁποίαν εἶχα ἀρμοδιότητα, αλλά και ὅπου νομίμως σκοπιομον και επεῖγον, να ἐγκανιασθῇ τὸ σύστημα των τμηματικῶν Κοινοβουλευτικῶν Συνεδρίων. Ἐπερὶτενα

λοιπόν εις τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου, ὅπως υἱοθετηθῇ τὴν συγκρότησιν ἐτησίων τακτικῶν Κοινοβουλευτικῶν Συνεδρίων τῶν Βαλκανικῶν λαῶν. Ἄτυχῶς ἢ πρότασίς μου συνήτησεν ἀντίδρασιν ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τῶν μεγάλων Κρατῶν καὶ ἰδίως τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, οἱ ὅποιοι ἀντετάχθησαν κατὰ πάσης ἰδιαιτέρας Βαλκανικῆς συνεργασίας. Ἄλλ' αὐτὸ δὲν μὲ ἠμπόδισεν, ὅπως συννενοηθῶ ἰδιαιτέρως μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ρουμανίας, τῆς Βουλγαρίας, τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ νὰ ἐκθέσω λεπτομερῶς εἰς αὐτοὺς τὰς ἀπόψεις μου. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν γειτονικῶν μας χωρῶν ἔμειναν ἀπολύτως σύμφωνοι μαζί μου, μού ἔκαμαν δὲ τὴν τιμὴν νὰ μοῦ ἀναθέσουν τὴν σύνταξιν ἐνὸς προεισαγωγικοῦ, οὕτως εἶπεν καταστατικὸν χάρτου τῆς Παμβαλκανικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐνώσεως καὶ τὴν ἐν δεδομένη στιγμῇ εἰδοποίησιν πρὸς σύγκλησιν τοῦ πρώτου Συνεδρίου, τὸ ὅποιον θὰ ἀποβλέψῃ ἐν πρώτοις εἰς τὸ νὰ διευκολύνῃ τὴν νομοθεσίαν ἐκάστου Κράτους πρὸς ἀφομοίωσιν στοιχείων ἱκανοποιούντων πληρέστερον τὰς κοινὰς ἀνάγκας τῶν Τελωνεῖων ἰδίως καὶ τῶν ἐμπορικῶν συναλλαγῶν μετὰ τῶν γειτονικῶν λαῶν. Ἄλλ' ἡ μεγαλύτερα σημασία τῆς πραγματοποιήσεως παρομοίου σχεδίου ἔγκειται εἰς τὴν ἠθικὴν ἐπίδρασιν πρὸς πραγματικὴν συναδέλφωσιν τῶν Βαλκανικῶν Λαῶν. Περὶ τοὺς τριάκοντα βουλευταὶ καὶ γεροσσιασταὶ ἐκάστου Κράτους, λαμβανόμενοι ἀναλογικῶς ἀπὸ ὅλα τὰ κόμματα, ἐκπροσωποῦντες ἐπομένως τὴν ὁλότητα τοῦ λαοῦ, θὰ συνέρχονται κατ' ἔτος διαδοχικῶς εἰς ἐκάστην Βαλκανικὴν πρωτεύουσιν. Δὲν πρόκειται νὰ λυθοῦν ἐκεῖ διαφοραὶ ἢ νὰ προληφθοῦν συρράξεις, διὰ τὰς ὁποίας θὰ εἶναι πάντοτε ἀρμόδιοι αἱ Κυβερνήσεις. Ἐν τούτοις ἡ τακτικὴ ἐπαφὴ τῶσιν ἀντιπροσώπων τῶν γειτονικῶν λαῶν, ἢ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας συναναστροφῆ τῶν μέσων εἰς ἓν περιβάλλον ἀπολύτως φιλικόν, ἢ ἀμοιβαίᾳ τέλος γνωστοποίησις ἢ ἐπιτόπιος ἀντίληψις τῶν ζητημάτων καὶ ἀναγκῶν ἐνὸς ἐκάστου τόπου, θὰ διευκολύνῃ τεραστίως τὴν ἀνάπτυξιν φιλειρηνικοῦ πνεύματος μετὰ τῶν Βαλκανικῶν Λαῶν καὶ τὴν διάθεσιν ὁλονὲν στενωτέρας μετὰ τῶν συνεργασίας. †

Δὲν ἀποκλείεται ἡ πραγματοποίησις τῆς Κοινοβουλευτικῆς αὐτῆς Ἐνώσεως νὰ χηρσιμεύσῃ ὡς πρόδρομος τῆς Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας.

Ὅταν ἄλλοτε ὁμιλοῦσαμεν περὶ Βαλκανικῆς Ὁμοσπονδίας αἱ διαφοραὶ μετὰ τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ἦσαν μεγάλαι, τὰ πάθη μετὰ τῶν λαῶν διαρκῶς ἐξημμένα καὶ ὅλοι αἱ προσπάθειαι πρὸς πραγματοποίησιν τῆς ωραίας αὐτῆς ἰδέας ἐπρόσκοπτον εἰς ἀνυπερβλήτα εμπόδια. Σήμερον ἡ κατάστασις ἔχει μεταβληθῆ ῥιζικῶς, ἀργὰ δὲ ἢ γρηγορὰ οἱ Βαλκανικοὶ λαοὶ θὰ ἐνοήσουν ὅτι θὰ περνοῦν καλλίτερα ἂν, ἀντὶ νὰ ἀλληλοτρῶγονται, συνδέσουν τὰ συμφέροντά των πρὸς στενήν συνεργασίαν. Καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Βαλκανικὴ Ὁμοσπονδία, τὴν ὁποίαν μελετῶμεν θὰ τοὺς διευκολύνῃ πολὺ νὰ τὸ ἐννοήσουν.

ΜΙΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ ΠΡΙΓΚΗΠΙΣΣΑ ΤΗΣ ΜΟΛΔΑΥ'ΙΑΣ

Τοῦ κ. Ο. ΤΑΦΡΑΛΙ
Professeur à l'Université de Jassy.

Ἐνάμεσα στὰ ἱερὰ κειμήλια τοῦ μοναδικοῦ στόν κόσμον θησαυροῦ, ποῦ κατέχει τὸ μοναστήρι τῆς Πούτνα στὴ Μολδαβία, διακρίνεται ἓνα ἐπιτάφιο κέντημα ποῦ ἐσκέπαζε τὴν πλάκα τοῦ τάφου τῆς Μαρίας τοῦ Μαγκκόπ, δευτέρας συζύγου τοῦ Μολδανοῦ Πρίγκηπος Στεφάνου τοῦ Μεγάλου.

Εἶνε ἓνα ὕφασμα μεταξωτὸ κόκκινο, ποῦ ἀπὸ τὸν καιρὸ ἔγινε σκοῦρο βυσσινί, δυὸ μέτρων μήκους καὶ ἐνὸς πλάτους. Γύρω γύρω στὴν παραφῆ εἶνε κεντημένη μιά σλα-

κλεισμένα καὶ μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα στὸ στήθος.

Φορεῖ μιά σταχτογάλαξη ἐπίσημη πριγκηπικὴ φορεσιὰ στολισμένη μὲ ἄνθη, μετὰ τῶν ὁποίων, μερικὰ, περιτριγυρισμένα ἀπὸ μιά ἑλκοειδῆ γραμμὴ, σχηματίζουν ἓνα περιεργὸ διακοσμητικὸ μοτίφ.

Ἡ πριγκηπισσα φορεῖ ἓνα ὑψηλὸ διάδημα, ἀπὸ τὰ πλάγια τοῦ ὁποίου εἶνε κρεμασμένες ἀνά τέσσαρες χρυσῆς ἀλυσσιδίτσες, στολισμένες μὲ πολύτιμους λίθους καὶ μαργαριτάρια.

Φαίνεται νὰ κοιμᾶται τὸν τελευταῖο της ὕπνο μέσα στὸν τάφο. Ἐν τούτοις ὁ καλλιτέχνης τὴν παρουσιάζει κατὰ τὴ συνήθειαν τῶν βυζαντινῶν ἁγίων, σ' ἓνα θολωτὸ κοίλωμα ἀνάμεσα σὲ δυὸ μικρὰς κολόννας. Τὸ τόξο ποῦ σχηματίζεται ἀπὸ πάνω εἶναι κοσμημένο μὲ διάφορα μοτίφ καὶ μὲ τὸ σημεῖον τῆς «σβάστικα» ἢ τοῦ μικροῦ σταυροῦ. Ἐπίσης σὲ δυὸ σημεῖα ὑπάρχει τὸ μονόγραμμα τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, τῆς ὁποίας ἦτο γόνος ἢ δευτέρα αὐτῆ σύζυγος τοῦ Μεγάλου Στεφάνου.

Τὸ μονόγραμμα αὐτὸ, ποῦ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ στοιχεῖα ΠΑΛΓ εἶναι γνωστὸ πῶς ἀνήκει ἐντὸς οἰκογενείας τῶν Παλαιολόγων. Συναντᾶται συχνά, μετὰ τῶν ἄλλων ὑπάρχει καὶ στὸ ἐξώφυλλο ἐνὸς χειρογράφου τῆς Grotta Ferrata, ποῦ ἀνήκει στὴν οἰκογένειαν τῶν Παλαιολόγων (Munioz, L'art Byzantin à l'exposition de Grotta Ferrata, Rome. 1906). Συνεπῶς δὲν ὑπάρχει καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι ἡ Μαρία, τῆς ὁποίας τὸ μονόγραμμα εἶνε κεντημένο καὶ στὴν ἄλλη ἄκρῃ τοῦ ἐπιταφίου καλύμματος, εἶναι μιά Παλαιολόγος.

Ἡ ἱστορία τῆς πριγκηπισσας αὐτῆς εἶνε σκοτεινὴ, ἀλλ' ἀξίει νὰ γίνῃ γνωστὴ.

Ἡ ζωὴ τῆς ἦτο ἓνα ἀτελείωτο μαρτύριο. Ἡ Μαρία τοῦ Μαγκκόπ

Ὁ κ. Ο. Tafrahi

βωνικῆ ἐπιγραφῆ, τῆς ὁποίας ἡ μετὰ φρασίς ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Εἶνε τὸ νεκρικὸ σάβανο τῆς δούλης τοῦ Θεοῦ, τῆς εὐλογημένης καὶ ἀγαπητῆς ἐν Χριστῷ, Μαρίας, συζύγου τοῦ Στεφάνου Βοϊβόδα τῆς γῆς τῆς Μολδαβίας, ποῦ πάει γιὰ τὴν αἰωνία κατοικίαν τῆς 6985 (=1476), τὴν 19 τοῦ μηνὸς Δεκεμβρίου, Παρασκευῆν, στὰς πέντε τὸ ἀπόγευμα».

Στὴ μέση εἶνε κεντημένη μὲ μετὰξί καὶ κλωστή χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ ἡ εἰκόνα τῆς Μαρίας μὲ τὰ μάτια

έξουσε κατά την τελειωτική πανωλεθρία των Βυζαντινών, όταν τὸ 1453 ἔχασαν τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὸ κέντρον τοῦ μεσαιωνικοῦ πολιτισμοῦ, τὴν μεγάλην ἐστία τῆς Ἑλληνικῆς μαθήσεως.

Πολλές βυζαντινές οικογενεῖες ποὺ δὲν ἠθέλησαν νὰ μείνουν στο Βυζάντιο ὑπὸ τον κατακτητὴν, μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ οἱ Παλαιολόγοι, κατέφυγαν εἴτε στὴ Δύση εἴτε στὴ Τραπεζοῦντα, ὅπου ἰδρύθη ἕνα βυζαντινὸ κράτος, ὑποτελὲς τῶν Τούρκων, με ἐπὶ κεφαλῆς ἕνα πρίγκηπα ἀνήκοντα στὴν οἰκογένεια τῶν Κομνηνῶν.

Καὶ τοῦτο οἱ Τούρκοι δὲν τὸ ἠνέχθησαν ἐπὶ πολὺ καὶ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Δαυὶδ, μονάρχου τῆς Τραπεζοῦντος, υἱοῦ τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰωάννου ποὺ εἶχε βασιλεύσει πρὸ αὐτοῦ. Καὶ ὅπως εἶνε γνωστὸν κατέκτησαν τὴν Τραπεζοῦντα. Οἱ Κομνηνοί, οἱ Παλαιολόγοι καὶ ἄλλες ἀκόμη οἰκογενεῖες ὑπεχρεώθησαν νὰ φύγουν.

Ὑστερα ἀπὸ λίγο, ἀνεφάνη στὴν Κριμαία, στὴν περιφέρεια τοῦ Μαγκόπ, ἕνα βυζαντινὸ κράτος, τὸ ὁποῖον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνεγνώριζε τὴν ἐπικυριαρχία τῶν Ταρτάρων, καὶ τοῦ ὁποῖου οἱ πρίγκηπες ἦσαν συγγενεῖς ἐξ ἀγχιστείας τῶν Παλαιολόγων καὶ τῶν Κομνηνῶν.

Οἱ Τούρκοι δὲν ἔβλεπαν με καλὸ μάτι τὸ κράτος αὐτό, ὅπως καὶ τὴν ἐμπορικὴ πόλι τῆς Κάφφας, καὶ ἦσαν ἀνήσυχτοι κυρίως γιὰ τὶς σχέσεις τῶν με τὶς χριστιανικὰς χῶρες.

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν βασιλεύει στὴ Μολδαυία Στέφανος ὁ Μέγας, ποὺ ἔτρεφε μιὰ βαθειὰ συμπάθεια γιὰ τοὺς εὐγενεῖς χριστιανούς, τοὺς διωγμένους ἀπὸ τὸ Βυζάντιο καὶ ἐγκατεστημένους κοντὰ σὶς χῶρες του. Ἦσαν οἱ νόμιμοι διάδοχοι τοῦ καταρρευσαντος βυζαντινοῦ κράτους ποὺ δὲν εἶχαν χάσει τὴν ἐλπίδα μιᾶς ἐπανορθώσεως τῆς δυναστείας των.

Ὁ Μέγας Στέφανος ἔστειλε καὶ ἐδέχθη πρέσβεις ἀπὸ τὴν Κάφφα καὶ τὸ Μαγκόπ. Ἔτσι ἐξηγεῖται ὁ γάμος του με τὴν πριγκήπισσα Μαρία τῆς οἰκογενείας τῶν Παλαιολόγων ποὺ κατὰ τὸν Μολδαυὸν χρονικογράφο Urechia, ἐγίνε στὶς 4 Σεπτεμβρίου 1472.

Ἡ συγγένεια αὐτὴ ὑπῆρξε μιὰ ἀπὸ τὶς αἰτίες ποὺ καθώρισαν τὴν γνωστὴ μας κατεύθυνση τῆς πολιτικῆς τοῦ Μεγάλου Στεφάνου, πολιτικῆς ποὺ ἐπροκάλεσε ρῆξιν με τοὺς Τούρκους. Διὰ τοῦ γάμου του ἄλλως τε με τὴν πριγκήπισσα ἐγένετο μνηστὴρ καὶ ὑποψήφιος στον θρόνον τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων.

Μωάμεθ ὁ Β', αποφασισμένος νὰ τελειώη μιὰ γιὰ πάντα με

Τὸ χρυσοκέντητο νεκρικὸ σάβανο τῆς πριγκήπισσας

τὰ χριστιανικὰ κράτη τῆς Κριμαίας καὶ τῆς Μολδαυίας ἔστειλε τὸ θέρος τοῦ 1475, κατὰ τὸν βυζαντινὸν χρονικογράφον Φαντζῆ, στόλον καὶ κατέλαβε τὴν Κάφφα. Ἐπειτα ἐπετέθη κατὰ τῆς Μολδαυίας, τὴν ὁποῖαν ὅμως δὲν κατόρθωσε νὰ ὑποτάξῃ.

Κοντὰ σ' αὐτὰς τὶς ἐθνικὰς καταστροφὰς ἡ δυστυχημένη Μαρία εἶχε νὰ ὑποφέρῃ καὶ ἄλλες ἀτελείωτες πικρίες.

Ἐπὶ τὴν αὐτὴν τῆς Σουτσεάβα, πρω-

τεύουσης τοῦ Μεγάλου Στεφάνου, τὴν ἐδέχθησαν ψυχρά. Κακολογίες καὶ ἐπικρίσεις, ἐναντίον τῆς βυζαντινῆς αὐτῆς, ἔφθναν συχνὰ ἕως τὰ αὐτιά της. Ξένη, χωρὶς φίλους, μὴ γνωρίζοντας καν τὴν γλῶσσα τοῦ τόπου καὶ τὰ ἔθιμα, ἡ ἀριστοκρατικὴ ψυχὴ της δὲν μποροῦσε νὰ εὖρη καμμιά εὐχαρίστηση ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἀκόμη. Ἀλλὰ ὕστερα ἄλλες δυστυχίες τῆς ἦλθαν.

Ὁ σύζυγός της δὲν τὴν ἀγαποῦσε διόλου. Εἶχε φέρει ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι μαζί του μιὰ αἰχμάλωτο, τὴν Μαρία, κόρη τοῦ πρίγκηπος Ράδου τοῦ Ὁραίου καὶ περνοῦσε εὐτυχισμένες ἡμέρες, ἐγκαταλείποντας τὴν νόμιμό του σύζυγο. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφθναν ὅλα αὐτὰ, ἄλλα τραγικὰ συμβάντα ἔκαναν μεγαλύτερη τὴ δυστυχία της.

Ὁ ἀδελφός της Ἀλέξανδρος ἐδολοφόνησε τὸν μεγαλύτερό του ἀδελφὸ γιὰ νὰ βασιλεύσῃ στὴ θέση του ἂν καὶ αὐτὸ δὲν τὸν ἐξυπηρέτησε καθόλου γιὰτὶ οἱ Τούρκοι, ὅπως εἶδαμεν, κατέκτησαν τὴν Κάφφα καὶ τὸ Μαγκόπ, ἔκοττωσαν τὸν Ἀλέξανδρο καὶ κατέλυσαν τὸ τελευταῖο Βυζαντινὸ κράτος.

Περιφρονημένη καὶ παραμελημένη ἡ Μαρία τοῦ Μαγκόπ παρηγοριὰ βρῆκε καταφεύγοντας στὴ θρησκεία καὶ στὴν καλλιτεχνία.

Εἰς αὐτὴν πειθανότατα ὀφείλεται ἡ μεταφορὰ στὴ Μολδαυία τῶσων ἱερῶν ὑφασμάτων, ἀνωτέρας βυζαντινῆς τέχνης καὶ κυρίως ἡ δημιουργία δυνατοῦ καλλιτεχνικοῦ ρεύματος στὴν αὐτὴ τῆς Σουτσεάβα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον μᾶς μένουν καὶ σήμερον μερικὰ ὠραῖα δείγματα διατηρούμενα στὸ μοναστήρι τῆς Ποῦντα.

Ἡ Μαρία τοῦ Μαγκόπ, θαμμένη καὶ αὐτὴ στὸ ἴδιο μοναστήρι, εἶνε μιὰ ἐκλεκτὴ βυζαντινὴ φυσιογνωμία, ποὺ ἕνας ἱστορικὸς δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ.

O. TAFRALI
Professeur a l'Université de Jassy.

Διαβάσετε τὸ νέον βιβλίον
«Μακεδονία καὶ
Μακεδόνας»
τοῦ Ἀκδημαϊκοῦ κ. Ἀντ.
Κερκμοπούλου.

Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΝ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑ

Τοῦ κ. LEON SAVADJIAN

Διευθυντοῦ τῆς «Revue des Balkans»

Ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἐγκαθίστων τὴν 6 τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου τὸ γνωστὸν ἐξαιρετικὸν καθεστῶς, ἔδωκε τὴν ὑπόσχεσιν, ὅτι πρόκειται περὶ προσωρινῶν μέτρων, ἐπιτρέποντος τὴν συμπλήρωσιν καὶ πραγματοποίησιν ἀπειρῶν μεταρρυθμίσεων, τὰς ὁποίας δέκα ἐτῶν πολιτικὴ ἀκαταστασία καὶ διχόνοια εἶχον ἀφίσει ἐκκρεμείς καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἔλλειψις δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶνε ἀκόμη ἐπὶ πολὺ ἀνεκτὴ.

Ἐκ τῶν παρτηρήσεών μου ἀπέκρίσθη τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις ἐν Γιουγκοσλαυῖα ἐξελίσσεται φυσιολογικῶς, ἐν μέσῳ τῶν συμπαθειῶν ὄλων τῶν πληθυσμῶν, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος συμπληροῦται ὁμαλῶς καὶ ἀσφαλῶς, ὅτι ὅλαι αἱ ὑποσχέσεις, αἱ περιεχόμεναι εἰς τὸ Βασικὸν διάγγελμα τῆς 6 Ἰανουαρίου ἄρρισαν νὰ πραγματοποιιοῦνται μὲ ἐλιγκρίειαν καὶ προθυμίαν.

Ἐκ τούτου συνάγω τὸ συμπέρασμα, ὅτι οὔτε ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος οὔτε ἡ Κυβέρνησις Ζίφκοβιτς σκέπτονται νὰ παρατείνουν τὸ ἐξαιρετικὸν τοῦτο καθεστῶς, ἔστω καὶ μίαν ἡμέραν, πέραν τοῦ χρόνου τοῦ ἀναγκαιοῦντος, ὅπως τὸ πραγματοποιηθῆν ἔργον δυναθῆν νὰ δώσῃ τοὺς καρπούς του καὶ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βῆσις διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἔθνους.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἐσωτερικὴ ἐξέλιξις ἐν Γιουγκοσλαυῖα εἶναι ἀρκετὰ φωτεινὴ. Τὴν 6 Ἰανουαρίου ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος πολὺ ὀρθῶς ἐσκέφθη, ὅτι ἐφόσον τὰ πολιτικὰ κόμματα, παρὰ τὴν πείραν τῶν δέκα ἐτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν, τῶν ὁποίων πάντες οἱ δυνατόι κοινοβουλευτικοὶ συνδυασμοὶ ἐδοκιμάσθησαν, δὲν κατώρθωσαν νὰ ἐξωτερικεύσουν μίαν ἐθνικὴν θέλησιν, ἐπεβάλετο εἰς αὐτὸν νὰ ἀναλάβῃ προσωρινῶς τὴν ἀρχὴν καὶ νὰ δοκιμάσῃ νὰ ἐπιτύχῃ ἓνα συνδιασμόν, ἐφαρμοζῶν πρόγραμμα ἐργασίας καὶ κατασιγήσεως τῶν παθῶν. Ἀναμφιβόλως μεγίστη εἶνε ἡ εὐθύνη.

Ἄλλ' ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, ὁ ὅποιος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου ὑπῆρξεν ἓνας ἀληθινὸς στρα-

τιώτης, ἀψηφίσας πολλὰκις τὸν κίνδυνον, δὲν ἐδίωκε. Δὲν ἐπεδίωξε νὰ κρυφθῆ ὅστε ὀπισθεν ἐνὸς προσώπου, οὔτε ὀπισθεν κόμματος τινος, οὔτε ὀπισθεν μιᾶς ὀργανώσεως. Μόνος, εἶπε, ἀγαλαμβάνω ὅλας τὰς εὐθύνας. Ἡ ἀφετηρία ἦτο καλὴ. Ὁ δὲ λαὸς εἶδε τὴν χειρονομίαν ἐνὸς βασιλέως, ποῦ ἔκαμνε τὸ καθήκον του.

Ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος χαίρων παρὰ τῷ λαῷ του μεγάλου γοήτρου καὶ ἀπεριορίστου δημοτικότητος δὲν εἶχε ἀνάγκην παρομοίας πράξεως διὰ νὰ ἐξυψώσῃ τὸ γόητρόν του καὶ νὰ ἐδραιωθῇ τὸν θρόνον του.

Ὅστε ἡ ἀγνότης τῶν προσθέσεων του ἦτο εἰς πάντας καταφανής.

Δεύτερον σημεῖον: Ἡ ἔκτακτος Κυβέρνησις τῆς 6 Ἰανουαρίου καὶ ἐκ τῆς συνθέσεώς της ἀκόμη ἦτο ἀδύνατον νὰ γεννήσῃ φόβους ἔσον ἀφορᾶ τὸ μέλλον τῆς Γιουγκοσλαυικῆς Δημοκρατίας. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν βλεπομεν τοὺς κ. κ. Μαρίγκοβιτς, Οὐζούνοβιτς, Κουμανούδην, Σρήσιτς κ.λ.π.. οἱ ὅποιοι ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν οἱ ὑπερασπισταὶ καὶ οἱ στυλοβάται τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῆς δημοκρατίας. Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι ὁ κ. Μαρίγκοβιτς καὶ οἱ συνάδελφοί του ἂν ἐπίστευαν ἔστω καὶ διὰ μίαν στιγμὴν, ὅτι τὸ καθεστῶς τοῦτο προωρῖζέτο νὰ ἀντικαταστήσῃ τελειωτικῶς τὸν κοινοβουλευτισμόν, οὔτε αὐτός, οὔτε οἱ συνάδελφοί του θὰ προσεχώρουν εἰς τὴν λύσιν τῆς 6 Ἰανουαρίου.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸν στρατηγὸν Ζίφκοβιτς, ἡ ἐκλογὴ του δὲν ἦτο δυνατόν νὰ γεννήσῃ κανένα φόβον, ἀφοῦ καὶ αὐτὸς ὁ Στέφανος Ράδιτς πρὸ διετίας τὸν εἶχεν ὑποδείξει δι' αὐτὴν τὴν θέσιν.

Ὁφείλομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἀπὸ τῆς ἀνόδου του εἰς τὸν θρόνον ἐπέδειξεν μίαν πολιτικὴν ὀριμότητα ἐπὶ πάντων τῶν ζητημάτων. Πρῶην ὑπουργοὶ μὲ ἐθεθαίωσαν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, θαθὺς γνώστης ὄλων τῶν ἐθνικῶν καὶ διεθνῶν προβλημάτων κατέχει εἰς ἀνώτερον βαθμὸν τὴν αἴσθησιν τῆς πολιτικῆς πραγματικότη-

τος καὶ δὲν ἀπατάται οὔτε εἰς τὰ προβλέψεις του, οὔτε εἰς τὰς ἀποφάσεις του.

Ἴδου διατὶ τὸ ἔκτακτον καὶ προσωρινὸν τοῦτο καθεστῶς ἐν Γιουγκοσλαυῖα δὲν συναντᾷ οὔτε ἐπίκρισιν οὔτε ἐπιτίμησιν οὔτε ἀντίδρασιν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διαμονῆς μου ἐν Γιουγκοσλαυῖα μοὶ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ συνομίλῃσω μὲ πολλούς. Χωρικοὶ, βιομήχανοι, ἔμποροι τόσον εἰς τὴν Σερβίαν ὅσον καὶ εἰς τὴν Κροατίαν καὶ ἀλλαχοῦ μοὶ ἐξέφρασαν αὐθορμητῶς τὴν ἐμπιστοσύνην των διὰ τὸ ἐγχείρημα τῆς ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας. Ἀναμφιβόλως μερικοὶ παλαιοὶ Σέρβοι δὲν εἶδαν εὐχαρίστως τὴν ἐξάλειψιν τοῦ ὀνόματος «Σερβία», ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ θυρεοῦ. Ἄλλ' οἱ Σέρβοι εἶναι πεπαιχτοί. Ἐχουν ἀπεριορίστον ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν βασιλέα των. Γνωρίζουν πολὺ καλά, ὅτι ὁ Βασιλεὺς των δὲν ἔχει ἄλλην φιλοδοξίαν παρὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ μεγαλείου τῆς μιᾶς καὶ ἀδικαιρέτου χώρας του. Ἐξ ἄλλου οἱ Κροαταὶ χωρικοὶ ἀγαποῦν τὸν βασιλέα μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμόν, ὅπως καὶ οἱ Σέρβοι καὶ ἐδῶ ἀσφαλῶς ἐγκρίνεται ἐν ἀπὸ τὰ μεγάλα μυστικὰ τῆς δημοτικότητος τοῦ ἐγχειρήματος τῆς 6 Ἰανουαρίου.

Τι ἐπραγματοποίησεν ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἔκτοτε; Τὰ ἀποτελέσματά εἶναι ἀπτά καὶ θέβαια: Ἀπεκατεστάθη ἡ τάξις καὶ ἡ ἰσότης μεταξὺ τῶν πολιτικῶν. Ἐνα Συμβούλιον ἀποτελούμενον ἀποκλειστικῶς ἀπὸ ἐιδικᾶς προσωπικότητος ἐπέξηργάσθη ὅσους νόμους εἶχεν ἀνάγκην ὁ τόπος διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν του ἀνάπτυξιν. Ἔργα δημοσίας ὠφελείας ἐγκαιρινιάσθησαν παντοῦ καὶ εἰς ὄλους τοὺς κλάδους τῆς ἐθνικῆς ἐνεργείας. Ἡ Κυβέρνησις ἔκαμνε ἔργα καὶ προόδους.

Ἦτο ὁ πρῶτος σταθμὸς.

Ὁ Δεύτερος ἤρρισε τὴν 3 Ὀκτωβρίου. Ἡ χώρα ἔλαβε τὸ ὄνομα **Γιουγκοσλαυῖα**, ποῦ συμβολίζει τὴν ἠθικὴν καὶ πολιτικὴν ἐνότητα τοῦ ἔθνους.

Ἡ νέα διοικητικὴ διαίρεσις (Banoćinas) ἐπραγματοποίησε τοὺς πόθους ὄλων τῶν ἐπαρχιῶν, ποῦ εἶχαν ἀνάγκην μιᾶς διοικήσεως ταχείας, ἡ ὁποία νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψει τῆς τᾶς τοπικᾶς καὶ ἰδιαίτερας συνθήκας τῶν ἐπαρχιῶν. Οἱ «μπάν», πραγματικοὶ ἀντιβασιλεῖς, ἔχουν δικαίωμα ἐπεκτεινόμενα εἰς ὄλα τὰ πεδία

πλήν των ἀφορώντων τὸν στρατόν. Αἱ ἐπαρχίαι καθίστανται παράγοντες οἰκονομικοί, ἐπιδεικτικοί μιας ἐντατικῆς ἀναπτύξεως, ἐιδικῆς δι' ἐκάστην ἐξ αὐτῶν. Εἶναι ἢ ἀποκέντρωσις.

Ποῖος θὰ εἶναι ὁ προσεχὴς σταθμὸς; Οὐδεὶς τὸ γνωρίζει. Ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ὁ ἀποφασιστικὸς. Τὴν β' του παρελθόντος Ἰανουαρίου ὁ στρατηγὸς Ζίφκοβιτς εἶχε δηλώσει.

“**Ἡ Βασιλικὴ Κυβέρνησις ἔχει ὡς πρωταρχικὸν τῆς σκοπὸν τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀπολύτου τάξεως καὶ αὐστηρᾶς πειθαρχίας εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ Κράτους, τὴν πραγματοποίησιν ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος τῆς τελείας ἐνοποιήσεως τῆς νομοθεσίας, καθ' ὅλην τὴν χώραν καὶ τὴν δημιουργίαν ὅρων διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς πλήρους τάξεως καὶ τῆς δικαστικῆς ἀσφαλείας. Τὸ εἰδικὸν πρόγραμμα ἐργασίας, τὸ ὁποῖον ἡ Βασιλικὴ κυβέρνησις θὰ ὑποβάλλῃ πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα τὸν Βασιλεᾶ θὰ περιλαμβάνῃ τὴν ἐκθεσιν τῶν βάσεων διὰ τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν ἠθικῶν, πνευματικῶν καὶ οἰκονομικῶν δυνάμεων τοῦ λαοῦ μας.**

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐν τῶν κυριωτέρων μελημάτων τῆς Βασιλικῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἐπαγρυπνῇ ὥστε τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους νὰ τακτοποιηθοῦν καὶ ἐνισχυθοῦν ταχέως διὰ μιᾶς δεξιᾶς διευθύνσεως καὶ δι' ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρων οἰκονομιῶν. Ἐπίσης θὰ ἀπομακρύνωμεν δι' εἰδικῶν μέτρων ἀπὸ τὸ οἰκονομικὸν καὶ κοινωνικὸν πεδίου, πάντα τὰ δεινὰ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ὑποφέρει ὁ λαός.

ΕἶΝΑΙ ΑΝΑΜΦΙΣΒΗΤΗΤΟΝ, ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΕΞΑΓΕΤΑΙ ΚΑΘΑΡΑ ΕΚ ΤΟΥ ΔΙΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΟΤΙ Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΜΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΖΕΤΑΙ ΥΠΟ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ, ΔΙΟΤΙ ΜΟΛΙΣ ΤΟ ΒΑΣΙΚΟΝ ΤΟΥΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΤΕΛΕΣΘΗ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΘΑ ΕΠΙΛΘῆ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΕΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΝ ΜΕΤΡΩΝ, ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΕΠΙΤΡΕΨΟΥΝ ΤΗΝ ΕΙΣΟΔΟΝ

ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΕΙΣ ΜΙΑΝ ΖΩΗΝ ΚΑΘΑΡΩΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΝ, ΗΘΙΚΩΣ ΙΣΟΡΟΠΗΜΕΝΗΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗΝ».

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΝ ΨΗΦΟΝ

ΤΗΣ κ. ΜΑΡΙΑΣ Α. ΣΒΩΛΟΥ

Πρόκειται νὰ δημοσιευθῇ κατ' αὐτὰς τὸ Ἐκτελεστικὸν Διάταγμα τοῦ Νόμου τοῦ 1925, διὰ τοῦ ὁποῦ χορηγεῖται καὶ εἰς τὰς Ἑλληνίδας τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγουν καὶ νὰ ἐκλεγῶνται εἰς τὰς Δημοτικὰς καὶ Κοινοτικὰς ἐκλογάς, ὑπὸ περιορισμούς. Τὸ πρῶτον αὐτὸ βῆμα πρὸς τὴν πολιτικὴν αὐτὴν ἐξίσωσιν τῶν γυναικῶν μας εἶναι συνέπεια τῆς γενικεύσεως τῆς πολιτικῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς μεταπολεμικῶς, καὶ ἀποτελέσμα δεκαετοῦς ἐντόνου προσπαθείας τοῦ «Συνδέσμου γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας». Ὁ Σύνδεσμος αὐτὸς μὲ τὴν ἐνίσχυσιν, ὀλίγων κατ' ἀρχὰς καὶ τῶν πλείστων σήμερον γυναικῶν σωματείων μας φεμινιστικῶν ὡς τὸ Ἑθνικὸν Συμβούλιον Ἑλληνίδων ἢ καὶ ἀπλῶς φιλανθρωπικῆς ἢ κοινωνικῆς δράσεως, ὡς καὶ τῶν μεγάλων μικτῶν ἐπαγγελματικῶν συναμοσπονδιῶν, κωλύθησε νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πρώτην αὐτὴν ἀναγνώρισιν τῶν γυναικῶν δικαιομάτων διὰ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν διοίκησιν, ὑπὸ τῶσον ἀνίστους δυστυχῶς ὅρους. Διότι ὅπως εἶναι γνωστὸν, ὁ νόμος τοῦ 1925 οὐδὲ συνεπῶς καὶ τὸ Ἐκτελεστικὸν τοῦ Διατάγματος περιέχουν δύο μεγάλους περιορισμούς:

Ἐπὶ τῷ πρώτῳ ἀφορᾷ τὴν ἡλικίαν τῶν γυναικῶν ἐκλογέων καὶ ἀντιγράφει ἀστόχως τὸν σχετικὸν παλαιὸν Ἀγγλικὸν νόμον, ὅστις καθηργήθη τελευταίως καὶ ὁ ὁποῖος τότε εἶχε σκοπὸν νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν γυναικῶν ἐκλογέων. Διότι ὡς εἶναι γνωστὸν, αἱ γυναῖκες ψηφοφόροι ὑπερτεροῦν κατὰ 1¹/₂ περίπου ἑκατομμύριον τοὺς ἄνδρας.

Ἐπὶ τῷ δευτέρῳ, ἐξ ἄλλου, ἀποτελεῖ ἐγκληματικὸν πλῆγμα κατὰ τῶν λαϊκῶν γυναικῶν, ποῦ ἔμειναν ἀγράμματοι μόνον χάρις εἰς τὴν ἀστοργίαν τοῦ Κράτους. Ἐν τούτοις καὶ αἱ χωρικαὶ καὶ αἱ ἐργάτριαι προσφέρουν πραγματικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ Κράτος αὐτὸ καὶ ὡς παραγωγαὶ καὶ ὡς μητέρες. Καὶ εἶναι ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ παρὰ πολλοὺς ἐγγραμμάτους εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμῶσιν τὰς ἀνάγκας τοῦ χωριοῦ τῶν ἢ τῆς πόλεως τῶν λογῶν τῆς πείρας τῶν καὶ διότι αὐταὶ περισσότερο πλῆττονται ἀπὸ τὰ ἐλαττώματα μιᾶς κακῆς διοικήσεως. Ἐξ ἄλλου δὲν χρειάζεται παρὰ κοινὰς νοῦς διὰ νὰ ἐκτιμηθῇ κανεὶς τὴν ἰκανότητα τῶν υποψηφίων, τῶσον μικρὰν ἄλλως τε συνήθως, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ κίνδυνος νὰ υποτιμηθῇ. Ἀλλ' ἀφοῦ τὸ πρῶτον βῆμα ἐγένε, ἢ μάλλον διὰ τὴν ἀκρίβειαν πρόκειται νὰ γίνῃ, κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς, πρέπει νὰ γίνῃ καθε προσπαθεῖα γιὰ νὰ λείψουν οἱ περιορισμοὶ, ὥστε τὸ νέον δικαίωμα ν' ἀσκηθῇ παρ' ὅλων τῶν ἐνηλικίων γυναικῶν τῆς Ἑλλάδος.

* *

Ἐπισημαίνεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου τοῦ

“Ὅλα: αἱ ἐνδείξεις πείθουν, ὅτι ἡ Γιουγκοσλαυικὴ Κυβέρνησις πράττει τὸ πᾶν διὰ τὸν περατώσῃ τὸ ταχύτερον τὴν βασικὴν ἐργασίαν, περὶ τῆς ὁποίας γίνεται λόγος ἀνωτέρω.

1930, συμφώνως πρὸς τὰς βεβαιώσεις τοῦ Ἰπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, αἱ Ἑλληνίδες θὰ ἠμποροῦν νὰ ἐγγραφῶν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους. Καὶ βέβαια δὲν πρέπει νὰ τὸ ἀμελήσουν. Ὁφείλουν νὰ αἰσθανθοῦν ὡς ἐπιβεβλημένην ὑποχρέωσιν τὴν ἐγγραφὴν τῶν αὐτῶν ἀκόμη καὶ διὰ νὰ μὴ δόσουν τροφὴν, εἰς τὸ ἀμφιβόλου ἄλλως τε ἀξίας, ἐπιχειρήματα, ὅτι αἱ γυναῖκες δὲν ἐνδιαφέρονται. Διότι βεβαίως ἢ ἀξία κάθε νέου θεσμοῦ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κριθῇ ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς συνειδητοποιήσεως τοῦ εἰς τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα ἀφορᾷ. Ὁ βαθμὸς αὐτὸς ὑψώνεται διαρκῶς, ἐφόσον γίνεται χρησιμοποίησις του. Διότι ἐκτὸς τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποκτωμένης πείρας, αἴρονται καὶ τὰ κοινωνικὰ ἐμπόδια, προλήψεις κάθε εἶδους κλπ. ποῦ ἐμποδίζουσι τὴν ἄλλως εὐκόλον προσαρμογὴν τῶν ἀτόμων πρὸς θεσμοὺς, ὡς ἡ χρῆσις τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος.

Ἐξ ἄλλου αἱ γυναῖκες ἕως τώρα ἔχουν ἐργασθῆ τόσο πολὺ τελευταίως ὑπὲρ κοινωφελῶν σκοπῶν ὥστε καὶ μόνον αὐτῶν ἢ δράσις ἐμπνέει τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ θελήσουν νὰ ἐπεκτείνουν τὴν ἐθνεργετικὴν τῶν ἐπιρροὴν καὶ εἰς παρόμοια ἔργα τοῦ Δήμου, ἀλλὰ καὶ ἀποτελεῖ καὶ ἐχέγγυον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ νέου θεσμοῦ.

Ἰδιαιτέρως εἰς τὰς νέας χώρας καὶ δὴ εἰς τὴν Μακεδονίαν, Ἡπείρου καὶ Θράκην ὅπου αἱ γυναῖκες εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς κωμοπόλεις ἠθροάνθησαν τὴν ἀνάγκην νὰ ἰδρῦσουν σωματεία διὰ κοινωφελεῖς σκοποὺς καὶ ὅπου ὑπάρχει ἀκμαία ἢ παράδοσις τῆς αὐτοδιοικήσεως καὶ ἄφωνα τὰ δεύματα τῆς ἀτομικῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς δράσεως διὰ τὸ γενικὸν καλόν, εἶναι βέβαιον ὅτι ταχέως οἱ δῆμοι καὶ αἱ κοινότητες θὰ αἰσθανθοῦν τὴν ἐθνεργετικὴν συμβολὴν τῆς γυναικὸς.

Οἱ τόσο σύλλογοι κυριῶν καὶ δεσποινίδων τῆς Μακεδονίας ποῦ διαχύνουν μίαν θερμὴν πνοὴν ἀλληλεγγύης στὴν ξηρὰν μονοτονίαν τῆς ἐπαρχιακῆς ζωῆς, ἐδειξαν ἄλλως τε ἡθὴ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν, διότι συνέπραξαν μὲ τὸν «Σύνδεσμον γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς γυναίκας» διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ δημοτικὴ ψήφος. Ἀλλὰ καὶ αἱ χωρικαὶ τῆς Μακεδονίας, Ἡπείρου καὶ Θράκης ποῦ ἔξουσι τῶσον καλὰ νὰ διαχειρίζονται τὰς περιστάσεις τῶν καὶ μὲ τῶσον πρακτικὸν πνεῦμα καὶ ἀφωσίωσιν νὰ διευθύνουν τὰς οἰκογενεῖας τῶν ὅταν μένουσι χῆραι ἢ ἔχουν ξενητεμένους συζύγους, ἀσφαλῶς εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἔξουσι τὰς ἀνάγκας τοῦ χωριοῦ τῶν καὶ ἔχουν τὸ ἐνδιαφέρον νὰ βελτιώσουν πολλὰ ἄτομα στὴν διοίκησιν τῶν κοινοτήτων. Διὰ τοτο ἀκριβῶς καὶ ὅλοι οἱ κάθε εἶδους γεωργικοὶ ὁργανισμοί, γεωργικαὶ ἐνώσεις, συνεται-

(Ἡ συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 13)

Επιμειώματα

Το Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης

Πρέπει να ολοκληρωθῆ δι' όλους τοὺς ὀρθοὺς λόγους, πού ἀναφέρουν τὰ ὑποβληθέντα ἤδη εἰς τοὺς ἀρμοδίους ψηφίσματα. Ἡ Κυβερνησις νομιζομένη δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα να κρατῆ εἰς ἀγωνίαν ολόκληρον τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, ἡ ὁποία μάλιστα ἤρχισε νὰ πιστεύῃ, ὅτι διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν ἀντιδρᾷ τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν.

Ἐπὶ τέλους λόγῳ ἀνάγκης ἐπιβάλλουν πρὸς τὸ παρὸν τὴν δημιουργίαν καὶ Νομικῆς Σχολῆς τὴν ἀνάγκην δὲ ταύτην πρέπει νὰ κατανοήσῃ καὶ ἡ Κυβερνησις.

Ἄν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας φοβεῖται τὴν ὑπερπαραγωγὴν πτυχιούχων τῆς Νομικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης δύνανται νὰ ὀρίσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν εἰσακτέων εἰς τὴν Νομικὴν Σχολὴν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀποφραχθῆ τὸ κακόν, διὰ τὸ ὅποιον ἔχει διακίον νὰ φοβῆται.

Ἐκεῖνο ποὺ προέχει εἶναι τοῦτο. Νὰ ἀποφασισθῆ ἡ ὀλοκλήρωσις τοῦ Πανεπιστημίου τὸ ταχύτερον.

Ἡ Βαλκανικὴ συνεργασία

Ἄξια ἰδιαίτερας ἐξάρσεως εἶναι ἡ παρατηρούμενη εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς Λαοὺς ἐπιθυμία πρὸς συνεργασίαν διὰ μιαν οἰκονομικὴν προσέγγισιν καὶ εἰρηνικὴν συμβίωσιν.

Ἄι «*Νεαὶ Χῶραι*» εὐλικρινῶς θὰ ἐργασθῶν διὰ τὴν προσέγγισιν καὶ ἐλπίζουν, ἂν ὑπάρξῃ καλὴ θέλησις εἰς ὅλους τοὺς Βαλκανικοὺς Λαοὺς καὶ συνετὴ καθοδήγησις αὐτῶν, νὰ ρυθμισθῶν ὅλα τὰ προβλήματα καὶ νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ πολυπόθητος εἰρήνη, διὰ μακρὸν τοῦλάχιστον χρονικὸν διάστημα, εἰς τρόπον ὅστε νὰ καταστῆ δυνατὴ ἡ ἐπούλωσις τῶν ἐκ τοῦ πολέμου φρικτῶν πληγῶν καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῶν λαῶν τούτων.

Τόσον οἱ πολιτικοὶ ἄνδρες τῆς Βαλκανικῆς ὅσον καὶ ὁ Τυπὸς ἔχουν ὑπογέσει νὰ ἐπιδιώξουν τοῦτο.

Ἐπὶ τέλους, φρονοῦμεν, εἶναι καιρὸς νὰ ἐνδιαφερθοῦν οἱ διοὶ οἱ Βαλκανικοὶ Λαοὶ διὰ τὰ Βαλκάνια.

Οἱ Βούλγαροι ἀγρόται

Ἀσφαλῶς ἠξεύρουν πολὺ καλὰ νὰ ἐργάζονται. Ὅπως βλέπουν εἰς ἄλλην σελίδα οἱ ἀναγνώσταί μας, νέοι ἀγρόται, παιδιὰ ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν, ἀποστέλλονται εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ ζοῦν ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα κοντὰ εἰς ἀγροτικὰς οἰκογενεῖας Ἑυρωπαϊκῶν Κρατῶν. Ἡ σημασία τῆς προσποθείας αὐτῆς εἶναι ἐξαιρετικὴ. Δι' αὐτὸ νομιζομεν, ὅτι πρέπει οἱ ἀρμοδιοὶ μας νὰ τὸ σκεφθοῦν σοβαρὰ καὶ νὰ τὸ θέσουν εἰς ἐφαρμογὴν. Οἱ ἀγρόται μας εἶναι ἄξιοι καλύτερας τύχης.

Ἄι Ἑλληνοτουρκικαὶ σχέσεις

Εἰσέρχονται εἰς νέαν ὁδὸν φιλικῆς διευθετήσεως. Τόσον οἱ Τούρκοι ὅσον καὶ οἱ Ἕλληνες ἰθύνοντες, σοβαρῶς ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνάγκην μιᾶς ὀριστικῆς συνεννόησεως καὶ διακανονισμοῦ τελικοῦ τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων.

Ἀναμφισβήτητος πολλὰ θὰ εἶναι τὰ ὄφελῃ καὶ τῶν δύο γειτονικῶν Κρατῶν ἀπὸ τὴν συνεννόησιν, ἡ ὁποία εἰμῶθα βεβαίως, ὅτι χωρὶς εἰς τὴν ἡδὴ ἐπιδεικνυομένην ἐκατέρωθεν μετριοπαθεῖαν θὰ πραγματοποιηθῆ.

Οἱ Τεράρχει μας

Εἶναι ἀσφαλῶς ἄξιοι μιᾶς ἰδιαίτερας προσοχῆς καὶ καλύτερας τύχης.

Ἄι αὐτὸ φρονοῦμεν ὅτι οἱ κυβερνοῦντες πρέπει νὰ προσέξουν καὶ νὰ βοηθήσουν τὴν Ἱεραρχίαν εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν

ἐκκρεμῶν ζητημάτων. Ἡμεῖς νομιζομεν, ὅτι ἡ χώρα μας γενικῶς, ἔχει ἀνάγκην κλήρου ἱσταμένου εἰς τὸ ὕψος του καὶ πρὸ παντός μορφωμένου. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθῶν αὐτὰ καὶ διὰ νὰ ἀποφασίσουν νὰ εἰσέλθουν νέοι, δραστήριοι καὶ μορφωμένοι εἰς τὴν Ἱεραρχίαν πρέπει ἀπ' ἐνὸς μὲν νὰ ἐνισχυθοῦν οἰκονομικῶς καὶ ἀπ' ἑτέρου νὰ συθμισθοῦν ὀριστικῶς τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας.

Ἰδιαίτερός τονίζομεν τὴν ἀνάγκην ὑπάρξεως κατωτέρου μορφωμένου κλήρου. Εἶναι ἐπὶ τέλους καιρὸς νὰ παύσουν αἱ διαφοροὶ μελέται τῶν ζητημάτων καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἡ πραγματοποίησις τῶν γενομένων μελετῶν.

Ἡ τοιαυτὴ ἀυτοδιοίκησις

Ὅπως πολὺ ὀρθὰ ὁ κ. Ἄλ. Σβώλος τονίζει εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ που δημοσιεύομεν εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀγαθὰ καὶ ἐπιθυμητὰ καὶ πολιτισμένης πολιτείας.

Ἄι «*Νεαὶ Χῶραι*» θὰ εὐρίσκονται πάντοτε παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς νεοἰδρυθείσης «*Ἐνώσεως ὑπὲρ τῆς ἀυτοδιοικήσεως*», θὰ προπαγανδίσουν τὴν ἰδεολογίαν τῆς καὶ θὰ ἐργασθῶν ὑπὲρ τῆς ἐπιβολῆς καὶ τῆς ἐπιτυχίας τοῦ θεσμοῦ τούτου, διότι πιστεύουν εἰς τὴν σκοπιμότητα καὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀυτοδιοικήσεως.

Οἱ ἀντιπρόσωποί μας

Εἰς τὰς Βουλὰς εὐρίσκονται εἰς τὸ ὕψος των. Εἶχαν τὴν ἐπιτυχὴ σκεπὴν νὰ ὑποβάλλουν ὁμαδικῶς κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπουργικὴν κρίσιν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ὀρισμέναις ἀντιλήψεις των διὰ τὴν καλύτεραν διοίκησιν τῶν μερῶν μας.

Ἄι «*Νεαὶ Χῶραι*» μὲ ἰδιαίτεραν εὐχαρίστησιν καὶ ἀνυπόκριτον ἐνθουσιασμὸν διαβλέπουν εἰς τὸ διάβημα αὐτὸ ἀπ' ἐνὸς μὲν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀποστολῆς τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν τῶν νέων χωρῶν καὶ ἀπ' ἑτέρου τὴν ἔντονον ἐκδηλώσιν τοῦ ἐπείγοντος ὀρισμένων ζητημάτων μας, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λυθοῦν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θὰ ἠθέλαμεν νὰ γνωρίσωμεν εἰς τοὺς ἐκείνοτε κυβερνῶντας, ὅτι δὲν εἶνε καθόλου σκόπιμον νὰ θεωροῦνται αἱ γεν. διοικήσεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος θέσει δὲ *ἔξοικονόμησιν* τῶν πραγμάτων, ὅπως, κατὰ γενικὴν πεποιθήσιν, θεωροῦνται.

Ὁ καπνὸσάωρος

Ὅλιγοι ἴσως Ἕλληνες θὰ γνωρίζουν τὴν σημασίαν τοῦ καπνὸσπόρου, τοῦ ἐθνικοῦ τούτου προϊόντος, τὸ ὅποιον πολλὰ ἠμπορεῖ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τοὺς καπνοκαλλιεργητὰς καὶ ἐν γένει εἰς τὴν ἐθνικὴν μας οἰκονομίαν. Ἡ καπνοπαραγωγικὴ τάξις ζημιώνεται κατ' ἔτος περίπου 80.000.000 δραχμῶν, ἀπὸ τὴν μὴ χρησιμοποίησιν του μέχρι σήμερον.

Ἀπὸ τὸν καπνὸσπορον παράγεται πρώτης τάξεως λάδι καὶ ἀπὸ τὰ υπολείμματα πῆτες, ποὺ ἠμποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἄριστα ὡς κτηνοτροφικὴ τροφή. Εἰς τὸ ἄρθρον ποὺ θὰ δημοσιεύσωμεν γίνεται λόγος καὶ περὶ μιᾶς συμβάσεως διὰ τῆς ὁποίας μονοπωλεῖται ἡ ἀγορὰ καὶ βιομηχανοποίησις τοῦ καπνὸσπόρου μεταξὺ τοῦ Κράτους καὶ κάποιας Ἑταιρείας. Ἐπειδὴ θέλομεν οἱ ἀναγνώσταί μας ν' ἀποκτήσουν σαφὴ ἰδέαν διὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ θὰ παρακαλέσωμεν ἐν καιρῷ τοὺς διευθύνοντας τὴν Ἑταιρείαν ταύτην νὰ μᾶς ἀπαντήσουν, ὅποτε καὶ θὰ διατυπώσωμεν τὴν γνώμην μας.

Οἱ καπνοκαλλιεργηταὶ μας πάντως πρέπει νὰ λάβουν ὑπὸ σημείωσιν τὴν μεγάλην οἰκονομικὴν σημασίαν του καὶ νὰ μὴ ἀφίουν νὰ πηγαίνῃ ἐντελῶς χαμένον προϊόν τῆς μεγάλης ἀξίας διὰ τὴν συλλογητοῦ ὁποιοῦ δὲν ἀπαιτοῦνται μεγάλα θυσία.

ΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ ΑΠΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΠΟΨΕΩΣ

Α'.

ΜΕΛΕΤΗ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐκεῖνος ποῦ θὰ μελετήσῃ προσεκτικὰ καὶ ἐπιστα-
μένα τὴν σημερινὴν γενικὴν διάρθρωσιν τῶν Βαλκανικῶν
Χωρῶν, δὲν ἤμπορεῖ παρὰ νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι πρόκει-
ται περὶ ἐνὸς «λαοῦ» μὲ πολλὰ κοινὰ χαρακτηριστικὰ
γνωρίσματα καὶ μὲ κεντρικὰς ἰδέας καὶ γενικὰς κατευ-
θύνσεις ἀρκετὰ συγγενεῖς. Ἄν ξεφύγωμε ἀπὸ τὸ ζήτημα
τῶν φυλετικῶν ἀπόψεων καὶ προχωρήσωμε λίγο πρὸς
πέρα εἰς τὸ κοινωνικὸ καὶ εἰδικώτερον εἰς τὸ οἰκονομι-
κὸν ἐπίπεδον συναντοῦμε μίαν κοινωνικὴν οἰκονομίαν, μίαν
«**Βαλκανικὴν κοινωνικὴν οἰκονομίαν**», ἐὰν ἤμπορῇ κα-
νεῖς νὰ χρησιμοποιοῦσῃ τὴν ἐκφρασιν αὐτήν, τῆς ὁποίας αἱ
κατὰ μέρος οἰκονομίαι, οἱ διάφοροι κλάδοι ἐκάστης ἐθνικῆς
οἰκονομίας, ἐμφανίζουσι ἓνα καθεστῶς, τὸ ὁποῖον κατὰ
τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εὐρίσκεται εἰς τὴν αὐτὴν βαθμίδα ἐ-
ξελίξεως, μὲ μικρὰς καὶ ἀσημάντους παραλλαγὰς. Αἱ ἐλ-
λείψεις ποῦ παρατηρεῖ κανεῖς εἰς τὴν Γεωργίαν μίαν
τῶν Χωρῶν τούτων. Αἱ παρατηρήσεις ποῦ ἔχει νὰ ἐπι-
φέρῃ διὰ τὴν Βιομηχανίαν ἐκάστης Χώρας, εἶναι κοιναὶ
καὶ λογικαί, ποῦ χωρὶς καμμιά ἀπολύτως παραλλαγή,
ἀφοροῦν ἅλας τὰς Βαλκανικὰς Χώρας. Τὰ δημοσιονο-
μικὰ προβλήματα, ποῦ ἀνακύπτουσι ἐπὶ παραδείγματι,
εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐμφανίζονται μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν καὶ
εἰς τὰς ἄλλας Βαλκανικὰς Χώρας. Αἱ κοινωνικαὶ συν-
θήκαι γενικώτερα, ἦτοι ὅτι ἀφορᾷ τὴν ἐργασία, τὸ κε-
φάλαιον, τὸ εἰσόδημα, εἶναι περίπου αἱ αὐτὰ.

Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι μία τοιαύτη,
τόσον συγγενὴς οἰκονομικὴ διάρθρωσις, τὴν ὁποίαν εἰδι-
κώτερον θὰ ἴδωμεν κατωτέρω εἰς τὴν ἀνάλησιν τῶν κλά-
δων ἐκάστης ἐθνικῆς οἰκονομίας, θὰ ἠδύνατο, διὰ κα-
τὰλλήλου πολιτικῆς, νὰ συντελέσῃ εἰς μίαν ἐκατέρωθεν
σημκτικὴν τόνωσιν τῶν καθ' ἑκάστον ἐθνικῶν οἰκονο-
μικῶν καὶ εἰς μίαν βαθμικαίως στενωτέραν πολιτικὴν προ-
σέγγισιν τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐμπορικὴ
πολιτικὴ τῶν χωρῶν τούτων, μεταβαλλομένη εἰς «Βαλ-
κανικὴν», θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ
ἐξύψωσιν τῆς «**Βαλκανικῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας**».

Εἶναι εὐτόχημα, ὅτι ἐξ ἀφορμῆς τῆς Διεθνoῦς Κοι-
νοβουλευτικῆς Διασκεψέως τοῦ Βερολίνου καὶ τοῦ Συ-
νεδρίου Εἰρήνης τῶν Ἀθηνῶν, ἐγένετο φανερὰ ἡ ἀνάγκη
μίας στενωτέρας οἰκονομικῆς συνεννόησεως τῶν Βαλ-
κανικῶν Χωρῶν. Μία τοιαύτη ἰδέα δὲν εὐρίσκει ὁπαδούς
μόνον εἰς τὰς τάξεις τῶν διανοουμένων καὶ τῶν οἰκονο-
μικῶν κύκλων, ἀλλ' ἀκόμη εὐρύτερα, εἰς τὸ σύνολον σχε-
δὸν τῆς κοινῆς γνώμης.

Εἶμεθα τῆς γνώμης, ὅτι ἡ μελέτη τῆς οἰκονομικῆς
καταστάσεως τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν, ἡ ὁποία ἄλλως
τε ἐπιβάλλεται, ἵνα γνωσθοῦν συγκριτικῶς αἱ γενικαὶ
συνθήκαι τῶν Χωρῶν τούτων, θὰ ἠδύνατο ἴσως ν' ἀποβῇ
συντελεστικὴ τῆς ἐκδηλωθείσης ἤδη διαθέσεως πρὸς ἐπι-
τευξιν μίας Βαλκανικῆς οἰκονομικῆς συνεννόησεως.

Εἰς τὰ κατωτέρω θὰ ἐξετάσωμεν τὰς Βαλκανικὰς
Χώρας, ἦτοι τὴν Ἑλλάδα, Βουλγαρίαν, Γιουγκοσλαβίαν,
Ρουμανίαν καὶ ἐν μέρει τὴν Ἀλβανίαν, ἀπὸ δημογραφικῆς,
οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως.

Ι. Γενικὰ περὶ πληθυσμοῦ.

Ὡς γνωστὸν, μεταξὺ τῶν φαινομένων ποῦ ἐμφανίζει
ὁ πληθυσμὸς μίας χώρας καὶ τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοι-
νωνικῆς διαπλάσεως τούτου, ὑπάρχει ἀλληλεπίδρασις
καὶ παραλληλισμὸς. Ἡ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομίας ἐξαρτά-
ται ἐκ τῶν συνθηκῶν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τανάπαλιν.
Λεπτομερῆ ἐξέτασιν τῶν φαινομένων, ποῦ ἐμφανίζει ὁ
πληθυσμὸς τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν, δὲν πρόκειται νὰ
ἐπιχειρήσωμεν ἐνταῦθα. Εἶναι μίαν ἔρευαν ἀρκετὰ, ἀπὸ
πάσης ἀπόψεως, ἐνδιαφέρουσα, διὰ τὴν λεπτομερῆ ἀνά-
λυσιν τῆς ὁποίας θ' ἀπητεῖτο χῶρος πολὺς. Θὰ περιο-
ρισθοῦμεν συνεπῶς σὲ γενικὰς παρατηρήσεις, παραθέ-
τοντες ἐν συντομίᾳ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τοῦ πλη-
θυσμοῦ, τὴν κίνησιν αὐτοῦ καὶ γενικὰς τινὰς ἐκδηλώσεις,
αἱ ὁποῖαι ἔχουσι μεγαλυτέραν σχέσιν πρὸς τὰ οἰκονομικὰ
καὶ κοινωνικὰ φαινόμενα.

Ἡ κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν
ἀπὸ τοῦ 1900 ἰδίως καὶ ἐντεῦθεν ἐμφανίζει σημαντικὰς
αὐξομειώσεις, ἀποτελέσμα τῶν διαφόρων πολέμων ποῦ
ἔλαβον χώραν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Ὁ σημερινὸς
πληθυσμὸς κ' ἐν σχέσει πρὸς τὴν συνολικὴν ἐπιφάνειαν
ἐκάστης χώρας ἐμφανίζεται ὡς ἀκολουθῶς :

Ι. Ἐπιφάνεια καὶ πληθυσμὸς τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν.

Χώρα	Ἔτος ἀπογο.	Ἐπιφάνεια εἰς τετρ. χιλμ.	Πληθυσμὸς	Ἀναλογία κατοίκων κατὰ τετρ. χιλ.
Ἀλβανία	1925	44.999	831.877	18.49
Βουλγαρία	1926	103.146	5.483.125	53.16
Γιουγκοσλαβία	1921	248.987	12.017.323	48.26
Ἑλλάς	1928	127.000	6.204.684	48.86
Ρουμανία	1925	294.244	17.200.000	58.45
Σύνολον		818.376	41.737.009	51.00

Ἐξαιρέσει τῆς Ἀλβανίας, παρατηρεῖ τις ὅτι ἡ ἀν-
λογία τῶν κατοίκων κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον
(πυκνότης πληθυσμοῦ) εἶναι περίπου ἡ αὐτὴ, μὲ μικρὰς
τινὰς διαφορὰς. Ὑπὲρ τὸν μέσον ὄρον 51. εὐρίσκονται
ἡ Ρουμανία καὶ ἡ Βουλγαρία, ὑπὸ δὲ, ἡ Ἑλλάς, ἡ
Γιουγκοσλαβία καὶ ἡ Ἀλβανία.

Τὸ ζήτημα τῆς πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ μίας χῶ-
ρας συνδέεται στενὰ μὲ οἰκονομικοὺς καὶ ιστορικοὺς λό-
γους. Ὁ τρόπος τῶν ἀστικῶν συνοικισμῶν, ὁ ἀριθμὸς
τῶν πόλεων, ὁ βαθμὸς τῆς ἐκβιομηχανίσεως, οἱ φυσικοὶ
ὄροι, τὸ κλίμα, αἱ ἔδαφικαὶ συνθήκαι, συντελοῦν τὰ μέ-
γιστα εἰς τὴν αὐξήσιν ἢ τὴν μείωσιν τῆς πυκνότητος τοῦ
πληθυσμοῦ μίας χώρας.

Συγκρίνοντες τὴν κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον

πυκνότητα του πληθυσμού των Βαλκανικών Χωρών προς την των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, εύρισκομεν ότι αυτή υπολείπεται σημαντικῶς τούτων. Οὕτω ἔχομεν :

Βέλγιον	245.26
Γερμανία	134.24
Γαλλία	73.95
Βαλκαν. Χῶραι	51.00

Ἡ πυκνότης του πληθυσμοῦ των Βαλκανικῶν χωρῶν, εἶναι πυκνότης συνήθης εἰς τὰς γεωργικὰς χώρας. Ὁ γεωργικὸς καὶ ἀγροτικὸς χαρακτήρ δὲν ἐπιτρέπει μεγαλύτεραν διατροφήν πληθυσμοῦ, ἀνευ δημιουργίας νέων πόρων εἰσοδήματος. Ἡ ἔλλειψις ἐντατικῆς καλλιεργείας εἰς τὰς χώρας ταύτας καὶ ἡ μὴ σημαντικὴ πρόοδος τῆς βιομηχανίας, ἀχρηστεύουν σημαντικὸν ἀριθμὸν ἐργατικῶν πληθυσμοῦ. Ἡ μεταναστευτικὴ κίνησις, ἡ ὁποία εἰς τὰς Βαλκανικὰς Χῶρας ἐμφανίζεται ζωνηρά, πιστοποιεῖ τὴν μὴ ἐπαρκῆ ἱκανοποίησιν τοῦ πληθυσμοῦ των.

Ἡ κίνησις του πληθυσμοῦ (Γάμοι, γεννήσεις, θάνατοι) ἐμφανίζεται μεγαλύτερα ἢ εἰς τὰς λοιπὰς ευρωπαϊκὰς χώρας. Ἡ θνησιμότης εἶναι ἀρκετὰ σημαντικὴ, ὑπερβαίνουσα κατὰ πολὺ τὸ σύνθηες ὄριον των ευρωπαϊκῶν χωρῶν. Εἰς τον κατωτέρω πίνακα ἐμφανίζεται ἡ κίνησις του πληθυσμοῦ υπολογισμένη ἐπὶ 1000 κατοίκων.

II. Κίνησις πληθυσμοῦ ἐπὶ 1000 κατοίκων

Χώρα	Ἔτος ὑπολ.	Ἀναλογοῦν ἐπὶ 1000 κατοίκων			
		Γάμ.	Γεννήσεις	Θά ττοι	Πλεόνασμα γεννήσεων
Ἀλβανία	1922	3.2	15.2	9.8	5.4
Βουλγαρία	1925	9.9	37.	19.2	17.8
Γιουγκοσλαβία					
Ἑλλάς	1922	6.3	22.6	16.9	5.7
Ρουμανία	1925	8.9	35.2	21.	14.
Ἄλλαι Χῶραι:					
Γερμανία	1927	8.5	18.3	12.	6.4
Γαλλία		8.3	18.2	16.6	1.6

Ἡ θνησιμότης εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐμφανίζεται κατὰ πολὺ μεγαλύτερα τῆς των λοιπῶν χωρῶν, ὁ ἀριθμὸς ὅμως των γεννήσεων εἶναι ἀρκετὰ σημαντικὸς, ὥστε τὸ πλεόνασμα τούτων νὰ παραμένῃ ἀρκετὰ ὑψηλόν. Ὡς γνωστὸν εἰς τὰς γεωργικὰς χώρας ὁ ἀριθμὸς των γεννήσεων εἶναι πολὺ μεγαλύτερος ἢ εἰς βιομηχανικὰς. Τὴν αὐτὴν περίπου ἀναλογίαν ἐμφανίζει καὶ ἡ Ρουμανία: ἐπὶ 1000 κατοίκων ἀναλογοῦν 35.2 γεννήσεις. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἀναλογία αὐτὴ εἶναι πολὺ μικροτέρα, φθάνουσα περίπου τὴν ευρωπαϊκὴν. Ἡ διαφορὰ αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς εἶναι ἐν σχέσει πρὸς τὸν των λοιπῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν μᾶλλον ἀστικὸς αἱ νέαι δὲ ἰδέαι του συστήματος των δύο ἢ τριῶν παιδιῶν εὐρον περισσοτέρους ὀπαδοὺς ἐν Ἑλλάδι ἢ εἰς τὰ ἄλλα Βαλκάνια. Τὸ ζήτημα ὅμως των γάμων ἐν Ἑλλάδι ἐμφανίζει ἀναλογίαν μικροτέραν, ὄχι μόνον τῆς Βουλγα-

ρίας καὶ τῆς Ρουμανίας, ἀλλὰ καὶ τῆς των ευρωπαϊκῶν χωρῶν. Ἐνῶ ἐν Γερμανίᾳ ἐπὶ 1000 κατοίκων ἀναλογοῦν γάμοι 8.5 καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν 8.3 εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχομεν μόνον 6.3. Ἡ Βουλγαρία καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην κατέχει τὸ ρεκόρ μὲ ἀναλογίαν 9.9 ἀκολουθεῖ δὲ ἀμέσως μετ' αὐτὴν ἡ Ρουμανία μὲ 8.9. Τὸ χαμηλὸν τῆς Ἑλληνικῆς ἀναλογίας ὀφείλεται ἐν μέρει ἴσως καὶ εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ ἔτος 1922, τὸ ὁποῖον ἔχει ληφθῆ ὡς βάσις υπολογισμοῦ, ἦτο ἔτος μᾶλλον πολεμικόν.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ὡσαύτως καὶ ἡ σύγκρισις των φύλων, ἦτοι τοῦ ἀνδρικοῦ πληθυσμοῦ ὡς πρὸς τὸ γυναικεῖον. Οὕτω ἐπὶ 1000 ἀνδρῶν ἀναλογοῦν (ἔτος 1922):

εἰς τὴν Βουλγαρίαν	996	γυναίκες
» » Γιουγκοσλαβίαν	1014	»
» » Ἑλλάδα	1013	»
» » Ρουμανίαν	1016	»

Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως τοῦ ἀνδρικοῦ πρὸς τὸ γυναικεῖον φύλον ἡ Εὐρώπη συνολικῶς ἐμφανίζει πλεόνασμα τοῦ γυναικεῖου πληθυσμοῦ. Ἐπὶ 1000 ἀνδρῶν ἀναλογοῦν 1024 γυναίκες. Ἡ γενικὴ ἀνκλιγία ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου εἶναι ἐπὶ 1000 ἀνδρῶν 988 γυναίκες.

Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ σύγκρισις τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ καὶ ἡ κατὰ ἐπαγγέλματα κατανομή του. Ὁ πληθυσμὸς μιᾶς χώρας διαμερίζεται εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας. Εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ζοῦν ἐκ τῆς ἐργασίας των καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν κανένα εἰσόδημα. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην κατηγορίαν ἀνήκουσιν τὰ παιδιὰ τοῦ κατοικοῦν μετὰ των γονέων των, αἱ σύζυγοι, αἱ ὁποῖαι δὲν συμμετέχουν εἰς τὴν ἐργασίαν των συζύγων των οὐδὲ ἔχουν πρόσδοθόν τινα. Ἡ κατανομή τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας εἰς τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας δὲν γίνεται ἐπὶ τῆ βάσει ἀντικειμενικῶς παραδεδειγμένων ἐνδείξεων, ἀλλὰ πολλακίς ποικίλλει εἰς τὰς διαφόρους χώρας.

Ἀνεξαρτήτως των τυχόν τοιοῦτων ἀσυμφωνιῶν, ἡ στατιστικὴ τοῦ καταμερισμοῦ τοῦ πληθυσμοῦ μιᾶς χώρας εἰς ἐργαζομένου καὶ μὴ καὶ ἡ περαιτέρω κατὰ ἐπαγγέλματα τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ, δίδει: σαφῆ εἰκόνα τῆς κοινωνικῆς καὶ οικονομικῆς διαπλάσεως μιᾶς χώρας.

Δυστυχῶς πλήρεις στατιστικὰς διὰ μίαν τοιαύτην σύγκρισιν ἔχομεν μόνον διὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βουλγαρίαν. Συμφώνως πρὸς τὰ δεδομένα των ἐν λόγῳ στατιστικῶν ἡ ἀναλογία τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ ἀνέρχεται ὡς κάτωθι:

Ἑλλάς	37.2%
Βουλγαρία	53.7%

Ἡ Βουλγαρία ἀπέναντι τῆς Ἑλλάδος ἐμφανίζει μεγαλύτεραν ἀναλογίαν ἐργαζομένου πληθυσμοῦ. Δὲν φρονοῦμεν ὅμως, ὅτι ἡ διαφορὰ αὐτὴ εἶναι πραγματικὴ. Ἐν μέρει ὀφείλεται ἴσως εἰς διάφορον υπολογισμὸν τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ. Τοῦτο γίνεται φανερόν ἐάν παρακολουθῆσθῃ κανεὶς τὴν κατανομήν του ἐργαζομένου πληθυσμοῦ μεταξὺ των δύο φύλων, ἀνδρικοῦ καὶ γυναικεῖου. Εἰς μίαν τοιαύτην σύγκρισιν ἡ ἀναλογία τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ ἐπὶ των ἀνδρῶν εἰς μὲν τὴν Ἑλλάδα ἀποτελεῖ τὰ 61% δὲ εἰς τὴν Βουλγαρίαν τὰ 58.9%, ἦτοι διαφορὰν σχεδὸν ἀσήμαντος, ἐπὶ δὲ των γυναικῶν εἰς μὲν τὴν Ἑλλάδα 13.6% εἰς δὲ τὴν Βουλγαρίαν 48.3%. Ἡ διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν των

γυναικῶν εἶναι ἀρκετὰ σημαντικὴ, ἥτις κατὰ πάσαν πιθανότητα προέρχεται ἐκ τοῦ διαφόρου ὑπολογισμοῦ τοῦ γυναικείου ἐργαζομένου πληθυσμοῦ.

Ἡ κατὰ ἐπαγγέλματα κατανομὴ τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ εἰς τὰς δύο ταύτας χώρας (ἔτος 1921) εἶναι ἢ ἀκόλουθος :

III. Κατανομὴ τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ κατὰ ἐπαγγέλματα

Κλάδος οικονομίας	Ἑλλάς	Βουλγαρία
Α. Γεωργία (κτηνοτροφία, ἀλιεΐα)	49,6%	82,4%
Β. Βιομηχανία καὶ Μεταλλεΐα	16,1%	8,1%
Γ. Ἐμπόριον καὶ Συγκοινωνία	11,8%	4,0%
Δ. Στρατὸς καὶ Ναυτικὸν	1,5%	1,6%
Ε. Λοιπὰ Δημόσ. ὑπθ. καὶ ἐλεύθ. ἐπαγγέλματα	4,5%	2,8%
ΣΤ. Οἰκιακαὶ καὶ Προσωπικαὶ ὑπηρεσίαι	2,3%	0,7%
Ζ. Λοιποὶ ἐργαζόμενοι.	14,2%	0,4%
	100,00	100,00

Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν ποσοστῶν κατανομῆς τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ κατὰ ἐπαγγέλματα εἰς τὰς δύο ταύτας χώρας, παρατηρεῖ τις σημαντικὴν μεταξὺ τούτων διαφορὰν. Ἡ Γεωργία εἰς τὴν βουλγαρίαν ἀπασχολεῖ τὰ 82,4% τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ, ἐνῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ 49,6%. Ἡ διαφορὰ αὕτη πιστοποιεῖ, ἀφ' ἐνός μὲν τὸν καθαρῶς ἀγροτικὸν χαρακτῆρα τῆς

Βουλγαρίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ μίαν τάσιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς ἐκβιομηχάνισιν. Ἐὰν τὰ ποσοστὰ τῆς Ἑλλάδος συσχετισθῶν πρὸς τὰ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1907 καὶ τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς τοῦ 1928 παρατηρεῖ τις, ὅτι τόσοι οἱ ἀπόλυτοι ἀριθμοί, ὅσων καὶ αἱ σχετικαὶ ἀναλογίαι πιστοποιοῦν μίαν τοιαύτην τάσιν.

Παραλλήλως πρὸς τὰς σχέσεις κατανομῆς τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ τῆς Βουλγαρίας βαίνουσι αἱ σχέσεις τῶν λοιπῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν, καίτοι ἐλλείπουσι περὶ τούτων ἀπολύτως ἀκριβεῖς πληροφορίες. Τὸ ὅτι μεταξὺ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν λοιπῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν, ὑφίσταται διαφορὰ, ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαγγελματικῆς συνθέσεως, καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς κατανομῆς τοῦ συνολικοῦ πληθυσμοῦ εἰς πληθυσμὸν πόλεων καὶ εἰς καθαρὸν ἀγροτικὸν πληθυσμὸν. Ὁ πληθυσμὸς ὁ κατοικῶν εἰς πόλεις ἄνω τῶν 100 χιλιάδων, ἀποτελεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ 13,9% τοῦ πληθυσμοῦ, εἰς τὴν Βουλγαρίαν τὰ 3,9%, εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν τὰ 2,7% καὶ εἰς τὴν Ρουμανίαν τὰ 2,8%. Ἡ διαφορὰ αὕτη γίνεται ἀκόμη μεγαλύτερα ἐὰν ὡς βᾶσις ὑπολογισμοῦ ληφθῶν πόλεις ἄνω τῶν 10 ἢ 30 χιλιάδων κατοίκων. Τὸ ζήτημα τοῦ οὐρμπανισμοῦ ἔχει ἐν Ἑλλάδι λάβει μεγαλειτέρας διαστάσεις ἢ εἰς τὰς λοιπὰς Βαλκανικὰς Χώρας.

Ἐκ τῆς μέχρι τούδε παραθέσεως τῶν κυριωτέρων φαινομένων τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν, διεπιστώσαμεν μίαν πυκνότητα πληθυσμοῦ, μὴ διαφέρουσαν σημαντικῶς, ὑψηλὸν ποσοστὸν θνησιμότητος εἰς ὅλας τὰς χώρας, σημαντικὴν καθυστέρησιν τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἐτησίας ἀυξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἀρκετὰ μεγάλην διαφορὰν ἀπὸ ἀπόψεως ἐπαγγελματικῆς συνθέσεως τοῦ ἐργαζομένου πληθυσμοῦ, ἴδια μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος ἀφ' ἐνός καὶ τῶν λοιπῶν Βαλκανικῶν Χωρῶν ἀφ' ἑτέρου.

Λειψία

ΑΓΓΕΛΟΣ Θ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

Εἰς τὸ προσεχές : **Β'. Γεωργία καὶ Κτηνοτροφία. Βιομηχανία.**

ΓΥΡΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΝ ΨΗΦΟΝ

(Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 9).

ρισμοὶ κλπ. εἶχον καθήκον νὰ τὰς διαφωτίσουν καὶ νὰ τὰς προσηκωθῶν ἀκόμη μὲ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἡ γυναικεία συμβολὴ τοῦς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ὅτι μόνον ἀπὸ κοινοῦ ἐργαζόμενοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλίσουν κοινοτικὴν ζωὴν διευκολύνουσαν καὶ τὴν ἰδικὴν τῶν ἀνάπτυξιν. Ἄλλως τε μόνον ἔτσι θ' ἀποφευχθῆ καὶ ἡ ἐκμετάλλευσίς του νέου παράγοντος διὰ προσωπικὸν κομματισμὸν.

Ὅσον περισσότερον κατανοήσουν τὴν ἀλήθειαν αὕτην αἱ παντὸς εἶδους ἐνώσεις τόσοι οἰκονομικαὶ ὅσον καὶ ἐπαγγελματικαὶ τόσοι περισσότερον θὰ ἐνισχύσουν καὶ τὰς διεκδικήσεις των.

ΜΑΡΙΑ ΣΒΩΛΟΥ

ΕΝΩΣΙΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

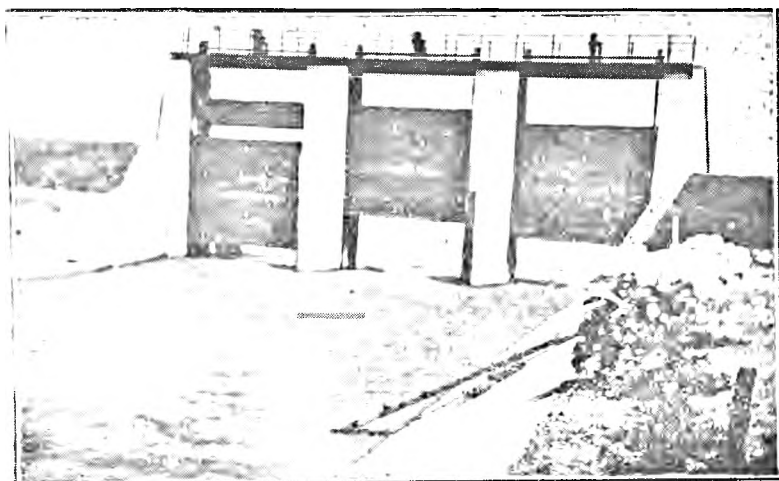
Πρὸ ὀλίγου συνήλθον ἐν Ἀθήναις ἐπιλεκτοὶ διανοούμενοι καὶ συνεσκέφθησαν διὰ τὴν ἴδρυσιν μιᾶς ὀργανώσεως ὑπὲρ τῆς αὐτοδιοικήσεως.

Μετὰ συσκέψεως, εἰς ἃς μετεσχον μετὰ τῶν ἄλλων οἱ κ. κ. Ἄλ. Μυλωνᾶς, Σ. Χασιώτης, Ἄλ. Σβῶλος, Γ. Βαλαῆς, Δ. Ἀνδρεάδης, Χ. Εὐελπίδης, Φ. Δραγοῦμης, Γ. Παπαθανασίου, Π. Γαρουφαλιάς Π. Κανελλόπουλος, Σπ. Θεοδωρίδης κ.λ.π., ἐξελέγη τὸ πρῶτον διοικητικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον κατηρτίθη ὡς ἑξῆς :

Πρόεδρος ὁ κ. Ἄλ. Σβῶλος, ἀντιπρόεδρος: οἱ κ. κ. Ἄλ. Μυλωνᾶς καὶ Χ. Οἰ-

κονομόπουλος, Γεν. Γραμματεὺς ὁ κ. Χρ. Εὐελπίδης, ταμίας ὁ κ. Δ. Ἐλευθεριάδης, ἔφορος ὁ κ. Στρ. Παπαϊωάννου καὶ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου οἱ κ. κ. Σπ. Ἀγαπητός, Φ. Δραγοῦμης Δ. Χατζίσκος, Π. Κανελλόπουλος, Σπ. Θεοδωρόπουλος, καὶ Γ. Ἀθανασιάδης Νέδας.

Πληροφορούμεθα, ὅτι ἐτοιμάζεται μία σειρά διαλέξεων σχετικῆ πρὸς τὴν αὐτοδιοίκησιν. Πιθανόν δε ὁ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ἄλεξ. Σβῶλος, Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως νὰ ἐπιχειρήσῃ λίαν προσεχῶς καὶ περιοδείαν ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν, ὅπου θὰ ἐμιλήσῃ σχετικῶς.

Ὁ ρουφράκτης τῆς διώρυγος

ΑΠΟΞΗΡΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

τοῦ κ. Γ. ΜΟΔΗ

Τὰ ἐγκαίνια τῶν ἀποχευτικῶν ἔργων τῶν λιμνῶν Ἀρζάν καὶ Ἀματόβου γενόμενα τὴν 25 Νοεμβρίου ἐπὶ παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως, πλήθους ἐκδρομῶν ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ χωρικῶν ἐπανέφεραν ἐπὶ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς ἀποξηράνσεως τῶν ἐλωδῶν καὶ λιμνωδῶν ἐκτάσεων τῆς χώρας. Δὲν ὑπάρχει εὐτυχῶς δευτέρα γνώμη, ὅτι ἡ ἀπόδοσις εἰς τὴν καλλιέργειαν τόπων, οἱ ὅποιοι δὲν παράγουν σήμερον εἰ μὴ ἀνωφελεῖς κώνωπας καὶ χόρτα καὶ καλάμια ἐξ ἴσου ἀνωφελῆ, εἶνε ἐκ τῶν ζωτικωτέρων ἀναγκῶν μας. Διὰ τῆς χαλιναγωγῆσεως τῶν ποταμῶν καὶ τοῦ ἐκτοπισμοῦ τῶν λιμναζόντων ὑδάτων θὰ θεραπευθῆ ἡ στενότης τῆς γῆς, ἐξ ἧς πάσχομεν, θ' αὐξηθῆ οὐσιωδῶς ἡ ἐθνικὴ παραγωγή καὶ θὰ δυνάμεθα βασίμως ν' ἀποβλέπωμεν εἰς τὴν δημιουργίαν ἀγροτικῆς τάξεως ἀκμαίας, εὐδρώστου καὶ πολιτισμένης.

Ἡ πύκνωσις τοῦ πληθυσμοῦ διὰ τῆς προσφυγικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὰς πεδινὰς ἐκτάσεις ἀπὸ Βερτικῆ τῆς Ἐδέσσης μέχρι Ἀράμας, αἱ ὁποῖαι εἶχον πρὶν τῆς Μικρασιατικῆς καταστροφῆς ὀλίγα τρισάθλια χωρία καὶ ἀπέραντα ἀγριοχορτολείβαδα ἀπέδειξε, ὅτι ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς εἶνε ὁ οὐσιωδέστερος παράγων καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν

ὕγεινῶν συνθηκῶν καὶ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἐλονοσίας. Μετὰ πολλὴν μου ἐκπληξιν ἤκουσα πρὸ δύο ἐτῶν ἐν πλήρει θέρει ἀπὸ πρόσφυγας ἐκ Βουλγαρίας ἐγκατεστημένους εἰς τι χωρίον ἀπέχον 3—4 χιλιόμετρα ἀπὸ τοῦ σιδηρ. σταθμοῦ Πλατὺ τὴν καρδίαν δηλ. τῆς ἐλονοσίας, ὅτι εἶνε εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς νέας πατρίδος των διότι τοῦτο, ὡς οἱ ἴδιοι ἔλεγον, ἀφ' ὅτου ἐκαλλιερῆθη ἡ πέριξ γῆ δὲν διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸ κλίμα τῆς γενετικῆς των. Εὐτυχῶς τὸ κράτος κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ἐκινήθη πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην κατὰ τρόπον, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ προκαλέσῃ τὸν γενικὸν θαυμασμόν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Μακεδόνων ἰδιαιτέρως. Οὐδεμιᾶς δαπάνης ἐφείσθη.

Τὰ ἔργα εἰς τὴν πεδιάδα Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ἀξιῶ ἐκτελούμενα διὰ τῆς Ἀμερικανικῆς ἐταιρείας Φαοντέσιον προχωροῦσι ἤδη ραγδαίως. Ἡ ἀρμοδιὰ ὑπηρεσία εἶνε ἱκανοποιημένη ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς ἐταιρείας, ἀφ' ἧς τὴν διεύθυνσιν αὐτῆς ἀνέλαβε ὁ νέος διευθυντής. Εἰς δηλώσεις του πρὸς τὸν τύπον οὗτος κατέστησε γνωστὸν ὅτι τὰ ἔργα θὰ στοιχίσουν πολὺ εὐθιυότερα τῶν ἀρχικῶν πολολογισμῶν. Ἀναβιάζει τὴν διαφορὰν εἰς 9 ἑκατομμύρια δολλαρίων. Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔαρος θ' ἀρ-

χίσουν αἱ ἐργασίαι διὰ τῆς ἐταιρείας Οὐλενεὶς τὴν πεδιάδα Σερρών καὶ Στρομῶνος. Ἐλπίζεται ὅτι ὁ συναγωνισμὸς μεταξὺ τῶν δύο Ἀμερικανικῶν ἐταιρειῶν εἰς οἰκονομίαν, ταχύτητα καὶ ἀπόδοσιν θὰ εἶνε εὐεργετικὸς διὰ τὸν τόπον. Ὅταν τὰ ἔργα ταῦτα, ἐκ τῶν σημαντικῶν τῆς Εὐρώπης, ἀποπερατωθῶν καὶ συμπληρωθῶν διὰ τῶν ἀρδευτικῶν δὲν θὰ ὑπάρχῃ κανεὶς λόγος νὰ μὴ μεταβληθῆ ἡ Μακεδονία εἰς τὴν Λομβαρδικὴν πεδιάδα τῆς Βορείου Ἰταλίας.

Ἄλλ' ἡ κρατικὴ προσπάθεια δὲν ἀρκεῖ. Τὸ κράτος δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐνδιαφερθῆ εἰμὴ διὰ τὰ μεγάλα ἔργα καὶ τὰς μεγάλας ἐκτάσεις ἢ παραδόσεις τῶν ὁποίων εἰς ἰδιωτικὰς χεῖρας δὲν εἶνε οὔτε συμφέρουσα οὔτε ἀκίνδυνος. Ἀντιθέτως δὲν ὑπάρχει καμμία ζημία ἢ κίνδυνός τις ἐκ τῆς ἀναθέσεως τῆς ἐκτελέσεως καὶ ἐμεταλλεύσεως μικροτέρων ἀποξηραντικῶν ἔργων εἰς ἐταιρείας ἡμεδαπὰς. Ἐὰν συγκομίσουν καὶ αὐταὶ κέρδη τόσον τὸ καλλίτερον. Πάντως τὰ ἐκ τούτων ἔμμεσα καὶ τῆς κοινωνίας ὑπερκαλύπτουν οἰονδήποτε κέρδος ἐκ τῆς τυχόν μελλοντικῆς ἐπιτεύξεως καλλιτέρων ὄρων.

Ἐνίοτε ἡ ἀποξήρανσις εἶνε ζήτημα ὀλίγης καλῆς θελήσεως καὶ ἀκόμη ὀλιγοτέρας δαπάνης. Παράδειγμα τὸ ἐξῆς:

Βορείως τοῦ Σόροβιτς κεῖται ἡ λίμνη Σόροβιτς ἢ Πετέροκου, ἔμβαδοῦ 10,000 καὶ πλέον στρεμμάτων. Νοτίως τοῦ Σόροβιτς κεῖται ἐλώδης καὶ λιμνώδης ἐκτασις, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα λίμνη Ροῦντικ, ἔμβαδοῦ 40,000 στρεμμάτων. Τὰ ὕδατα αὐτῆς ἐκχύνονται κατὰ τοὺς ἔαρινους μῆνας, ὅταν ὑπερεκχειλίζουσι εἰς τὴν λίμνην Πετέροκου δι' αὐλακος, ὑφισταμένης ἀνέκαθεν, τὴν ὁποῖαν ἀνέσκαψε διὰ προσωπικῆς ἐργασίας τῷ 1917—1918 ὁ τότε Γεν. Διοικητῆς Δυτ. Μακεδονίας κ. Ι. Ἡλιάκης μετὰ ἀποτελέσματα ἱκανοποιητικὰ. Φαίνεται, ὅτι αἱ λίμναι αὐταὶ δὲν εἶνε πολλὰ παλαιαί. Ὁμόφρωνος ἐπὶ τούτου εἶνε ἡ τοπικὴ παράδοσις. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς τὰς ἀγνοοῦν. Εἰς τὸν πυθμῆνα τοῦ ἔλους Ροῦντικ διακρίνονται καὶ

σήμερον θεμέλια οικοδομῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ ἐγχώριοι καθορίζουν τὰς θέσεις διαφόρων ἐκκλησιῶν. Ἡ λίμνη Πετέρσκου ἢ Σόροβιτς ἔχει πολλάκις ἀφ' ἑαυτῆς πλήρως ἀποξηρανθῆ. Τῷ 1897 π.χ. ἐπ' αὐτῆς εἶχον συγκεντρωθῆ αἱ ἐπιταχθεῖσαι ἐκ τῶν πέριξ ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν βωδάμαξαι χάριν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ ἀτυχοῦς δι' ἡμᾶς πολέμου. Διὰ τοῦ ἔλους Ροῦτνικ καὶ διὰ γνωστῆς εἰς τοὺς ἐγχωρίους διαβάσεως διήλθε κατὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1912 τὸ μικρὸν τουρκικὸν τάγμα, τὸ ὁποῖον προσέβαλε αἰφνιδιαστικῶς τὰ νῶτα τῆς 5ης Μεραρχίας καὶ προέκλεσε τὸν πανικὸν καὶ τὴν ἀποσύνθεσίν της.

Τὰ ὕδατα τῆς λεκάνης διέρρουν διὰ μιᾶς καταβόθρας εὐρισκομένης εἰς τὸν μυχὸν αὐτῆς καὶ τῆς σημερινῆς λίμνης Πετέρσκου καὶ εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ ὄρους. Κατὰ τὴν τοπικὴν παράδοσιν ἐκεῖθεν ὑπογείως ἐκρέουν εἰς τὰς πηγὰς τῶν καταρρακτῶν τοῦ Βλαδόβου. Φαίνεται, ὅτι μὲ τὴν ἐμφάνισιν τῶν Τούρκων παρημελήθη ὁ χάνδαξ ὁ ὀδηγῶν τὰ ὕδατα εἰς τὴν καταβόθραν καὶ ἤρχισαν βαθμηδὸν σχηματιζόμενα τὰ ἔλη καὶ αἱ λίμναι. Ἐπίκουρος εἰς τοῦτο ἦλθε καὶ ποιά τις φυσικὴ καὶ αὐτόματος ὕψωσις τῶν ὑδάτων τῶν λιμνῶν τῆς Δυτ. Μακεδονίας κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας, τὴν ὁποῖαν ἀποδεικνύει καὶ τὸ περιφθόρον ζεαμί τῆς παρακειμένης λίμνης Ὀστρόβου, τὸ ὁποῖον ἔχουν παρατηρήσει πάντες οἱ ταξειδεύσαντες διὰ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Θεσσαλονίκης—Μοναστηρίου. Τοῦτο προδίδει τὴν ἀναμφισβήτητον ὑπαρξίν ἐκεῖ ὅπου σήμερον εἶνε λίμνη τουρκικοῦ χωρίου, τὸ ὁποῖον βεβαίως δὲν ἦτο προγενέστερον τῆς τουρκικῆς ἐπιδρομῆς.

Ἄλλὰ τὸ ἐπιστέγασμα εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς λίμνης Πετέρσκου ἔθεσε κάποιος ἰσχύων ἀγᾶς, ὁ ὁποῖος περιέφραξε δι' ἰσχυροῦ τοίχου τὴν καταβόθραν καὶ ἐγκατέστησε ἐντὸς αὐτῆς ἓνα ὑδρομυλὸν ἀδιαφορῶν ἂν οὕτω κατεκλύζοντο καὶ ἐχάνοντο ἐκτάσεις γονιμωτάτης γῆς.

Τὸν μύλον τοῦτον ἐπεχείρησε νὰ ἀνασυστήσῃ τῷ 1918 κάποιος λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου

προκαλέσας νέαν ὕψωσιν τῶν ὑδάτων καὶ τὴν ἐπέμβασιν τοῦ τότε Γεν. Διοικητοῦ κ. Ἡλιάκη, διατάξαντος τὴν καταδάφισίν του παρὰ τὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῷ μεταξὺ ἀπόφασιν τοῦ ἀρμοδίου Εἰρηνοδίκου. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπὶ τοσοῦτον εἶχε παραμελῆ ἢ σωτήριος καταβόθρα ὥστε εἶχε καταστήσει ἀπλοῦς ἀργόμισθος. Δι' αὐτῆς ἐξεκύνοντο ὕδατα μόνον κατὰ τοὺς ἐαρινοὺς μῆνας ὑψώσεώς των. Κατὰ τοὺς ἄλλους μέρους περισσοτέρους δὲν ἐφθάνον μέχρις αὐτῆς.

Οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι κάτοικοι Πετέρσκου διαπληκτιζόμενοι διὰ τὴν κατοχὴν ὀλίγων στρεμμάτων ἀνταλλαζίμου γῆς ἀπώκνησαν νὰ διαθέσουν ἐλάχιστα ἡμερομίσθια ἢ τὰς χεῖράς των διὰ τὴν ἐσκαφὴν μικρᾶς χάνδακος ἐλαχίστων μέτρων, τῆς ὁποίας ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ἡ ἀποκάλυψις εὐφόρων γαιῶν.

Εὐτυχῶς ἐν τέλει συνεκινήθη, ἔστω καὶ ἀργά, ἡ ὑπηρεσία τοῦ Ἐποικισμοῦ. Ὁ μηχανικὸς τοῦ Ἐποικισμοῦ Μακεδονίας κ. Βαμβακᾶς μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ ἐπιμελείας καὶ διὰ δαπάνης 80.000 δραχ. ἐκ τῆς πιστώσεως, τὴν ὁποῖαν ἔθεσε εἰς τὴν διάθεσίν του ὁ νέος Γεν. Διευθυντῆς τοῦ Ἐποικισμοῦ κ. Δομέστιχος ἀνέσκαψε, ἐκαθάρισε καὶ ἐστερέωσε τὴν καταβόθραν καὶ κατεσκεύασε ὑπόγειον ὀχετὸν ἄγοντα εἰς αὐτήν. Τὸ βάθος τοῦ ὀχετοῦ εἶνε 3 1/2 μέτρα, ὅσον δηλαδὴ καὶ τὸ μεγαλύτερον βάθος τῆς λίμνης. Θὰ εἶνε ἐπομένως δυνατὴ ἢ διὰ τοῦ ὀχετοῦ καὶ τῆς καταβόθρας ἐκροὴ ὀλοκλήρου τῆς λίμνης.

Παρέστην μετὰ τοῦ κ. Βαμβακᾶ εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ μικροῦ ἀλλὰ συστηματικοῦ τούτου ἔργου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος Ὀκτωβρίου. Εἰς τὴν χοάνην τῆς καταβόθρας ἐκύνετο πραγματικὸς χεῖμαρρος ἀπορροφούμενος ἠερέμα ὑπὸ τῆς ὀπῆς τῆς καταβόθρας ἐξ ὀλοκλήρου. Ὑπὸ τοὺς ὄρους τούτους ἢ ἀποστράγγισις τῆς λίμνης ἢ τοῦλάχιστον τοῦ μεγαλύτερου μέρους αὐτῆς μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν γονιμωτάτων ἐκτάσεων θὰ εἶνε ζήτημα δύο τὸ πολὺ ἐτῶν, ἐὰν βεβαίως ἢ καταβόθρα ἐξακολουθεῖ, ὅπως εἶνε

βέβαιον ν' ἀπορροφᾶ, ἀζημίως δι' ἄλλας περιφερείας τὰ νερὰ τῆς λίμνης. Θὰ χρειασθῆ ἐννοεῖται ἢ βαθμιαία κατασκευὴ ἀποχευτικῆς μέχρι τῆς καταβόθρας αὐλακος, ἢ ὁποῖα θὰ παρακολουθῆ ἐπεκτεινομένη τὴν ἀποχώρησιν τῶν ὑδάτων. Ἦδη ὁ κ. Βαμβακᾶς, καταγίνεται ὅπως καταβιάσῃ μίαν ἐκ τῶν ὁπῶν τῆς καταβόθρας, εὐρισκομένης ὑψηλότερα, εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς χαμηλότερας οὕτως ὥστε ἢ εἰς περιεκτικότητι δυναμικότης τῆς καταβόθρας νὰ ἐξακολουθῆ νὰ εὐρίσκεται εἰς πλήρη ἐντασιν καὶ ὅταν ἢ στάθμη τῶν ὑδάτων σημαντικῶς ὑποβιβασθῆ.

Ἐπίσης ἢ ἀποξηρανσις διὰ τῆς ἰδίας καταβόθρας τοῦ ἔλους Ροῦτνικ θὰ ἐξαρτηθῆ ἀπὸ μικρὰν ἐκβάθυνσιν καὶ τακτοποίησιν τῆς ὑψισταμένης ἡδῆ κοίτης εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκρέουν δι' αὐτοῦ συνεχῶς καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους τὰ ὕδατα τοῦ ἔλους καὶ τῆς συνεχόμενης λίμνης Ροῦτνικ. Τὸ μέγιστον βάθος τοῦ ἔλους τούτου, ἐμβαδοῦ ὑπερτριάνοντα χιλιάδων στρεμμάτων, δὲν ὑπερβαίνει τὸ ἐν μέτρον. Ἡ λίμνη εἶνε βαθυτέρα. Ἐπομένως ἢ πλήρης ἀποξηρανσις αὐτῆς θὰ εἶνε ἀσύμφορος.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς τουρκοκρατίας κάποιος Μουράτ βῆς εἶχε ἀναλάβῃ δι' αὐτοκρατορικοῦ φερμανίου τὸ προνόμιον τῆς ἀποστράγγισως τοῦ ἔλους Ροῦτνικ καὶ εἶχε κάμει ἐναρξίν τῶν σχετικῶν προκαταρκτικῶν ἐργασιῶν τὰς ὁποίας διέκοψε ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος. Καὶ οὗτος ἀπέβλεπε κατὰ τὰς πληροφορίας μου εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς καταβόθρας Πετέρσκου.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκοῦν μόνον αἱ ἀποξηράνσεις διὰ νὰ λύσουν τὸ ἑλληνικὸν γεωργικὸν πρόβλημα. Ἄλλ' εἶνε πολλὰ αἱ πληγαὶ ἀπὸ τὰς ὁποίας πάσχει ἢ γεωργία μας. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἢ χειροτέρα, οἱ χεῖμαρροι καὶ αἱ πλημμύραι των. Ἀπέναντι τῶν καταστροφῶν ἐκ τῶν χειμάρρων ἢ νεοελληνικὴ μοιρολατρεία ἔχει ἀποκαλυφθῆ εἰς ὅλην τὴν τραγικὴν γυμνότητά της. Εἶνε ἀναριθμητὰ τὰ χωρία, τῶν ὁποίων ἢ καλλιτέρα γῆ ἔχει ἀχρηστευθῆ ὑπὸ τῶν χειμάρρων χωρὶς οἱ ἐνδιαφερόμενοι πληθυσμοὶ (Συνέχεια εἰς σελ. 17)

ΑΝΕΥ ΘΑΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

Η ΗΠΕΙΡΟΣ ΘΑ ΝΕΚΡΩΘΗ

τοῦ Διηγήτορος κ. ΔΗΜ. ΖΩΤΟΥ

Ἐπὶ τέλους αἱ νέα χῶραι ἀποκοτοῦν τὸ δημοσιογραφικὸν των ὄργανον. Εἶναι τόσα τὰ ζητήματα τῆς Μακεδονίας, τῆς Θράκης καὶ τῆς Ἡπείρου, τὰ χρῆζοντα εὐρείας ερεῦνης καὶ βαθείας μελέτης, ὥστε καθίστατο αἰσθητὴ ἡ ἔλλειψις ἐνὸς περιοδικοῦ δημοσιογραφικοῦ ὄργανου ἀφοσιωμένου εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν προβλημάτων τῶν ἀπομακρυσμένων τῆς Κέντρου νέων χωρῶν. Ὁ φίλος ἐκδότης τῶν «Νέων Χωρῶν» ἀνέλαβε νὰ πληρώσῃ τὸ ὑπάρχον κενόν.

Ἡ πρωτοβουλία του εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου. Ἡ προσοπάθειά του θὰ συγκεντρῶσιν πλησίον του, γύρω του καὶ ἄλλους συναγωνιστάς, συνεργάτας, ὁμοϊδέετας, ἐνδιαφερομένους καὶ ποιοῦντας πραγματικὰ διὰ τὰ τμήματα ἐκεῖνα τῆς Χώρας, τὰ ὁποῖα ἀξίζουν καλύτερας τύχης. Αἱ «Νέαι Χῶραι», τῶν ὁποίων ἡ σημαία ὑψοῦται σήμερον ὑπερήφανος θὰ φέρουν τὴν ἐλπίδα εἰς ἕνα κόσμον τίμιον, ἐργατικόν, μοχθοῦντα διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῆς Ἐθνικῆς Οικονομίας. Ἄς συγκεντρωθῶμεν ὅλοι οἱ Ἡπειρώται, οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θράκες ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτὴν καὶ ἄς ἐνώσωμεν τὰς προσπάθειάς ὑπὲρ τῆς ἀναζωογονήσεως τοῦ Μακεδόνα χωρικοῦ, τοῦ Ἡπειρώτου κτηνοτρόφου, τοῦ Θρακικοῦ καλλιερῆ τοῦ καὶ ἄς συμβάλωμεν, ὅπως ταχύτατα αἱ «Νέαι Χῶραι» γίνωνται τὸ σύμβολον τῆς ἰστέως τοῦ κόσμου τούτου. Ἐὰν ἐπιτευχθῇ τοῦτο ἀσφαλῶς τὸ νεοφωτιστικὸν δημοσιογραφικὸν ὄργανον θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρωθῇ τὸ πλοῦσιον πρόγραμμά του καὶ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν δύσκολον ἀλλὰ τόσο ὑψηλὸν του πορορισμόν.

* * *

Ἡ Ἡπείρος ἔχει πολλὰς ἐλλείψεις. Ἐχει ἀνάγκας σημαντικὰς καὶ ὄχι ὀλίγαι πληγαὶ τῆς, παραμένον ἀθεράπευτοι. Δὲν πρόκειται βέβαια περὶ ἀποκαλύψεως. Εἶνε κοινόν τούτο μυστικόν. Νομίζομεν ὁμως, ὅτι πρωτεύουσιν θέσιν κατέχει ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀναγκασιούτου ὁδικοῦ δικτύου. Καὶ δὲν κατέχει μόνον πρωτεύουσιν θέσιν ἡ ἔλλειψις συγκοινωνίας ἐν Ἡπείρῳ ἀλλ' εἶναι καὶ ἀφορμὴ πολλῶν ἄλλων πληγῶν, εἶναι δημιουργοὶ πολλῶν θλιβερῶν συνεπειῶν. Ὁ κάθε παρατηρητὴς τῶν Ἡπειρωτικῶν ζητημάτων, ὁ κάθε ερευνητὴς τῶν Ἡπειρωτικῶν υποθέσεων δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ καταλήξῃ—ἀνεξαρτήτως τῆς αφετηρίας τοῦ ἐργου του—εἰς τὴν ἔλλειψιν ὁδικοῦ δικτύου. Ἡ Ἀπαιτία ὄργισεν εἰς τὴν Ἡπει-

ρον—εὐτυχῶς τελευταίως βασιλεύει γαλήνη καὶ ἀσφάλεια εἰς τὴν τυραννηθεῖσαν Ἡπειρωτικὴν περιοχὴν—διὰ τὴν πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους ἀλλὰ πρὸ παντός διὰ τὴν ἔλλειψιν συγκοινωνίας. Ἀγασταὶ δὲν δύνανται νὰ βασιλεύσουν εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς νήσους. Διὰ τὴν Διότι ὑπάρχουν δρόμοι. Διότι ἡ καταδύωξις δύνανται νὰ δράσῃ ἀμέσως καὶ αποτελεσματικῶς χάρις εἰς τὴν τελειότητα τῆς συγκοινωνίας. Μὲ κατωκίδεδρομους δὲν διώκεται αποτελεσματικῶς καὶ δὲν ξεριζώνεται τελείως ἡ Ἀγαστοκρατία, ὁδηγητοὶ καλὴ θέλησις καὶ ἀν ὑπάρχη. Ὑψεῖς δράσεως εἶναι νοητὴ. Περιουσιολογία τοῦ κακοῦ εἶναι εὐεχέγγητος. Του κακοῦ ὁμως ἔ' ἀναμένωμεν τὸν πλήρη ὄλεθρον τὴν ὁλοσχερῆ ἐξουθένωσιν τῆς ληστείας ἐὰν δὲν ἀποκησῇ ἡ καὶ ὑμῆνη Ἡπείρος συγκοινωνία.

Ἡ παραγωγή δὲν σημειώνει αἰσθητὴν πρόσοδον εἰς τὴν Ἡπείρον. Διὰ τὴν Πρωτίστως διότι λείπει ἡ συγκοινωνία. Σήπονται τὰ φρούτα ὁλοκλήρως περιφερειῶν, διότι δὲν εἶναι εὐκολοὶ ἡ μεταφορὰ των εἰς τοὺς τόπους τῆς καταναλώσεως. Δὲν ἐμβολιάζει ὁ αὐτῆς Ἡπειρωτῆς χωρικός τὰς μυριάδας τῶν ἀπιδεῶν, διότι οἱ κερποὶ δὲν θὰ ἔχουν καμμίαν ἀξίαν λόγῳ τῆς ἀδυναμίας τῆς μεταφορᾶς των. Ἡ δεινροκομία ἀν εὐρίσκειται εἰς νηπιῶδη καταστασιν εἰς τὴν Ἡπείρον πταίει κατὰ μέγα μέρος καὶ ἡ ἐλλείψις δρόμων.

Ὁ δασικὸς πλοῦτος τῆς ἀφθονα καὶ πολυτέμια δάση ἐχοῦσης Ἡπείρου μένει ἀνεκμετάλλευστος. Διὰ τὴν Ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διότι εἶναι ὠφελιμώτερον νὰ προμηθευθῇ τὸ ξυλμπόριον Ρουμανικὴν καὶ Σουηδικὴν ξυλείαν παρὰ νὰ προσφυγῇ εἰς τὴν ὁλοτομίαν τῶν παρθένων δασῶν τοῦ χλιωτραγοῦδι-μένου περὶ φανου Ζαγορίου, ἀφοῦ στοιχίσει περισσότερο ἡ μεταφορὰ ξυλείας ἀπὸ Ζαγορίου εἰς Πειραιᾶ παρὰ ἀπὸ τὴν Σουηδίαν καὶ Ρουμανίαν εἰς Πειραιᾶ.

Τὸ Ἐμπόριον τῆς Ἡπείρου μαραινεται καὶ φθίνει δυστυχῶς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Διὰ τὴν Διὰ τὴν λόγων μεταξὺ τῶν ὁποίων κατέχει ἐξικριτικὴν θέσιν ἡ ἔλλειψις συγκοινωνίας. Πόσον διαφορετικὴ θὰ ἦτο ἡ θέσις τοῦ Ἡπειρωτικοῦ ἐμπορίου ἐὰν ἦτο συνδεδεμένη συγκοινωνικῶς ἡ Ἡπείρος μὲ τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐὰν εἶχε γίνῃ ἐπὶ τέλους ὁ πάντοτε κατασκευαζόμενος διὰ νὰ μὴ τελειωσῇ ποτὲ δρόμος Ἡγομενίτης-Ἰωαννίνων. Κατέφερε βέβαια καιρὸν πλήγῃμα κατὰ τῆς αγοράς τῶν Ἰωαννίνων ἡ ἀπώλεια τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ τὸ διακομιστικὸν ἐμπόριον (transito) ἔπαυσε τελείως σχεδὸν ὑφιστάμενον, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἡ μία καὶ ἀδιαίρετος ἔθνικῶς Ἡπείρος ὑπέστη τὸν ὀδυνηρὸν τῆς ἀρρωτηριασμοῦ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐπήλρχετο ἡ σμερνικὴ νικῶσις ἐὰν ἐσημειούτο κάποια πρόσοδος εἰς τὸ περιφερηθέν κεφάλαιον τῆς ὁδοποιίας.

Ἡ Βιομηχανία ἐν Ἡπείρῳ ὄχι μόνον δὲν προήχθη, ἀλλ' ἔθευσε σχεδὸν τε-

λείως. Διὰ τὴν Κυρίως διὰ τὴν πρωτόγονον κατάστασιν τῆς ὁδοποιίας. Διὰ νὰ ἀνθίσῃ κάποια βιομηχανία ἀπαιτεῖται κόστος εὐθηνόν τοῦ βιομηχανικοῦ προϊόντος. Δύναται ὁμως νὰ νοηθῇ εὐθηνόν κόστος μὲ τὴν σοβαρὰν ἐπιβάρυνσιν τῶν «ἀγωγιάτικων»;

Ὁ Τουρισμὸς, ἡ σπουδαιότατη αὐτὴ Βιομηχανία τῶν Ἐθνῶν—ἡ ὁποία θὰ ἦτο δυνατόν ν' ἀποβῇ σπουδαία πλουτοπαραγωγικὴ πηγὴ διὰ τὸν τόπον—εἶναι terra incognita διὰ τὴν Ἡπείρον. Διὰ τὴν Ἀλλὰ διὰ τὸ ἄλλο παρὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν συγκοινωνίας; Γίνονται βέβαια πολλοὶ λόγος καὶ δικαίως διὰ τὴν φρικτὴν τῆς ληστείας προεπιμένῃ ὁμως ὅτι ἡ Ἀγαστοκρατία εἶναι θλιβερὰ συνέπεια τῆς ἀνυπαρξίας συγκοινωνίας. Ἐπομένως πρωταρχικὴ αἰτία εἶναι οἱ κατωκίδεδρομοί.

Τὰ γραφικὰ τοπεῖα, ἡ γελαστὴ ὠμορφία, ἡ ξωγόνος δροσιά τοῦ ξακουσμένου Ζαγορίου. Αἱ ἀφάνταστες καλλονές, τὸ ὑγιέστατον κλίμα, τὸ πραγματικὸ φυσικὸ θαῦμα τοῦ Μετσόβου, δὲν δύνανται νὰ προσελκύσωσι ξένους, δὲν δύνανται νὰ συγκεντρώσωσι φυσιολάτρους καὶ παραθεριστάς, διότι δὲν ὑπάρχουν δρόμοι καὶ μὲνον ἀποκεκλεισμένα καὶ καταδικασμένα εἰς τὴν ἀφάνειαν τὰ ωραιότερα Ἡπειρωτικὰ τοπεῖα. Ὡ, πόσον θὰ ζωντάνευε ἡ Ἡπείρος ἐὰν πραγματοποιήσῃ τ' αὐτοκίνητα μὲ τὸς παρεθριστάς τοῦ Ζαγορίου, τοῦ Μετσόβου, τοῦ Πωγωνίου, πόσον διαφορετικὴ θὰ ἦτο τὸν θουλλικῶν Γιαννίνων ἡ κίνησις καὶ πόσα ωραία ξενοδοχεῖα πολυτελῆ μὲ ὄλα τὰ κομφορ θὰ ἐγίνοντο πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ξένων πού θὰ μετέβαιναν εἰς Ἡπείρον ὄχι μόνον δι' ἀναφυλῆν, γὰρ ἔξοχουρασμα, γὰρ υγιείαν, γὰρ νὰ ἰδοῦν τὴν χαρὰ τοῦ ἡλίου καὶ νὰ χαροῦν τὸ γέλοιο τῶν ὁραωμένων Ἡπειρωτικῶν κορφοβουνοῦν, ἀλλ' ἀκόμη διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν ἐὸ «νησί» τῆς λίμνης πού τὸ νερὸ τῆς γλύκαιαν τὰ χίλια κατάρτια ζάχαρη, διὰ νὰ προσκυνήσωσιν τὴν Δωδώνην καὶ τοὺς ἱερούς ματοδακμμένους ἀπόκριμους βράχους τοῦ δοξαμένου Σουλίου καὶ τόσες ἄλλες ιστορικὰς γωνιὰς πού κρύβουν κάποιο παραμύθιο «μεγαλεῖο».

Ὁ βίος εἶναι σκληρὸς, ἀχαρὶς, χωρὶς ἐνδιαφέρον στήν Ἡπείρῳ Διὰ τὴν Δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω λόγους τοὺς ὀφειλομένους εἰς τὴν ἔλλειψιν συγκοινωνίας.

Οἱ Δημόσιοι ὑπάλληλοι θεωροῦν τόπον ἐξορίας τὴν Ἡπείρον καὶ κινοῦν πάντα λίθον διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐξ Ἡπείρου μεταθέσιν τους. Ὑπάρχουν Δημόσιοι ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι καίτοι ἀγαποῦν τὴν πατρίδα μας ἐν τούτοις δὲν βλέπουν τὴν ὥρα καὶ τὴν στιγμή τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς. Τόσον φρικτὴ τὸσον ἐσπερημένη ἀπολαύσεων καὶ πολιτισμοῦ εἶνε ἡ χώρα, ἡ ὁποία ἡμαρτε κάποτε καὶ εἰς τὰ γράμματα καὶ εἰς τὰς καλὰς τέχνας καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ὁποία εἶχε θουλλικὴν πρωτεύουσιν μὲ 50.000 κατοίκους.

Δυστυχισμένη Ἡπείρος. Πού εἶνε τὸ μεσορᾶνημα τῆς εὐτυχίας, τῆς χαρᾶς, τῆς παιδείας, τῆς κινήσεως, τῆς δόξης σου; Ἡ Κρατικὴ ἀδιαφορία καὶ τ' ἀλλεπάλληλα πλήγματα σὲ κατεδίκασαν εἰς διαρκὴ μαρασμόν. Πολλοὶ ἠδύναντο νὰ θύσωσιν χεῖρα βοήθειας διὰ νὰ ὀδοοτατήσῃ, γὰρ νὰ μὴ συντριβῆς, τί κριμὴ ἔμεις!! Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἐπέδειξαν τὴν θέσιν σου, σὲ εὐρήκων ἀπροσάτευτη καὶ δὲν τοὺς συνεκίνησε ἡ τραγωδία σου.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ προχωρήσωμεν; Εἶνε

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΑΠΝΙΚΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ κ. ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΥ

ανάγκη νὰ παρατηρήσωμεν καὶ ἀλλασθλιθε-
ράς συνεπειὰς διὰ τὰ καταδείξωμεν, ὅτι τὸ
Ἑπειρωτικὸν δράμα εἶνε πρότερον κατὰ κί-
ριν λόγον τῆς ἀνυπαρξίας συγκοινωνίας;

Ἄλλα δὲν θέλωμεν νὰ κομίσωμεν Γλαῦκα
εἰς Ἀθήνας. Εἶνε γνωστὴ ἡ Ἑπειρωτικὴ
δυστυχία, ἡ νέκρωσις, ἡ φθορά. Καὶ ὅλοι
ἀναμνησκόμεν τὴν ἀνὸρθωσιν, τὴν βελτιώ-
σιν, τὴν ἀναζωογόνησιν, τὴν ἀνάστασιν
ἀπὸ τῆς ὀδοποιίας. Πιστεύομεν οἱ Ἑπει-
ρωταί, ὅτι θὰ φέρουν αἱ ἀποφασισθεῖσαι καὶ
κατασκευαζόμεναι ὀδοὶ ἀρτηρίαὶ αἵμα
υγιᾶς καὶ καθαροῦ εἰς τὸν Ἑπειρωτικὸν
Ὄργανισμὸν, ὅστις κατακτείνεται ἡμιθνήσης.

Ἡ ἀχολογία τῶν φουρνέλων καὶ τῆς
σκαπάνης ἐσοκέρπισαν γλυκῆς ἐλπίδες εἰς
τοὺς κάμπους, τὰ βουνὰ καὶ τὰ «τξαντήρια»
τῶν Σαρακκασαναίων.

Ἡ ἐναρξίς τῶν ἔργων ὀδοποιίας ἔφερε
λίγο χαμόγελο εἰς τὰ κατὰ κλειστα χεῖλη
τοῦ φτωχοῦ Ἑπειρωτοῦ ραγιά καὶ τὰ σκυ-
ομένα ἀπὸ τὴν πικραμένη ζωὴ μάτια του
πῆραν κάποια λάμψιν.

Γιατὶ ὅμως μόνον λίγον χαμόγελο καὶ
γιατὶ κάποια μοναχὰ λάμψιν;

Ἀπλούστατα. Διότι διατάζει ὁ «πολύ-
πλαγκτός» Ἑπειρωτὴς νὰ πιστεύσῃ, ὅτι
τὸ ἀρξάμενον ἐκπολιτιστικόν, εὐεργετικόν,
αναδημιουργικόν ἔργον θὰ συνεχισθῇ καὶ
θὰ τελειώσῃ...

Ἔχει τὸν φόβον τῆς διακοπῆς γιατί
στὴν Ἑλλάδα — διαλαλεῖται — ὅτι κάθε
θαῦμα διαρκεῖ τρεῖς ἡμέρας.

Καὶ ἐπειδὴ «θαῦμα» εἶναι ἡ κατασκευὴ
τοῦ Ἑπειρωτικοῦ δικτύου κρυφθοράζει
μέσα στὴ στεγνὴ του ψυχῇ ἡ ἀμφιβολία...

Ἄς ἐλπίσωμεν ὅμως ὅτι θὰ γίνῃ ἐξαί-
ρεσις τοῦ διαλαλουμένου Κανόνος καὶ ὅτι
τὸ ἀρξάμενον ἔργον δὲν θὰ σταματήσῃ
πρὶν χαιρετισθῆ ἀπὸ τὸν χερουμένον
Ἑπειρωτικὸν κόσμον τὸ τέλος του. Ἐνα
τέλος τὸ ὅποιον θὰ σημαίῃ τὴν ἀρχὴν
τῆς Ἑπειρωτικῆς ἀναπλασῆς, τὴν αὐγὴν
τῆς Ἑπειρωτικῆς εὐημερίας.

ΔΗΜ. Α. ΖΩΤΟΣ
Γεν. Γραμματεὺς Ἑπειρωτικοῦ
Συνδέσμου Πειραιῶς

ΑΠΟΣΗΡΑΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

σμοὶ νὰ κινήσουν τὸν μικρὸν τῶν
δάκτυλον πρὸς προστασίαν τῆς
περιοουσίας των. Νὰ φυτεύσουν
μὲ ἐλάχιστον κόπον ὀλίγα δέν-
δρα, τόσον χρήσιμα διὰ τὴν ἀνα-
χαίτισιν τοῦ κακοῦ. Ἀναμένω-
μεν τὰ πάντα ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ
τὸ κράτος. Γίνεται ἤδη λόγος
περὶ συστάσεως ὑποχρεωτικῶν
συνδέσμων κοινότητων καὶ κτη-
ματιῶν καὶ ὀργανώσεως ἐιδικῆς
εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας
μηχανικῆς καὶ ὑδραυλικῆς ὑπη-
ρεσίας. Ἄνευ ὅμως ὑποχρεωτι-
κοῦ πειθαναγκασμοῦ πρὸς προ-
σωπικὴν ἐργασίαν τῶν ἐνδιαφε-
ρομένων πληθυσμῶν ὑπὸ τὰς ὀ-
δηγίας καὶ τὴν ἐποπτεῖαν ἐιδι-
κῶν ὑπαλλήλων δὲν ἐλπίζω ὅτι
ἡ σημερινὴ οἰκτρά πραγματικῶ-
ς θὰ βελτιωθῇ σημαντικῶς.

Γ. ΜΟΔΗΣ
Βουλευτὴς Φλωρίνης

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι τις «εἰδι-
κός», διὰ τὰ ἀντιληφθῆ, ὅτι μέχρι ση-
μερον ἡ τακτικὴ τῶν Κυβερνησῶν ἐναν-
τι τοῦ σημαντικωτάτου προϊόντος τῆς
Χώρας μας, ἐναντι τοῦ Καπνοῦ, δὲν
διεπτεύτο ἀπὸ ὀρισμένον πρόγραμμα, ἀ-
πὸ σύστημα, ὑπαγορευόμενον ὑπὸ τῆς
πείρας καὶ τῆς μελέτης τοῦ ὅλου καπνι-
κοῦ ζητήματος. Σπασμοδικὰ τινα, προ-
σωρινὰ μέτρα, λαμβανόμενα ἅμα τῆ ἐμ-
φανίσει ἀνάγκης τινος ἢ ἀπαιτησῆος τινος
ἢ πρὸς κατάπαισιν ἐντονωτέρων δια-
μαρτυριῶν ὁμιδὸς τινὸς ἐνδιαφερομένων
καπνοπαραγωγῶν, καπνεργατῶν ἢ ἐμπο-
ρῶν ἀποτελοῦσι τὴν ἐμφάνισιν τῆς κρα-
τικῆς μερίμνης ἐν τῷ καπνικῷ ζητήματι,
ἵνα ἐπακολουθῆσῃ καὶ πάλιν ἡρεμία καὶ
λήθη, μέχρι νεωτέρας ἀνακινήσεως τοῦ
ζητήματος. Τοιαύτη ἄλλως τε πολιτικῆ
ἐτηρεῖτο καὶ ἐναντι τῶν πλείστων ζωτι-
κῶν ζητημάτων τοῦ Τόπου.

Ἄλλ' ἐν τῷ ἔξωτερικῷ οἱ ἐν τῇ πα-
ραγωγῇ τοῦ προϊόντος τούτου ἀνταγω-
νισταί μας δὲν ἀκολουθοῦν ἀτυχῶς δι'
ἡμᾶς τὴν αὐτὴν μέθοδον. Τουναντίον
διοργανοῦν τὰ κατ' αὐτοὺς κατὰ τὸν τρό-
πον ἐπιστημονικὸν καὶ συστηματικόν,
δυνάμενον νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτοῖς μονί-
μως τὴν υπεροχὴν, ἐφ' ὅσον τουλάχιστον
τοῖς καθιστάσιν ταύτην ἐφικτὴν οἱ φυ-
σικοὶ ὅροι τῆς Χώρας τῶν.

Εἶναι φρονῶ ἐντελῶς περιττὸν νὰ το-
νίσω ἐντεῦθεν τὴν σημασίαν, ἣν ἔχει ὁ
καπνὸς καὶ διὰ τὴν ὅλην Ἑθνικὴν Οἰ-
κονομίαν καὶ διὰ τὸν κρατικὸν προῦπο-
λογισμὸν. Ἐν τούτοις μόλις ἐσχάτως ἡ
σημερινὴ Κυβερνησις κατείδεν, ὅτι ἡ
υπερβολικὴ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις
τοῦ καπνοῦ, πολλαπλασία τῆς ἐν Τουρ-
κίᾳ ἢ ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπιβεβλημένης, ἡ-
πεῖλει σοβαρῶς καὶ τὴν Ἑθνικὴν Οἰκο-
νομίαν καὶ τὴν ἰσοκλίσειν τοῦ Προῦ-
πολογισμοῦ. Ἡ ἴδρσις ἀποθηκῶν, ἡ
ὑποσχεθεῖσα μείωσις τῆς φορολογίας,
ἡ ἐκ μέρους τῆς Ἀγορικῆς Τραπεζῆς
χορήγησις ἑκατοντάδων εκατομμυρίων
εἰς πλασματικὰ δάνεια καὶ τέλος ἡ σο-
βαρὰ προσωπικὴ ἐνέργεια τοῦ κ. Προέ-
δρου τῆς Κυβερνησῆος διὰ τὴν εἰσαγα-
γὴν τοῦ προϊόντος τούτου εἰς ξένας ἀ-
γοράς, εἶναι γεγονότα γνωστὰ ἤδη, διὰ
τὴν ἐπίτευξιν τῶν ὁποίων ἀσφαλῶς θὰ εὐ-
γνωμονοῦν αἱ ἐνδιαφερόμεναι Ἑπαρχίαί.

Εἶναι φανερόν οὐχ' ἦττον, ὅτι εἶναι
ἀνθρωπίνως ἀδύνατον ν' ἀσχολῆται ἐπὶ
τῶν λεπτομερειῶν τοιούτων ζητημάτων
αὐτοπροσώπως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερ-
νήσεως μιᾶς Χώρας, παρακολουθῶν βῆμα
πρὸς βῆμα, πάσαν λεπτομέρειαν. Ἄλλὰ
καὶ οἱ ἀρμόδιοι Ὑπουργοὶ δὲν δύνανται
νὰ ἐξαρκέσωσιν εἰς τὴν πλήρη παρακο-
λουθῆσιν τῶν ἐκαστοτε ἀναφερομένων ζη-
τημάτων, πολλῶ δὲ μάλλον εἰς τὸν ὀρι-
στικὸν διοικονομισμὸν τοῦ ὅλου καπνικοῦ
προβλήματος, ἀφοῦ διὰ τὴν καλὴν κα-
τεῦθυνσιν αὐτοῦ δὲν ἀπαιτοῦνται μόνον
διοικητικὰ καὶ νομοθετικὰ μέτρα, ἀλλὰ
καὶ τὰ δεδομένα τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἐμ-
πορίας καὶ τῆς πείρας. Ἐρασιτεχνικῶς
δὲ δὲν ἐξυπηρετοῦνται ἐπαρκῶς τοιαῦτα
ζητήματα.

Ἐν πρώτοις ἐνδιαφέρει καὶ δέον αεί-
ποτε νὰ παρακολουθῆται ἡ ποιότης τῶν
διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ καπνοῦ χρησι-
μοποιουμένων αγρῶν, ἡ συνολικὴ ἔκτασις
αὐτῶν ἐν ἐκάστῳ Νομῷ, πρὸς πρόληψιν
ἐνδεχομένης υπερπαραγωγῆς, ὁ τρόπος
τῆς καλλιέργειας τοῦ καπνοῦ τούτου, τὸ
εἶδος τοῦ χρησιμοποιηθησομένου σπό-
ρου, τὸ εἶδος τῶν λιπασμάτων, τὸ ἀρ-
δενσιμον τῶν αγρῶν, ὁ τρόπος τῆς
συγκομιδῆς καὶ τὰ χρονικὰ ὄρια αὐτῆς
κατὰ περιφερείας, ἡ ξήρασις τῶν φύλ-
λων, ἡ πρόληψις τῶν ἐκ τῆς ἀκρίδος
ἢ καιρικῶν ἐπιδράσεων καταστροφῶν,
ἡ πρόληψις τῶν νόσων τοῦ καπνοφύ-
του, ἡ συλλογὴ τοῦ σπόρου κλπ. κλπ. Πάντα
τὰ ζητήματα ταῦτα καὶ ἄλλα ἴσως
ἀφορροῦσι τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας.

Κατόπιν δέον νὰ διαρρυθμισθῶσιν αἱ
σχέσεις τοῦ παραγωγοῦ γεωργοῦ πρὸς
τὸν μεσίτην, τὸν καπνέμπορον καὶ τὸν
καπνεργάτην, τὸν ἐπεξεργαζόμενον τὰ
φύλλα τοῦ καπνοῦ. Αἱ σχέσεις αὗται οὐ-
δέποτε καλῶς μελετηθεῖσαι καὶ μὴ ρυθι-
μισθεῖσαι εἰσέτι διὰ τῆς ἐναρμονίσεως
τῶν συμφερόντων ἐκαστῆς τάξεως ἐπὶ
τῷ τελικῷ σκοπῷ τῆς ἐξυπηρετήσεως
τοῦ κοινῶ συμφερόντος, ἀνάγονται εἰς
τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῆς
Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Ἡ δ' ἐνέργεια
τοῦ Ὑπουργείου τούτου δὲν ἠδυνήθη κα-
τὰ τὰς προηγουμένας Κυβερνήσεις ν'
ἀποτρέψῃ ἀπὸ τοῦ νὰ μεταβληθῶν εἰς
ἀποκλειστικὸς καπνεργατίας δεκάδες χι-
λιάδες ἀτόμων, τῶν ὁποίων χιλιάδες ἴσως,
θὰ ἠδύναντο κατὰ τὸν χρόνον τουλάχι-
στον τῆς πολυμήνου ἀναγκαστικῆς ἀνερ-
γίας τῶν καπνεργατῶν νὰ καλλιέργου-
τοὺς πατρικοὺς αὐτῶν αγρούς ἢ χορη-
γηθησομένους αὐτοῖς ἐπαγγελματικῶς
κλήρους, ἐφ' ὅσον θὰ ἦσαν ἀκτιήμονες.
Σήμερον βαρύνουν, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου
αὐτῶν ἀριθμοῦ ολόκληρον τὴν καπνο-
παραγωγὴν, χωρὶς νὰ ἀμείβωνται ἴσως
καὶ ἐπαρκῶς, ὅπως οἱ χιλιάδες τῶν φορ-
τοεκφορωτῶν τοῦ λιμένος Πειραιῶς, ἐ-
πιβιβρύνουν ολόκληρον τὴν εἰσαγωγὴν
καὶ ἐπιδρῶν δυσμενῶς ἐπὶ τοῦ τιμαριθ-
μοῦ τῆς ζωῆς. Οὐτε φροντίς καὶ ἐλήφθη,
ὅπως ἐγκαίρως ἀπαγορευθῆ ἡ προσέ-
λευσις τουλάχιστον καὶ ἐγγραφῆ νέων
καπνεργατῶν. Αἱ δυσχερεῖαι δὲ αἵτινες
προκαλοῦνται ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἀτακτο-
ποιήτου εἰσέτι καπνεργατικῶν ζητημάτων,
διευκολύνουν ἀτυχῶς καὶ τὴν ἴδρσιν ἐρ-
γοστασίῶν ἐπεξεργασίας ἑλληνικῶν καπ-
νῶν εἰς διάφορα μέρη τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Τὸ ὅτι δὲ πράγματι δὲν ἠκολουθεῖτο
ἐν τῷ παρελθόντι προγραμματικῇ τις
ἐνέργεια, ἀποδεικνύει καὶ τὸ ἐξῆς πε-
ριστατικόν. Ὅτε προ ἑτῶν συνεζητεῖτο
πρότασις Νόμου, ἐπιτρέπουσα τὴν ἐξα-
γωγὴν ἀκατεργάστων καπνῶν ἐξ Ἀγρι-
νίου, κατὰ τὴν πρώτην μὲν συζήτησιν
ἐψηφίσθη αὐτὴ ὡς εἶχεν, ἐπειδὴ ἔτυχε
νὰ παρίστανται ἀντιπρόσωποι τῆς ἐν
λόγῳ περιφερείας, ἐνδιαφερόμενοι ὑπὲρ
τῶν παραγωγῶν γεωργῶν μάλλον καὶ
συνεπῶς ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ἐξαγωγῆς,
κατὰ τὴν δευτέραν δὲ, εἰδοποιηθέντων
ἐν τῷ μεταξύ τῶν προσκεκμένων πρὸς

ας απόψεις των καπεργατών βουλευτών, ψηφίσθη αντίθετος η απαγόρευσις της οιαύτης εξαγωγής. Τυγχάνει όμως φανερόν, ότι το γενικόν συμφέρον επιβάλλει την εν τῇ Χωρᾷ κατεργασίαν τῶν καπνῶν, ἵνα παραμένῃ τὸ ἡμερομίσθιον τῆς ἐπεξεργασίας ἐν αὐτῇ, ἐπιβάλλει ὅμως συγχρόνως καὶ τὴν ἐπίτευξιν ολιγῆς τιμῆς κόστους τῶν ἐπεξεργασιμένων καπνῶν ἐπιτρέποντος τὴν εξαγωγὴν καὶ τὸν συναγωνισμόν. Τὸ τοιοῦτον ὅμως θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ ἀνωδύτως καὶ διὰ τοὺς κατεργάτας καὶ διὰ τοὺς καπνο-παραγωγούς διὰ τῆς μειώσεως τῶν κινδύνων τῆς παραγωγῆς, διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος, διὰ τῆς λογικεύσεως τῶν δαπανῶν καὶ τῆς κατὰ τὸ δυνατόν μειώσεως τῶν κερδῶν τῶν μεσιτῶν καὶ διαμεσῶν, τῶν ἀποκομιζόντων εἰς βῆρος τῶν παραγωγικῶν χειρῶν μεγάλα σχετικῶς καὶ ἀδικαιολόγητα κέρδη.

Ἀλλὰ καὶ τὸ ζήτημα τῆς χρησιμο-ποιήσεως πρὸς *βιομηχανικὴν* κατεργασίαν τῶν *σπόρων* τοῦ καπνοῦ, δυναμένων νὰ ἀποφέρωσι σημαντικὸν πρόσθετον εισόδημα εἰς τὴν Χωρᾶν, δὲν ἐξητάσθη εἰσέτι ἐπαρκῶς.

Ἡ διανοίξις ὅμως *ξένων αγορῶν*, ἢ *διαφήμισις* τοῦ Ἑλληνικοῦ καπνοῦ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἢ παρακόλλυσις πάσης *ροθείας*, τοὐλάχιστον διὰ τὰς ἐκεῖ ἀποστελλομένας ποσότητας, ἢ καλῶς *ἐναποθήκεις*, ἢ ἴδρουσις *καπνικοῦ Ἰνστιτούτου* καὶ ἢ εἰδικεῖσις τμήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης διὰ τὰ οικονομικὰ ζητήματα τοῦ καπνοῦ καὶ τέλος ἢ ἴδρουσις ἐν τῷ ἐξωτερικῷ *εργοστασίῳ* οἰκο-ροποιίας ἐξ Ἑλληνικῶν καπνῶν εἶναι θέματα ἀπειροῦ σημασίας ἐνδιαφέροντα πρὸ πάντων μὲν τὸ Ὑπουργεῖον τῆς *Ἐθνικῆς Οἰκονομίας* καὶ πάλιν, οὐχὶ ὅμως ὀλιγώτερον καὶ τὸ τῶν *Ἐξωτερικῶν*.

Τὰ ζητήματα τέλος τῆς φορολογίας τοῦ καπνοῦ, φορολογουμένου ἐν Τουρκίᾳ πρὸς 250%, ἐν Βουλγαρίᾳ πρὸς 10% καὶ ἐν Ἑλλάδι πρὸς 200%, ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου τῶν *Οικονομικῶν*.

Ἴνα ὅθεν ἐπιτευχθῇ ἢ μεθοδικῇ ἐκείνῃ παρακολούθησις καὶ ἐργασία, ἣτις θὰ ἦδύνατο νὰ συνδυάσῃ τὰς ἐνεργείας τῶν τεσσάρων τοιούτων Ὑπουργείων με πνεῦμα οὐχὶ γραφειοκρατικόν, ἀλλ' εὐρυτερον ἐν γενεῖ ἀντιλήψεων, φρονῶ, ὅτι θὰ ἐπρεπε ν' ἀνατεθῇ ἢ διευθιθῆσις τοῦ ὅλου ζητήματος εἰς αὐτόνομον τινα Ὄργανισμὸν ἔχοντα ὡς αποκλειστικὸν αὐτοῦ προορισμὸν τὴν ἐπίλυσιν καὶ παρακολούθησιν τῶν καπνικῶν ζητημάτων, κατὰ τὸ πρόδειγμα τοῦ Αὐτονομοῦ Σταφιδικοῦ Ὄργανισμοῦ. Ὡς γνωστὸν δὲ διὰ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Αὐτονομοῦ Σταφιδικοῦ Ὄργανισμοῦ, ὁ μὲν σταφιδικὸς πληθυσμὸς ἀπὸ πλῆθος ἀνυπολογίστων ζημιῶν, τὸ δὲ Κράτος συνεχῶν περι-σπασμῶν καὶ στενοχωριῶν.

Βεβαίως τὸ καπνικὸν ζήτημα δὲν εἶναι ὅμοιον πρὸς τὸ σταφιδικόν, οὐδὲ πρόκειται διὰ παρακατήσεως μέρους τῆς παραγωγῆς νὰ θεορατευθῶν αἰ ὑφιστάμεναι δυσκολίαι, ἂν καὶ τοιαύτη τις ἐνέργεια θὰ ἦδύνατο νὰ ἀντιμετωπιθῇ ἐν καιρῷ υπερπαραγωγῆς πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑπὸ τῶν μεσιτῶν ἢ τῶν τοκογλύφων ἐκμεταλλείσεως αὐτῆς. Ὑφίστανται οὐχ' ἥτιον ἀναλογίαι ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν δύο

προϊόντων ἐν τῇ παραγωγῇ καὶ καλλιερ-γείᾳ, ἐν τῇ ἐπεξεργασίᾳ καὶ ἐν τῇ ἐμπο-ρίᾳ. Τὸ παρακράτημα τῆς σταφίδος ἢ ἢ ἐκρίζωσις τῶν σταφιδιμπέλων δύναται, προκειμένου περὶ καπνοῦ, εὐχερῶς νὰ ἀντικατασταθῶσι διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς ἀμέτρου ἐξαπλοώσεως τῶν καπνοφυτειῶν. Ὁ καπνὸς ἔχει μάλιστα ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὸ γεγονός, ὅτι εἶναι φυτὸν μονοετές καὶ συνελπὸς δὲν ὑφίσταται ἀνάγκη νὰ προστρέξῃ τις, πρὸς μειώσιν ἀπειλουμέ-νης ὑπερπαραγωγῆς, εἰς τὸ βύρβαρον μέτρον τῆς ἐκρίζωσεως, ἀφοῦ δύναται, τὰ καλῶς διατηρούμενα ξηρὰ φύλλα αὐτοῦ, ἀκινδύνως καὶ μάλιστα ἐπωφε-λῶς ν' ἀποθηκευθῶν ἐπὶ τινα ἔτη.

Πόροι τοῦ Ὄργανισμοῦ τούτου θὰ ἦσαν κυρίως ποσοτὰ τινα τῆς σήμερον εἰσπρατιτομένης φορολογίας, πολλαπλα-σίως ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ διὰ τῆς ποικί-λης αὐτοῦ δράσεως, τῷ Κράτει καὶ πάλιν ἀποδιδόμενα. Τὰ Γραφεῖα Προστα-σίας Καπνοῦ θὰ εἰτίθεντο ἐν τῇ περι-πτώσει ταύτῃ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Ὄρ-γανισμοῦ τούτου.

Ὁ Αὐτόνομος Καπνικὸς Ὄργανισμὸς θ' ἀνελάμβανε νὰ μελετήσῃ καὶ διευθε-τήσῃ πάντα τὰ δι' ὀλίγων ὑποδειχθέντα πολυσχιδῆ ζητήματα, συνεννοούμενος πρὸς τὰς ἀρμοδίους ὑπηρεσίας τῶν τεσ-σάρων ἐνδιαφερομένων Ὑπουργείων, ἅτινα θὰ ὑπεχρεούντο ἐξ ἀντιθέτου νὰ ἐπικουρῶσι τῷ Ὄργανισμῷ τούτῳ.

Εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι διὰ τῆς ἰδρύ-σεως τοιοῦτου τινὸς Ὄργανισμοῦ θὰ ἐμελετῶντο μεθοδικῶς καὶ θὰ διεγερθη-μίξωντο ἐπωφελῶς πάντα τὰ ζητήματα τ' ἀφορῶντα εἰς τὴν *παραγωγὴν*, τὴν

ἐπεξεργασίαν, τὴν *διάδοσιν* καὶ τὴν *φο-ρολογίαν* τοῦ καπνοῦ, ὡς καὶ τὴν χορή-γησιν *δανείων*, εἴτε διὰ τὴν καλλιέρ-γειαν, εἴτε ἐπὶ τῇ ἐναποθηκείᾳ αὐτοῦ, ἐνῶ μεμονωμένα προτάσεις καὶ μεμονω-μένα προστάθεται, ὅσο ἐπιτυχεῖς καὶ ἂν φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ ὅσο καὶ ἂν στοιχίσουν εἰς τὸν Προϋπολογι-σμὸν τοῦ Κράτους, δὲν δύναται νὰ φέ-ρωσι μόνιμα ἐνεργητικὰ ἀποτελέσματα.

Τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ὅτι ματαίως θὰ ἀναμείνωμεν παρὰ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν, διὰ διαταγμάτων ἢ νομοθετημάτων τὴν λύσιν τοιούτων πολυσχιδῶν ζητημάτων. Δύσκολος ἤδη εἶναι ἢ διευθιθῆσις ζητήματος τινος ἐκ μέρους κρατικῆς ὑπηρεσίας. Ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ τῆς συνεργασίας τῶν ὑπηρεσιῶν δύο Ὑπουργείων αἰ δυσχε-ρεια τῆς γομφειοκρατίας αὐξάνονται εἰς τὸ τετράγωνον. Φανερόν συνεπὸς τὶ θὰ γίνῃ, ἐὰν πρόκειται τέσσαρα Ὑπουργεῖα νὰ δράσουν ἐν συνδυασμῷ, ὑπὸ τὴν πίε-σιν ἰσως ἀλληλοσυγκρουομένων συμπε-ρόντων καὶ οὐχὶ μὲ τὴν συνήθη τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν σπουδῆν, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀναγκαιοῦσαν ἐπὶ τοιούτων ζητημά-των ἐμπορικῆν ταχύτητα καὶ ἀντίληψιν. Λιὰ τῶν λεγομένων μου τούτων δὲν ἐπι-θυμῶ νὰ θίξω παντάπασιν τὰς ἡμετέρας κρατικὰς ὑπηρεσίας. Πανταχοῦ τοῦ Κό-σμου ὑφίσταται τὸ μειονέκτημα τοῦτο τῶν Δημοσίων λειτουργιῶν. Ἄλλως τε φρονῶ, ὅτι τὸ Κράτος οφείλει νὰ *ρυθ-μίξῃ* μᾶλλον καὶ νὰ *εποπτεύῃ* τὴν δρά-σιν τῶν πολιτῶν, καὶ τῶν ομάδων, χωρὶς αὐτὸ νὰ ἐνεργῇ ἀπ' εὐθείας ἐμπορίαν.

ΑΝΤ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας τοῦ Βουκουρεστίου, ἐργάζονται ἀπὸ καιρὸν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν ἐνὸς νέου προ-γραμμάτος γεωργικῶν κατευθύνσεων. Πρὸ δεκαετίας ἔγινε ἐδῶ μὴ κοινωνικῇ ἐπανάστασις, ὀριστικῇ διὰ τὴν τύχην τῆς χώρας μας. Ἐγίνε δὲ ἢ ἐπα-νάστασις αὐτῇ ὑπὸ ἐντελῶς ἀρμονικὰς συνθήκας καλῆς συμφωνίας, πρᾶγμα ποῦ δὲν ἔγινε εἰς καμμίαν ἄλλην χώραν. Ἡ μεγάλη ἰδιοκτησία περιήλθεν εἰς χεῖρας τῶν μικρῶν ἰδιοκτητῶν χωρὶς φθορῶν καὶ ταραχῶν. Τὰς μεταρρυθ-μίσεις ὅμως αὐτάς ποῦ ἐπροξένη-σαν ἐντίπῳσιν, δὲν ἐπικολούθησαν αἰ ἀπαράιτητοι φροντίδες, ποῦ ἐπρεπε νὰ εἶχαν ληφθῇ ἀπὸ ἀπόψεως γενικοῦ συμφέροντος, διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν μεταρρυθμίσεων.

Κατὰ τὴν διάρκειαν δεκαετοῦς φι-λελευθέρου πολιτεύματος οὐδὲν ἀπολύ-τως ἔγινε διὰ τὴν γεωργίαν. Ἡ ἀφαί-ρεσις τῆς μεγάλης ἰδιοκτησίας ἐπέβα-λεν εἰς τὸ Κράτος τὴν βαρεῖαν καὶ σο-βαρὰν ὑποχρέωσιν τῆς ὀργανώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐμπορικουποιή-σεως τῶν προϊόντων τῆς μικρᾶς βιο-μηχανίας, σύμφωνα μὲ τὰς νέας συν-θήκας καὶ τὴν διαφοράν τῶν μέσων τῆς ἐργασίας, ἢ ὅποια ὑφίστατο καὶ ὑφίσταται παντοῦ μεταξὺ τῆς μεγάλης καὶ μικρᾶς ἰδιοκτησίας.

Ἐν τούτοις ἐπὶ μίαν δεκαετίαν τί-

ποτα δὲν ἔγινε οὔτε διὰ τὴν ὀργάνω-σιν τῶν νέων ἰδιοκτητῶν, οὔτε διὰ νὰ δοθῶν αἰ ἀπολύτως ἀναγκαῖαι γεωρ-γικαὶ κατευθύνσεις. Ἀφοῦ ὁ ἐκάστοτε Ὑπουργὸς τῆς Γεωργίας καὶ οἱ διευ-θύνοντες τοὺς συνεταυρισμοὺς τῶν χω-ριῶν δὲν ἐσκέφθησαν μέχρι τοῦδε διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν νέων ἰδιοκτητῶν. Οὔτε τοὺς ἐβοήθησαν σπουδαῖα εἰς τὴν ἴδρυσιν τῶν νέων τῶν γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, παρέχοντες εἰς αὐτοὺς κεφάλαια καὶ συμβουλίας. Διὰ τοῦτο εἴχαμε τὴν κατάπτωσιν τῆς γεωργίας κατὰ τὴν δεκαετίαν ταύτην τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ποσότητος ὅσον καὶ ποιότητος.

Σήμερον τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωρ-γίας εὐρίσκειται πρὸ ἐνὸς βαρυτάτου ἔργου, θέλει νὰ πραγματοποιήσῃ ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος ἐκει-νο, τὸ ὅποιον ἠμέλησαν εἰς μίαν δε-καετίαν οἱ ἀρμόδιοι διὰ τὰ ζητήματα αὐτά.

Διὰ τοὺς σήμερον διοικοῦντας δὲν ὑφίσταται ζήτημα ἀναδιοργανώσεως τῆς γεωργίας ἀλλὰ ὑποχρέωσις τοῦ Κράτους νὰ ὀργανώσῃ αὐτὴν ἐκ βά-θρων. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ φθινο-πώρου τοῦ παρόντος γεωργικοῦ ἔ-τους συνετελεσθεὶς πρακτικῆς πρωτοβουλίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐδόθη εἰς τοὺς χωρικοὺς ἐκλεκτὴ σπορά, διὰ τῆς ὁποίας ἐξασφαλίζεται διὰ τὸ προσεχές

Ειδήσεις ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Βαλκανικὴν

ἔτος παραγωγή ποιοτικῶς ἀνωτέρα καὶ ὁμοιογεννῆς. Καὶ ἤδη τὸ Ὑπουργεῖον ἐργάζεται, μὲ τὴν ἐπιβεβλημένην φροντίδα, διὰ τὴν κατάστροφον σχεδίου γεωργικῶν κατευθύνσεων. Διὰ νόμου ψηφισθέντος κατὰ τὴν τελευταίαν τῶν συνεδριάσεων τοῦ Κοινοβουλίου ἐπεβλήθη ὑποχρέωσις εἰς τοὺς εἰδικούς γεωργούς ὅλων τῶν κατηγοριῶν νάαρχίσουν ἐναῆρον ἀναπλάσεως τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων τῆς γεωργίας. Ἐπὶ τῶν βάσεων τοῦ νόμου τούτου ὁ εἰδικὸς γεωργὸς ἔχει εὐρυτάτην πρωτοβολίαν, τὴν ὁποίαν χρησιμοποιοῦ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν καὶ κλιματολογικῶν, οἰκονομικῶν, κοινωνικῶν καὶ τοπικῶν ὁρων. Οἱ εἰδικοί αὐτοὶ γεωργοὶ ἐργάζονται ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου. Ἐπὶ τῇ βάσει δὲ μίας ἐπισταμένης μελέτης τῶν εἰδικῶν γεωργικῶν συνθηκῶν τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς χώρας μας, κάθε εἰδικὸς γεωργὸς θὰ ἐκπαιδευθῆ συμπληρωματικῶς διὰ νὰ δυνηθῆ κατόπιν νὰ ἐργασθῆ καὶ νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὴν σπουδαίαν του ἀποστολήν, ὡς σύμβουλος τῶν γεωργῶν.

Σύμφωνα μὲ τὸν νέον αὐτὸν νόμον, ἕνας πρακτικὸς σπουδαῖος ὁρὸς, θὰ ἀνατεθῆ ἐπίσης εἰς τὸ μέλλον καὶ εἰς τὰ γεωργικὰ ἐπιμελητήρια. Θὰ ὑποχρεωθῶν τοῦ λοιποῦ νὰ χρησιμοποιῶν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐνεργητικότητός των εἰς τὰ γεωργικὰ κατευθύνσεις, ἀφοῦ θὰ ἐφαρμόζον ἕνα σχέδιον κοινῶν κατευθύνσεων, τὸ ὁποῖον πρὸς τὸ παρὸν συντάσσει τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας. Καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ γεωργικὴ ἐργασία τῆς προσεχοῦς ἀνοξείως θὰ γίνῃ πλέον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νέου αὐτοῦ γεωργικοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως θὰ δώσῃ ἀριστα ἀποτελέσματα, ἀνυψώνοντας τὴν γεωργίαν εἰς τὴν πρῆπουσαν θέσιν τῆς ἐθνικῆς μας οικονομίας.

Βουκουρέστι S.S.S.

ΜΕΓΑΛΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΓΟΥΝΑΡΙΚΩΝ
ΣΠ. ΣΚΑΠΕΡΔΑ
ΚΑΙ
Π. ΜΠΑΚΑΛΗ
ΟΔΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 8

ΕΙΔΙΚΟΤΗΣ
ΕΙΣ ΤΑ
ΕΠΑΝΩΦΟΡΙΑ

* * * Κατὰ τὰς ἀρχάς τοῦ παρελθόντος μηνὸς ὅπως ἀπροόπτως ὁ Ναύαρχος Π. Κουντουριώτης υπέβαλε τὴν ἀπὸ τοῦ Προεδρικοῦ αξιωματοῦ παραίτησίν του διὰ λόγους ὑγείας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, διὰ νὰ πείσῃ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν παραίτησίν του, πλην ἡ ἀποφασίς τοῦ κ. Κουντουριώτη ἦτο ἀμετάστροφος.

Κατόπιν τούτου ὁ κ. Βενιζέλος ἐκάλεσε τοὺς ἀρχηγούς τῶν κομμάτων εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον καὶ συνεσκέφθη μαζύ των διὰ τὸ καταλληλότερον πρόσωπον, τὸν ὁποῖον θὰ διεδέχετο τὸν κ. Κουντουριώτην.

Κατόπιν συσκέψεως τῶν κ. κ. Βενιζέλου, Μιχαλακοπούλου, Καφαντάρη, Τσαλδάρη, Ἀργυροπούλου, Ζαβιτσάνου, καὶ Τουρκοβασίλη, ἀπεφασίσθη νὰ ὑποδειχθῆ ὡς Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὁ κ. Ἄλ. Ζαΐμης.

Μετὰ ψηφοφορίαν δὲ γενομένην κατὰ τὴν κοινὴν συνέλευσιν τῶν δύο Σωμάτων, τὴν 14 Δεκεμβρίου, ἀνεδείχθη Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὁ κ. Ζαΐμης, ὁ ὁποῖος ἔλαβε 257 ψήφους ἐπὶ 327 ψηφισάντων.

Αὐθημερὸν ὁ νέος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὤρκισθη ἐνώπιον τῶν δύο Σωμάτων.

* * * Κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπουργικὴν κρίσιν, ἐπιτροπὴ βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἐζήτησε νὰ γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ διὰ νὰ συζητηθῇ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ ζῶντων ζητημάτων τῶν νέων χωρῶν. Ἐπειδὴ, ὅμως, δὲν κατέστη τοῦτο δυνατόν, ἡ ἐπιτροπὴ ἀφῆκε σημεῖωμα εἰς τὸν γραμματέα τοῦ κ. Προέδρου.

Εἰς τούτο, οἱ ὑπογράφοντες βουλευταὶ καὶ γερουσιασταί, μεταξὺ ἄλλων ἐτονίζαν, ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς, ὅτι ἡ προσωπικὴ σύνθεσις τῶν κυβερνήσεων δὲν ἐπηρεάζει τὴν τοιαύτην ἢ τοιαύτην λύσιν τῶν ζητημάτων δὲν στηρίζεται ἐπὶ τῶν πραγμάτων, καθ' ὅσον ἐκ μακρᾶς πείρας ἐπεισθήσαν περὶ τοῦ ἀντιθέτου. Συγκεκριμένως δὲ ἐζήτησαν, χάριν τῆς προαγωγῆς τῶν νέων χωρῶν, τὴν ἀνάθεσιν ὄρισμένων παραγωγικῶν ὑπουργείων, τῆς διοικήσεως τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ τῆς γενικῆς διοικήσεως Μακεδονίας εἰς πρόσωπα προερχόμενα ἐκ τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

Ὁ κ. Βενιζέλος λαβὼν γνώσιν τῶν ἀντιλήψεων τῶν Μακεδόνων καὶ Ἑλλήνων ἀπήντησε δι' ἐπιστολῆς, συντεταγμένης εἰς ἔντονον ὕψος εἰς τὴν ὁποίαν ἐτόνιζε τὴν βαθεῖάν του ἐκπληξίν.

Ἡ κίνησις αὐτὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Βορείου Ἑλλάδος δὲν ἀπέδωκε ἄμεσα θετικὰ ἀποτελέσματα. Ἐκάλεσεν ὅμως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς τοὺς φιλελευθέρους βουλευτὰς καὶ γερουσιαστὰς εἰς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον καὶ συνεσκέφθη μετ' αὐτῶν διὰ τὴν ἐπίλυσιν

τινῶν ἐκ τῶν ἐπειγόντων ζητημάτων.

* Αἱ ἐργασίαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῆς νέας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Βεροίας-Καλαμπάκας συνεχίζονται.

Ἀρμοδίως διεψεύσθη ἡ κυκλοφορήσασα φήμη, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυβερνήσις σκέπτεται νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν κατασκευὴν τῆς γραμμῆς ταύτης λόγω τῶν μεγάλων δαπανῶν καὶ τῆς προόδου τῆς χρήσεως τοῦ αὐτοκινήτου.

Τὸ ἔργον θὰ ἐκτελεσθῇ. Πιθανὸν μόνον νὰ μὴ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐντὸς τῆς ὀρισθείσης προθεσμίας ἀποπεράτωσις τοῦ ὅλου ἔργου λόγω τεχνικῶν δυσχερειῶν.

* Χαράς Ἑθαγγέλια! Τὸ καπνολογικὸν ἱνστιτούτον δὲν εἶναι κἀτι τι ποῦ γράφεται μόνον στὰ χαρτιά. Ἡ ἰδέα τῆς συστηματικῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῶν διαφόρων καπνολογικῶν ζητημάτων ἐπέρασε τὰ διάφορα στάδια τῆς καὶ ἀπεκρυσταλλώθη εἰς ἀποφάσεις.

Καὶ σημερον, πληροφοροῦμεθα εὐχαρίστως, ὅτι ὁ κατάλληλος χώρος διὰ τὴν ἴδρυσιν τοῦ ἱνστιτούτου ἐξελέγη εἰς τὴν περιφέρειαν Δράμας, ὁ δὲ σύνδεσμος τῶν γραφείων Προστασίας Καπνοῦ, ἀνέθεσε εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα — μηχανικὸν κ. Α. Ζωιδὴν νὰ συντάξῃ τὰ σχέδια διὰ τὰ απαιτούμενα οἰκοδομικὰ ἔργα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις ὡς καὶ αἱ διάφοροι ἐγκαταστάσεις θὰ γίνον ἐντὸς τοῦ 1930.

* * * Τὸ Ἑθνικὸν Κέντρον τῶν Ἀθηνῶν εἶχε μιά φωτεινὴ ἐμπνευσι. Διωργάνωσε τὴν 20 Δεκεμβρίου εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἕνα φιλολογικὸ μνημόσυνο εἰς μνήμην τοῦ Ἑθνικοῦ λογοτέχνου Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου.

Ἄνθρωποι τῶν γραμμάτων, πολιτευταί, διάφοροι ἐπιστήμονες, φίλοι καὶ θαυμασταὶ τοῦ ἀποθανόντος λογοτέχνου ἦλθαν στο μνημόσυνο του, ποῦ ἐγίνε σεμνὸ καὶ ἐπιβλητικὸ.

Στὴν ἀρχὴ ὁμίλησε ὁ πρῶν ὑπουργὸς κ. Φίλ. Μανουηλίδης, πρόεδρος τοῦ Ἑθνικοῦ Κέντρου, ἔπειτα ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Δ. Γρ. Καμπούρογλου, ὁ κ. Δ. Λάμψας, ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος καὶ ὁ κ. Γρ. Ξενοπούλος συγγραφεύς.

Τελευταία ἡ κ. Τζούλια Ἀμπελῶ Τεργένταιο ἀπήγγειλε ἀπὸ τὰ λογοτεχνικὰ ἔργα τοῦ Κουρτίδου.

Εἶνε ἀξία κάθε ἀπαίνου ἡ πρωτοβουλία αὐτὴ τοῦ Ἑθνικοῦ Κέντρου.

* * * Τὴν 17 Δεκεμβρίου ἐπ' ευκαιρία τῶν γενεθλίων τοῦ Βασιλέως τῆς Γιουγκοσλαβίας εἰς τὸν ρωσικὸν ναὸν τῶν Ἀθηνῶν, ἐτελέσθη δοξολογία, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν ὁ Πρόεδρος τῆς Γιουγκοσλαβίας μετὰ τῆς κυρίας του καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Πρεσβείας, ὁ Πρόεδρος τῆς Αἰγύπτου, ἀν-

τιπρόσωποι τῶν ἄλλων πρεσβειῶν, ἀντιπρόσωπος τοῦ υπουργείου τῶν Ἑξωτερικῶν, ὁ κ. Γ. Κορινῆς, Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνογιουγκοσλαβικοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν καὶ τὰ μέλη τῆς ἐνταυθα Γιουγκοσλαβικῆς παρουσίας.

Τὴν μεσημβριαν ἀκριβῶς ὁ κ. Πρέσβυς ἐδέχθη εἰς τὸ Μέγαρον τῆς πρεσβείας ἐν μεγάλῃ στολῇ ἐπιτροπὴν τοῦ Διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ Ἑλληνογιουγκοσλαβικοῦ Συνδέσμου Ἀθηνῶν ἀποτελούμενον ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Κορινῆ, Προέδρου, Ἀλεβιζάτου ἀντιπροέδρου, Παπαθανασίου Γεν. Γραμματέως, Κουγέα, Τόμιτς καὶ Κουκουλέ, συμβούλων.

Ὁ κ. Κορινῆς προσεφώνησε καταλλῆλως τὸν κ. Πρέσβυν ευχόμενος ὑπὲρ τῆς ευημερίας τῆς Βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ ἔθνους.

Ἀπαντῶν ὁ κ. Πρέσβυς ἠδὲχαρίστησε τὸν κ. Κορινῆν διὰ τὰς θερμὰς ἐκδηλώσεις ἐκράτησε δὲ τὰ μέλη ἡμίσειαν καὶ πλέον ὥραν.

Τὸ ἀπόγευμα παρετέθη τέτιον, εἰς τὸ ὅποιον παρεκάρθησαν πολλὰ μέλη τοῦ διπλωματικοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀθηναϊκῆς κοινωνίας.

* * * Ὁ νέος πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος κ. Πολυχρονιάδης ἐγένετο ἤδη δεκτὸς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας Μουσταφά Κεμάλ πασά, εἰς τὴν ἐν Τσανκαϊά ἑπαυλίῳ του καὶ ἐπέδωσε τὰ διαπιστευτήριά του.

Ἡ υποδοχὴ τοῦ ἐγένετο μετὰ μεγάλῃς πομπῆς. Δύο αὐτοκίνητα τοῦ μεγάρου τοῦ Προέδρου μετέβησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν διὰ νὰ παραλάβουν τὸν πρέσβυν καὶ τὴν ἀκολουθίαν του, τὸν Σὺμβουλον τῆς Πρεσβείας κ. Γιαννὲ καὶ τὸν στρατιωτικὸν ἀκόλουθον συνταγματάρχην κ. Παλλίδην. Τοῦ πρώτου αυτοκινήτου ἐπέβησαν ὁ Πρέσβυς μετὰ τοῦ ὑποδιευθυντοῦ τοῦ Πρωτοκόλλου, ὁ ὅποιος μετέβη διὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς Τσανκαϊά. Μόλις τὰ αὐτοκίνητα κατέβησαν εἰς τὴν προεδρικὴν ἑπαυλίαν, τριῆμα τῆς προεδρικῆς γραφῆς ἀπέδωκε τὰς τιμὰς, ἐνῶ ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ τοῦ προεδρικοῦ μεγάρου ἐπαίανισε τὸν Ἑλληνικὸν ὕμνον τῆς Ἐλευθερίας. Αἱ αὐταὶ τιμαὶ ἀπεδόθησαν εἰς τὸν Πρέσβυν καὶ κατὰ τὴν ἐξοδὸν του.

* * * Συνεκροτήθη εἰς τὴν Βουλὴν σύσκεψις τῶν βουλευτῶν καὶ γερουσιαστῶν τῶν καπνοπαραγωγικῶν περιφερειῶν καὶ ἀντιπροσώπων τῶν ἀγροτῶν Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Κατὰ τὴν σύσκεψιν συνεζητήθη ἡ καπνικὴ κρίσις. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἀντιπρόσωποι τῶν ἀγροτῶν ἀνέπτυξαν τὰς ἀντιλήψεις των ἐτόνισαν δὲ ὅτι αἱ ἤδη προσφερόμεναι τιμαὶ διὰ τὴν νέαν ἐσοδείαν καπνοῦ εἶναι ἐξευτελιστικά, ἀσφαλῶς δὲ θὰ καταστήσουν τὴν καπνικὴν κρίσιν ὀξυτάτην.

Πρὸς ἀνακούφισιν τῶν καπνοπαραγωγῶν ἐπρότειναν, ὅπως ἡ κυβέρνησις ἀγοράσῃ τὰ βεβλαμμένα καπνὰ, διαθέτουσα ποσὸν εἰκοσι εκατομμυρίων δραχμῶν καὶ ἀκολουθῶς νὰ καταστρέψῃ αὐτὰ καὶ χορηγήσῃ πλασματικὰ δάνεια μέτρως ἐνὸς δισεκατομμυρίου.

Ἐτηκολούθησε συζήτησις, ἐγένετο δὲ δεκτὸν, ὅπως σιγχορηγηθῇ νέα σύσκε-

ψις, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρακληθῇ ἵνα παραστῇ καὶ ὁ κ. Βουρλούμης.

* * * Τὰ μαζουὰ πανταλόνια ποὺ ἐπροποφόρεσεν ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας Μιχαήλ, ἐξακολουθοῦν ν' ἀπασχολοῦν τὴν Ευρώπην.

Μεταξὺ τῶν διαφόρων δώρων, ποὺ ἔλαβεν ὁ μικρὸς βασιλεὺς διὰ τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του, ἦτο καὶ ἓνα ἀργυροῦν σελίνι.

Τὸ ἔστειλε μέσω τοῦ Ταχυδρομίου τῆς Βιρμινγάμης ἓνας Ἄγγλος πτελιανὸς πολεμιστῆς, διὰ νὰ τεθῇ εἰς τὴν τσέπην τῶν πρώτων μαζουὰν πανταλονίων τοῦ νεαροῦ βασιλέως καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὴν τύχην συμφώνως πρὸς τὸ παμπάλαιον ἔθιμον τῶν Ἄγγλων τοῦ Ὑόρκισι.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασιλομήτωρ ἀνέθεσαν εἰς τὴν ἐν Λονδίνω Ρουμανικὴν Πρεσβείαν νὰ εὐχαριστήσῃ ἐκ μέρους των διὰ τῆς ἰδίας ἐφημερίδος τὸν ἀνώνυμον δωρητῆν.

* * * Ἡ βασίλισσα Μαρία τῆς Ρουμανίας ἐξελέγη μέλος τῆς Ἰσπανο-Ἀμερικανικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Κάντιξ. Ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας εἶνε ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας Ἀλφόνσος 13ος, ἐπίτιμα δὲ μέλη αὐτῆς οἱ Πρόεδροι τῶν Δημοκρατιῶν τῆς Νοτίου καὶ Κεντρικῆς Ἀμερικῆς. Ἡ ἐκλογή τῆς Βασίλισσας Μαρίας εἶνε μία ἀγνωρίσις τῶν Ἰσπανῶν διὰ τὴν ἄσκησιν δραστῆς τῆς πρὸς σύμφυξιν τῶν σχέσεων Ἰσπανίας καὶ Ρουμανίας.

* * * Αἱ ἐργασίαι ἐπὶ τῆς ὑπὸ κατασκευὴν νέας σιδηροδρομικῆς γραμμῆς κανονικῶς πλάτους Μοναστηρίου-Περγλεπέ προσεγγίζουσιν εἰς τὸ τέμας των. Ἡ γραμμὴ ἔχει μῆκος 46 χιλιομέτρων καὶ θὰ συνδέῃ τὸν Περγλεπέ διὰ Μοναστηρίου μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης. Προβλέπεται νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν συγκοινωνίαν ἐντὸς τοῦ Ἰανουαρίου 1930.

* * * Ὁ ἠλεκτρισμὸς εἶναι ἀκόμη τελείως ἀγνωστος εἰς τὴν Ἀλβανίαν μόνον εἰς τὴν Αὐλίαν ὑπάρχει ἓνα μικρὸ ἐργοστάσιον παραγωγῆς ἠλεκτρισμοῦ ἐγκατασταθὲν ὑπὸ τῶν Ἰταλῶν μετὰ τὸν πόλεμον.

Οἱ Ἰταλοὶ σχεδιάζουσιν ἤδη νὰ ἠλεκτροποιήσουν ὁλόκληρον τὴν Ἀλβανίαν. Μία μεγάλη τεχνικὴ Ἐταιρεία τοῦ Μιλάνου ἐπρότεινε πέρυσι εἰς τὴν Ἀλβανικὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐγκαταστήσῃ εἰς τὰ καταλλήλοτερα σημεῖα τῆς χώρας υδροηλεκτρικὰ ἐργοστάσια παραγωγῆς. Εἰς τὸν ποταμὸν Κίρι, εἰς τὰ Τίρανα καὶ πλησίον τῆς Σουσίστας πρόκειται νὰ ἐγκατασταθῶν ἐργοστάσια παραγωγῆς δυνάμειως 800 ἕως 1500 ἵππων.

Εἰς τὸ Δυρράχιον, τὸ Ἀργυροκάστρον καὶ ἄλλα μέρη θὰ γίνωνται ἐργοστάσια μικροτέρας σημασίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον λέγουσι αἱ Ἰταλικαὶ ἐφημερίδες, ἡ Ἀλβανία θὰ ἠλεκτροποιηθῇ ὁλόκληρος θὰ διαθέσῃ δὲ καὶ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα διὰ τὴν γεωργίαν, τὴν βιομηχανίαν καὶ τοὺς ἠλεκτρικοὺς σιδηροδρόμους ἀκόμη.

* * * Προ καιροῦ εἶχαν σταλῆ εἰς Δα-

νίαν νέοι Βούλγαροι, παιδιὰ ἀπλῶν γεωργῶν ποὺ ἔμειναν ἐκεῖ πλεον ἀπὸ ἐνάμισυ ἔτος γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὰς μεθόδους τῆς καλλιέργειας.

Κατὰ πληροφορίας ἐκ Σόφρας, ἐπειδὴ τὰ παιδιὰ αὐτὰ ἔμειναν κατενθουσιασμένα ἀπὸ τὴν διαμονὴν των τὰ δὲ ἀποτελέσματα τοῦ ταξιδίου αὐτῶν εἶνε ἄριστα ἀπεφάσισε ἡ Χ.Α.Ν. τῆς Βουλγαρίας νὰ στείλῃ κατὰ τὴν ἐρχομένην ἀνοιξιν (Ἀπρίλιον τοῦ 1930) μίαν ομάδα ἀπὸ 25 νέους Βουλγάρους γεωργούς διὰ νὰ τελειοποιηθοῦν εἰς τὴν πρακτικὴν καὶ θεωρητικὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς.

* * * Εἰς τὰ Βουλγαρικὰ δημοτικὰ σχολεῖα ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ἐν ὧν 534.964 μαθηταὶ ἐναντι 465.795 τοῦ 1928. Ἡ αἰξήσις αὐτῆ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν ἠνάγκασε τὸ ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν 713 νέων διδασκάλων.

Τοῦναντίον, εἰς τὰ προγυμνάσια — σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαίδευσως — ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1929—1930 εἶνε 110.799, δηλαδή μικρότερος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τοῦ παρελθόντος σχολικοῦ ἔτους, ὁπότε εἶχαν ἐγγραφῆ 121.509 μαθηταί.

Ἡ μείωσις αὐτῆ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν τῶν προγυμνασίων οφείλεται καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν ἀριθμῶν τῶν γεννήσεων ἐν Βουλγαρίᾳ κατὰ τὰ ἔτη τοῦ πολέμου.

* * * Ἡ ἐκπόνησις τοῦ σχεδίου τῆς ἰδρύσεως Τουρκικῆς Κρατικῆς Τραπεζῆς συνεληρώθη. Αὕτη θὰ ἰδρῦθῇ ὑπὸ τύπον ἀνωνύμου εταιρείας μὲ κεφάλαιον 50 εκατομμυρίων λιρῶν τουρκικῶν, τοῦ ὁποίου ὑπὲρ τὸ ἡμισυ θὰ καλυφθῇ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν διαθέτει πρὸς τοῦτο 4 εκατομμύρια λιρῶν τουρκικῶν χρυσῶν. Αἱ μετοχαὶ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ πωληθοῦν καὶ εἰς ξένας Τραπεζάς. Ἄλλα τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον δὲν προβλέπει τὴν ἀνάγκην προσφυγῆς εἰς τὸ ξένον κεφάλαιον ὑπὸ τύπον μακροπροθέμου ἢ βραχυπροθέμου δανείου.

* * * Τὴν μελέτην περὶ σταθεροποιήσεως τοῦ τουρκικοῦ νομίσματος οἱ Τούρκοι ἀνέθεσαν καὶ εἰς Γερμανοὺς οἰκονομολόγους, φαίνεται δὲ νὰ ἔχουν οὗτοι τὰς ἐπιφυλάξεις των, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποτελεσματικότητά τῆς ἰδρύσεως κρατικῆς Τραπεζῆς, ἐφ' ὅσον σπανίζουν τὰ εἰς χρυσὸν ἢ ξένον συνάλλαγμα κεφάλαια τῶν Τούρκων.

Ἡ σημερινὴ κρίσις εἰς τὰς τουρκικὰς ἀγοράς καὶ αἱ πτωχεύσεις ἐν Κωνσταντινουπόλει δι' ὑποχρεώσεως ἀπέναντι τοῦ Ἐξωτερικοῦ, δὲν ἐπιτρέπουν αἰσιοδοξίαν, δυναμένην νὰ προσελκύσῃ ξένα κεφάλαια.

* * * Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ ὑλοτομήσῃ πολλὰ δάση τῆς Μικρᾶς Ἀσίας διὰ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ξυλείαν των.

Πολλοὶ ὁμάδες Σουηδῶν, Ἄγγλων καὶ Γερμανῶν επιχειρηματιῶν θὰ διαγωνισθοῦν πρὸς παραλαβὴν τῆς ξυλείας ταύτης προσφέροντες μεγάλα ποσὰ εἰς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

* * * Με εξαιρετική επισημότητα εορτάσθη τήν 26 Ὀκτωβρίου ἡ επέτειος εορτή τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» ἀπό όλα τα τμήματα τῆς ὀργανώσεως.

Εἰς τὰς ἑδρας τῶν Μητροπολιτῶν ἐγιναν δοξολογίαι, τὸν πανηγυρικὸν δὲ ἐξεφώνησαν οἱ ἴδιοι Μητροπολίται, οἱ ὁποῖοι ἐξήραν τοὺς εκπαιδευτικοὺς σκοποὺς καὶ τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐταιρείας. Ἐπίσης καὶ εἰς τὰς κομπούλαις καὶ εἰς πολλὰ χωρία ἀκόμη ἐωρτάσθη πανηγυρικῶς ἡ επέτειος εορτὴ τῆς Ἐταιρείας.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐγινε καὶ ερανος, τοῦ ὁποῖου τὰ συγκεντρωθέντα ποσὰ παραμένουν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν τοπικῶν τμημάτων.

Ἰδιαίτερώς μᾶς ἐνεθουσίασαν αἱ ἐντυπώσεις ἐγκύκλιος τῶν Μητροπολιτῶν Κοζάνης καὶ Γρεβενῶν πρὸς τὰ Κοινωνικά Σχολεῖα, τοὺς Διευθυντὰς τῶν σχολείων κ.λ.π. ὡς καὶ ἡ τοῦ Νομάρχου Φλωρινῆς κ. Καλλιγᾶ, σχετικὰ πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τῆς εορτῆς.

Εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας ἐλήφθησαν καὶ ἐκθέσεις τῶν τμημάτων, ὅπου ἀναφέρονται τὰ τοῦ εορτασμοῦ, ὁ ὅποιος ἦτο πανηγυρικὸς.

* * * Ὁ Διευθυντὴς τοῦ δημοτικοῦ σχολείου Καστανιάς - Βεροίας κ. Ἀθανασιάδης ἐπήρε ἐφέτος ἓνα πολὺ πρακτικὸ βραβεῖο γιὰ τὴν καλὴ καὶ ἐξαιρετικὴ του δρᾶσιν.

Ἡ «Μακεδονικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία», πού τὸν παρηκολούθησε εἰς τὰς προσπάθειάς του καὶ διεπίστευσε πῶς ἔκαμε ἓνα πρῶτης τάξεως ἀγροπήσιο στο βουνὸ ἐπάνω, μὲ πολλὰ δένδρα, θαυμάσιο σπορεῖον καὶ φυτώριον, τοῦ ἔστειλε γιὰ δῶρο ἀπὸ ἐδῶ ἓνα ζευγάρι γουρουνάκια ἐξαιρετικῆς ράτσας, γιὰ ἀναπαραγωγὴν.

Τὰ γουρουνάκια τὰ πῆγε στὴν Καστανιά καὶ τὰ παρέδωσε μὲ ἓνα συγχαρητήριον γράμμα τῆς Ἐταιρείας ὁ Γεν. Γραμματεὺς τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως κ. Παπαθανασίου μαζὺ μὲ ἓνα συγχαρητήριον τῶν Δημοτικῶν σχολείων Βεροίας κ. Β. Πατίτσου καὶ μὲ ἄλλους φίλους τῆς Μακεδονικῆς Ἐταιρείας τοῦ τμήματος Βεροίας.

Κατὰ τὴν μικρὰν εορτὴν τῆς παραδόσεως τοῦ βραβείου ἦσαν ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Καστανιάς, πολλοὶ χωρικοὶ καὶ οἱ ἐπισκέπται.

Ὁ κ. Ἀθανασιάδης, εἶναι ἓνας ἐξαιρετικὸς τύπος ἀνθρώπου. Ἐκτός ἀπὸ τὸν κῆπὸν του πού τον περιποιεῖται θαυμάσια, μαζεύει καὶ σπόρους πού τοὺς μοιράζει διὰ τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» στοὺς κῆπους ἄλλων σχολείων.

Τὴν τελευταίαν αὐτὴν στιγμὴν πληροφοροῦμεθα, ὅτι ὁ κ. Ἀθανασιάδης ἔτυχε τιμητικῆς διακρίσεως καὶ βραβείου καὶ ἀπὸ τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν Πανηγυρικὴν αὐτῆς συνεδρίαν τῆς 26 Δεκεμβρίου π. ἔ.

Περισσότερα θὰ γράψωμεν εἰς τὸ προσεχές.

* * * Ὁ κ. Φίλιππος Δραγοῦμης ἐδώρησε εἰς τὴν «Μακεδονικὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐταιρείαν» ἀνάγλυφον προτομὴν ἀρίστης τέχνης, τοῦ αἰμνύστου Μακεδονομάχου καὶ ἔθνικοῦ ἥρωος Παύλου Μελά. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἠγάπησεν διὰ τοῦ κ. Φιλίππου Δραγοῦμη τὴν οἰκογένειαν Δραγοῦμη διὰ τὴν δωρεάν καὶ ἀνήρησεν τὴν προτομὴν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων τῆς Ἐταιρείας.

* * * Ἡ «Μακεδονικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία» ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ τρεχόντος ἐτους ἀρχίσει γὰ προπαγανδίσῃ διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ κινηματογράφου εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, ὡς ἐποπτικοῦ μέσου διδασκαλίας.

Τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» συνίσταται εἰς τὸν ἐφοδισμὸν καθὲς εκπαιδευτικῆς περιφερείας μὲ ἓνα κινηματογραφικὸν μηχανήμα, τὸ ὅποτον θὰ περιφέρουν οἱ Ἐπιθεωρηταὶ κατὰ τὰς περιθεῖας τῶν καὶ δι' αὐτοῦ θὰ προβάλλουν καταλλήλους γεωργικὰς ἰδίως ταινίας ἐνώπιον τῶν χωρικῶν καὶ ὄχι μόνον ἐνώπιον τῶν μικρῶν μαθητῶν. Τὸ εὐτύχημα εἶναι, ὅτι ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἐπιθεωρηταὶ μᾶς ἐδέχθησαν μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν πρόσθετον καὶ κούραστικὴν δι' αὐτοὺς ἐργασίαν. Χάρης εἰς τὴν προθυμίαν τῶν τοπικῶν τμημάτων ἐξευρέθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα παρηγγέθησαν δὲ ἤδη τὰ κινηματογραφικὰ μηχανήματα διὰ τὰς περισσότερας τῶν εκπαιδευτικῶν περιφερειῶν τῆς Μακεδονίας.

Ἐπίσης παρηγγέθη ἓνα μηχανήμα διὰ τὴν Ἐράτειραν τῆς Ἀνασελίτσας, δῶρον τοῦ βιομηχάνου κ. Ἀθ. Μακρῆ, ἓνα διὰ τὸ σχολεῖον Τούμπας καὶ ἕτερον διὰ τὸ σχολεῖον Σιτοχωρίου τῆς περιφερείας Σερῶν.

Οἱ κινηματογράφοι ἀναμένονται.

* * * Εἰς τὸ προσεχές φύλον τῶν «Νέων Χωρῶν» θὰ δημοσιεύσωμε δλοσελίδο σχεδιαγράμμα Σχολικῶν κῆπων μὲ ἐπεξηγήσεις, πολὺ χρήσιμο διὰ κάθε διδάσκαλον, πού θέλει νὰ ἐργασθῇ εἰς τὸ σχολεῖον του γιὰ νὰ δημιουργήσῃ ἓνα κῆπο.

Ὁ πολῦτιμος συγερνάτης κ. Π. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, Καθηγητὴς τῆς Δένδροκομίας τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν καὶ Τεχνικὸς Σύμβουλος τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» θα παρέχῃ εἰς εἰς δικὴν ἐπισημάνων («Νέων Χωρῶν») ὁδηγίαν καλλιεργείας σχολικῶν κῆπων σὲ ὅσους διδασκάλους τὸ ζητοῦν δια τῆς «Μακεδονικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μακεδονικὲς Ἱστορίαι : Γ. Χρήστου, 1929.— Εἶναι ἓνα σύνολο ἀπὸ ἀλληθινὰ ἀριστοτεχνικὰ ἱστορίαι. Συγγραφεὺς τῶν εἶναι ὁ βουλευτὴς Φλωρινῆς κ. Γ. Μόδης, πού δι' ἀγνωστους λόγους θέλησε νὰ κρυφθῇ στο ψευδώνυμο αὐτό.

Πρὶν ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια μᾶς ἔδωσε ὁ κ. Μόδης τὸν Α' τόμον τῶν Μακεδονικῶν τοῦ Ἱστοριῶν. Εἰς τὸ νέο ὅμως βιβλίον μᾶς παρουσιάζει ἐκτός ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος καὶ εἰκόνας τῆς συμμαχικῆς κατοχῆς καὶ τῆς καινούργιας ζωῆς τῆς Μακεδονίας, μετὰ τὴν προσωρικὴν ἐγκατάστασιν.

Αἱ περιγραφὲς του εἶναι ἰδιότυπες καὶ πολὺ ζωντανές.

Τοπικὴ αὐτοδιοίκησις καὶ διοικητικὴ ἀποκέντρωσις : Δημ. Α. Ζώτου, δικηγόρου, 1929. Ὁ Ἡπειρώτης κ. Δημ. Ζώτος, ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐπιλεκτὰ μέλη τῆς κοινωρίας τοῦ Πειραιῶς, γεν. γραμματεὺς τοῦ Ἡπειρωτικοῦ Συνδέσμου Πειραιῶς, ἐτύπωσε σὲ κομψὸ βιβλιαράκι μὴ διάλεξι του πού ἔκαμε στὴν αἴθουσα τῆς Ἐνώσεως τῶν ἐπιστημόνων Πειραιῶς, γύρω ἀπὸ τὴν αὐτοδιοίκησιν.

Μὲ τὸ βιβλιαράκι τοῦ κ. Ζώτου θὰ ασχοληθῶμε ἰδιαίτερώς.

Ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θὰ κυκλοφορήσῃ ἓνα βιβλίον τοῦ Μακεδόνος Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Ἀντ. Κεραμοπούλου μὲ τὸν τίτλον «Μακεδονία καὶ Μακεδόνες». Εἶναι μὴ διάλεξις του καταλλήλως διασκευασμένη καὶ πλουσίως εἰκονογραφημένη.

Ὁδηγὸς τοῦ σχολικοῦ κῆπου : Πάνου Θ. Ἀναγνωστοπούλου, Καθηγητοῦ τῆς Δένδροκομίας παρὰ τῇ Ἀνωτάτῃ Γεωρικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν, 1929. Ὁ συγγραφεὺς του, ἀκούρατος, ἀπόστολος τοῦ πρασίνου, εἶναι πολὺ γνωστὸς στον κόσμον τῶν ἐνδιαφερομένων γιὰ τὰ γεωργικὰ μᾶς προβλήματα ἀπὸ πολυἀριθμὰ συγγράμματά του καὶ ἀπὸ τὴν εὐεργετικὴν κοινωνικὴν του δρᾶσιν.

Ἐχει γράφει ὡς σήμερον πολλὰ βιβλία εἰδικὰ γιὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν σχολικῶν κήπων, πού πολὺ ὑπεβοήθησαν τὴν προσπάθειαν ἐκείνων, πού ἐδειξαν ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς σχολικοὺς κήπους.

ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ
«ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ»

Ἔινε τὸ καλύτερο ἠρωτολογογραφικὸ δῶρο.

ΑΥΤΟΝΟΜΟΣ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Μητροπόλεως 9Α

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ : 7-10 Παλαιόν

Τηλ. Διεύθ. : ΣΤΑΦΟΡΓΑΝΩΣΙΝ - 'Αθήνας

CENTRAL CURRANT OFFICE

46 Fish Street Hill

LONDON

GRIECHISCHES KORINTHEN-SYNDICAT

Dovenhof

HAMBURG

COMPTOIR CENTRAL DU RAISIN DE KORINTHE

56 Rue Beaubourg

PARIS

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΙΣ ΑΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥΣ ΑΓΟΡΑΣ

Ἡ Αὐτόνομος αὐτῆ Συνεταιρικῆ Ὄργάνωσις τῶν Σταφιδοπαραγωγῶν, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς Προνομιούχου Ἑταιρίας «Ἐνιαία» ἀποτελεῖ τὴν Κεντρικὴν Ὄργάνωσιν 22 Ἑνώσεων Συνεταιρισμῶν εἰς τὰς ὁποίας περιλαμβάνονται περίπου 800 Γεωργικοὶ Συνεταιρισμοί. Οἱ Συνεταιρισμοὶ οὗτοι τῶν Παραγωγῶν Κορινθιακῆς Σταφίδος ἀριθμοῦν 27,000 περίπου οἰκογενεῖας παραγωγῶν καλλιεργούντων 350.000 στρέμματα καὶ παραγόντων 200,000,000 περίπου Ἑνετικᾶς Λίτρας Σταφίδος.

ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ Α. Σ. Ο. ΕΙΝΑΙ:

- Ἡ προστασία τῆς παραγωγῆς καὶ βελτίωσις τῆς ποιότητός της.
- Ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀποθήκευσις καὶ πώλησις Σταφίδος.
- Ἡ ὀργάνωσις, συστηματικὴ Διαφήμισις, προμήθεια καλλιεργητικῶν καὶ ἀποξηραντικῶν εἰδῶν διὰ τοὺς παραγωγούς κλπ.

Γενικὸς Διευθυντῆς

ΒΑΣ. ΣΙΜΩΝΙΑΔΗΣ

Γεωπόνος, Διδάκτωρ τοῦ Δικαίου

Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου

Π. ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντῆς Ὑπουργείου Γεωργίας